

Zpěvník

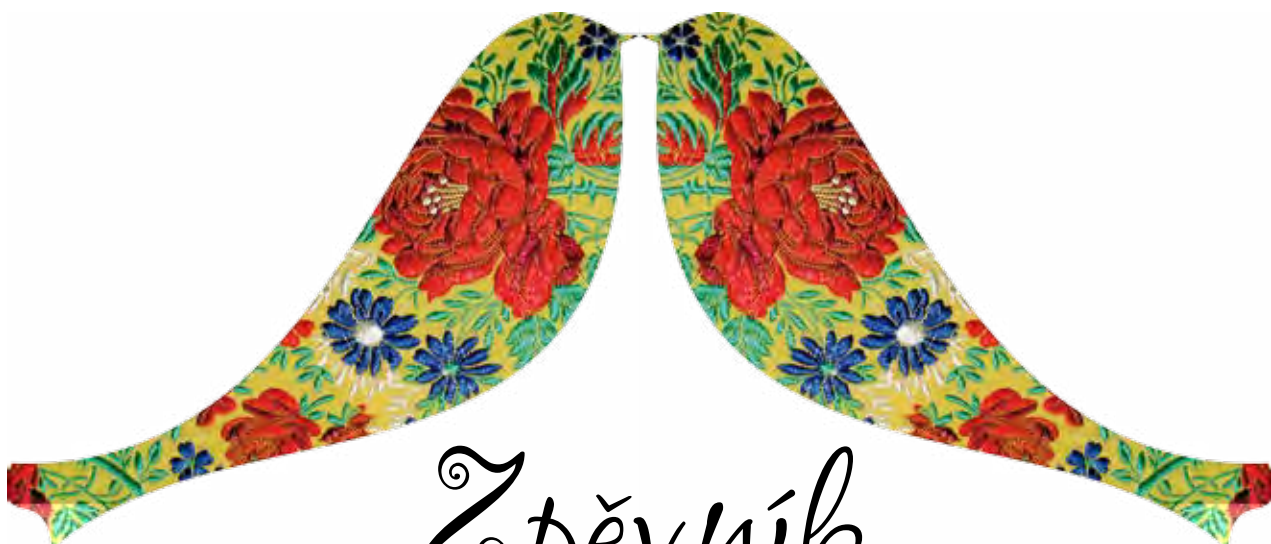
hlučínských a polských lidových písní

Śpiewnik

hluczyńskich i polskich pieśni ludowych

Zpěvník

hlučinských a polských lidových písní

Śpiewnik

hluczyńskich i polskich pieśni ludowych

Projekt „Festival přeshraniční kultury“ CZ.3.22/3.3.04/12.03303 je spolufinancovaný z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 - 2013.

Projekt „Festival kultury transgranicznej“ CZ.3.22/3.3.04/12.03303 jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 – 2013.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Adéla Hanslíková, ZŠ Hlučín - Darkovičky, 2. třída.

Milí čtenáři,

právě jste otevřeli Zpěvník lidových písní z Hlučínska a z polských gmin Horního Slezska - Kietrz, Krzanowice, Krzyżanowice a Pietrowice Wielkie.

Díky několikaleté vzájemné spolupráci Sdružení obcí Hlučínska a polských gmin vznikl kromě řady propagačních materiálů, dokumentárního filmu, výstav, mapového portálu, festivalu kultury apod. i tento zpěvník.

Zpěvník byl vydán jako součást projektu „Festival přeshraniční kultury“, aby zachytil pro další generace lidové písně, které se zpívaly a hrály za časů našich prababiček a pradědečků.

I v minulosti již byly vydány různé zpěvníky lidových písní, ale tento zpěvník je jedinečný v tom, že obsahuje písničky jak z české, tak i z polské strany Horního Slezska.

Je určený nejenom pro ty, kteří mají rádi lidovou hudbu, ale také pro školská a jiná vzdělávací zařízení, aby se zachovala nejen původní melodie písní, ale také původní text a hlavně původní řeč.

Zpěvník by nevznikl bez finanční podpory Evropské unie z Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007 - 2013 Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia a především bez podpory a zájmu starostů obcí a měst Hlučínska a polských gmin.

Poděkování patří rovněž paní Mgr. Jitce Hoňkové, která, za podpory svého kolegy pana Mgr. Jana Štěpánka, sestavila celý zpěvník po konzultaci s panem Rudolfem Engim Kurkou.

Děkujeme také ředitelům, pedagogům a žákům školských zařízení na Hlučínsku za realizaci obrázků k jednotlivým písním.

Věříme, že se písničky stanou součástí výuky na našich školách a že je také využijí lidové pěvecké soubory pro rozšíření svých repertoárů.

A především věříme, že naše lidová píseň nikdy nezanikne.

Za starosty obcí a měst Hlučínska a polských gmin

Mgr. Herbert Pavera, předseda Sdružení obcí Hlučínska

Drodzy czytelnicy,

właśnie otworzyliście śpiewnik pieśni ludowych z Hluczyńska i polskich Gmin Górnego Śląska - Kietrza, Krzanowic, Krzyżanowic i Pietrowic Wielkich.

Dzięki kilkuletniej współpracy Stowarzyszenia Gmin Hluczyńska i polskich Gmin udało się już zrealizować oprócz wielu materiałów promocyjnych, filmu dokumentalnego, wystaw, portalu mapowego i Festiwalu Kultury, ten oto śpiewnik.

Śpiewnik został wydany w ramach projektu „Festiwal kultury transgranicznej” aby zachować dla kolejnych pokoleń ludowe utwory, które były śpiewane i grane w czasach naszych prababć i pradziadków.

Wcześniej były już wydawane różne śpiewniki pieśni ludowych, ale ten śpiewnik jest wyjątkowy, ponieważ zawiera utwory zarówno z czeskiej jak i z polskiej strony Górnego Śląska.

Śpiewnik jest przeznaczony nie tylko dla tych, którzy lubią muzykę ludową, ale także dla szkół i innych placówek oświatowych, aby została zachowana nie tylko oryginalna melodia piosenek, ale także tekst i przede wszystkim oryginalna wymowa.

Wydanie śpiewnika nie byłoby możliwe bez wsparcia finansowego z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 - 2013 Fundusz Mikroprojektów Euroregionu Silesia, a zwłaszcza bez wsparcia i zainteresowania burmistrzów i wójtów Hluczyńska i polskich Gmin.

Dziękujemy również Pani mgr Jitce Hoňkové za to, że przy wsparciu swojego kolegi, Pana mgr Jana Štěpánka, opracowała cały śpiewnik przygotowany w konsultacji z panem Rudolfem Engim Kurkou.

Dziękujemy także dyrektorom szkół, nauczycielom i uczniom w placówkach oświatowych za wykonanie prac do poszczególnych utworów.

Wierzmy, że pieśni staną się częścią programu nauczania w naszych szkołach oraz staną się rozszerzeniem repertuaru chórów.

Przede wszystkim, jesteśmy przekonani, że nasza piosenka ludowa nie zginie.

W imieniu wszystkich burmistrzów miast i wójtów gmin Hluczyńska i polskich gmin.

Mgr. Herbert Pavera, przewodniczący Stowarzyszenia gmin

O Hlučínsku

Hlučínsko je malebným koutem nacházejícím se mezi řekami Opavou a Odrou, v blízkosti měst Opava a Ostrava a hranice s Polskem. Je krajinou rozlehlých úrodných lánů, zelených lesů a vodních ploch, oplývající nejen přírodními krásami, ale také množstvím dochovaných kulturních památek, pestrou škálou architektonických a řemeslných zajímavostí, folklórními tradicemi, pohostinností a přátelským duchem.

Více informací naleznete na www.hlucinsko.com.

O regionie Hluczyńskim

Region Hluczyński jest malowniczym zakątkiem znajdującym się pomiędzy rzekami Opawą i Odram, niedaleko od miast Opawa i Ostrawa w sąsiedztwie granicy z Polską. Jest regionem rozległych i urodných lánów, zielonych lasów i przestrzeni wodnych bogatym nie tylko pięknem przyrody ale także wielością zachowanych zabytków kultury, ogromem różnych ciekavostek architektonicznych i rzemiešlniczych, tradycyjnym folklorem, gošcinnošcią i przyjaznym duchem.

Więcej informacji można znaleźć na www.hlucinsko.com.

O polskich gminach

Historie území na horním toku Odry se datuje do doby kamenné, o čemž svědčí například nálezy hematitové sochy Venuše a kamenných nástrojů. První písemné zmínky o polských gminach Kietrz, Krzanowice, Krzyżanowice a Pietrowice Wielkie pochází z 11. a 12. století. Bohatá historie oblasti prakticky kopírovala historii Hlučína a zanechala v polských městech a vesnicích množství památek a zajímavostí, které stojí za vidění.

Více informací naleznete na www.kietrz.pl, www.krzanowice.pl, www.krzyzanowice.pl a www.pietrowicewielkie.pl.

O polskich gminach

Historia terenów nad górną Odrą sięga do ery kamiennej, o czym świadczą np.: znaleziska hematytowych figurzek Wenus oraz narzędzi kamiennych. Pierwsze pišmne wzmianki o polskich gminach Kietrz, Krzanowice, Krzyżanowice i Pietrowice Wielkie pochodzą z XI i XII w. Bogata historia tych terenów niemalże kopiowała historię Hluczyńska i pozostawiła w polskich miastach i wioskach mnóstwo zabytków i ciekawych miejsc, które warto zobaczyć.

Więcej informacji można znaleźć na www.kietrz.pl, www.krzanowice.pl, www.krzyzanowice.pl i www.pietrowicewielkie.pl.

Úvod

Přírodní prostředí a historické okolnosti dané společnosti ovlivňují podobu a charakter kulturních projevů. Takovéto aspekty vytváří charakteristické rysy, jež jsou nadále obsaženy v tvůrčích činnostech obyvatel a předávány tradicemi. Přes veškeré společenské a státní mocenské změny tak vzniká sdílená etnická sounáležitost a sociální identita, které spolu se snahou oživit tradici regionální lidové písně daly vzniknout myšlence sestavení *Zpěvníku hlučinských a polských lidových písní*.

Pro snadnější pochopení některých specifík podoby folkloru je nutné uvést souhrně základní historická data. Přes všechny hypotézy o původu obyvatel této oblasti existují archeologické důkazy o slovanském osídlení již v 6. století. Od 12. století byla sledovaná oblast součástí moravských enkláv – Markrabství moravského obklopeného Slezskem, později Opavského vojvodství jako majetek Olomouckého biskupství. Odtud pramení pocit příslušnosti k Moravě, obyvatelé mezi řekami Opavou a Pštinou sami sebe nazývali Moravci.

Když v roce 1742 ve válkách o Slezsko přišla Marie Terezie o část Slezska, připadlo Hlučínsko s Ratibořským knížectvím a moravská enkláva Kietrz Prusku, které je začlenilo do své provincie Pruská Morava. V pozdějších letech byli obyvatelé hanlivě označováni „Prajzáky“. Přes veškeré germanizační procesy se za podpory katolické církve proti protestantskému Prusku neformálně udržel mezi lidem moravský jazyk s větší či menší mírou české a polské lingvistické asimilace do prostředí, s písemnou podobou švabachem, obohacen o germanismy, jež je faktickou podobou oblastního nářečí.

Po rozpadu Rakousko-Uherské monarchie v roce 1918 se Hlučínsko oddělilo a připadlo za nemalých problémů k nově vzniklé Československé republice, Ratibořsko zůstalo Prusku. V tomto období byli Hlučínští vystaveni českým národně uvědomovacím tlakům a do folkloru se tak přičiněním organizátorů českého osvětového kulturního života a učitelům vysílaným do této oblasti na „převýchovu“ poněmčených obyvatel začaly dostávat etnické prvky českého folkloru. Tento proces na krátký čas 1938 – 1945 přerušilo opětovné připojení k Německu (Altreich), aby po válce došlo k převýchově obyvatel ve druhé vlně, spojené s postupným vymíráním pamětníků a nevyhnutelným úpadkem autentických folklorních tradic Hlučínska rozděleného mezi okresy Opavu a Ostravu. Osud folkloru polské části byl do značné míry likvidační. Většina obyvatel (pamětníků) s českou, moravskou a německou národností byla odsunuta a v současnosti obývají tuto oblast, jež je součástí Opolského vojvodství, většinou potomci přistěhovalců.

Tematicky se lidová píseň Hlučínska realizuje zejména v oblasti lyriky. Epické jsou písně kramářské, na Hlučínsku zvané „frantovské“, plné vražd a romantických scén, končících mravokárným ponaučením. Charakteristické jsou pro ně bohemismy a jednoduchá melodika. Převládající lyrické písně obsahují tematiku přírodní, pracovní - zejména sezónní „murařské“ (zednické) práce, dále písně vojenské, taneční a písně milostné s tematikou opuštěné „děvuchy synkem“, který odjel pracovat či válčit do ciziny, oplakávání ztraceného vínku, posílání pozdravů do daleka. Zlomek písní se zabývá hornictvím, ale jejich množství, stejně jako důležitost, je v oblasti lidové písně zanedbatelné, zejména proto, že stěžejní pracovní vazby lidu se upínaly k zemědělství a půdě.

Velké zastoupení mají však písně svatební a lidové koledy zvané „domácké koledy“ (světské) o koledních putujících do Betléma s dary k Ježíškovi, v nichž je výrazná grotesknost ve formě zařazení jmen sousedů. Neobvyklé nejsou ani tzv. písně „makarónské“ rýmující se ve strofách veršemi v moravském a německém jazyce.

Forma písní je jednoduchá, větně a periodicky pravidelná, v různě variované malé písňové formě. Takty sudé a liché jsou v rovnováze, a ačkoli se mnohdy v průběhu písně střídají, nelze hovořit o žádných rytmických složitostech.

Melodika lidových písní působí jednoduše, někdy jen jako popěvek. Neobjevují se melismata, naopak časté jsou sekvencové melodické postupy, charakteristické velké intervalové skoky - zejména frekventovaný výskyt velké sexty, velké septimy a čisté oktávy. Dále melodie v rozložených kvintakordech často až do oktávy, rozložené sextakordy a kvartsextakordy, jednoduché melodické ozdoby. Rytmika odpovídá spádu nářečí v rovném deklamačním rytmu s výjimkami rytmů tečkovaných a synkopických (zřejmě německý vliv) a mazurkový rytmus (vliv polský). Z důvodů migrace obyvatelstva se mezi hlučinskými písněmi nachází převážně mezi staršími písněmi mnoho originálních variačních písní z krajů jiných, které s sebou přinesly zpestření durmollové tonality starými církevními tóninami typickými pro jiné etnografické regiony Moravy. V pozdějších etapách ovlivnily hlučinské písně také Čechy a typický polkový rytmus. Tempa písní bývají spíše živější, řídčeji mírná až volná. Táhlá či naopak velmi rychlá tempa se nevyskytují.

Pro nástrojové obsazení muziky jsou typické housle (prim i sekund), viola, kontrabas, trubky, horny, klarinety i tuba, později také akordeon.¹

Z jazykového hlediska se hlučinský dialekt řadí k lašským nářečím. Přestože Hlučínsko není nijak rozlehlé

území, lze jej rozdělit na západní a východní část s nejednotnými dialektickými znaky. Hraniční předěl mezi nimi tvoří spojnice západně od Píště, Vřesiny, Hlučína až po řeku Opavu k Odře. Charakterizuje je rozdílnost ve výslovnosti *smič'* – *smiac*, *polefka* (*mleko, zele*) – *polifka* (*mliko, zeli*), *mojeho*, *mojej* – *mojiho*, *moji* a splynutí či důsledné rozlišování *š,ž* a *ś,ź*. Okrajový pás podél česko-polských hranic (Koblov, Hať, Strahovice) se liší výslovností *-ej* namísto *-aj* (*zavolej, uvijej se*), dále koncovkou *-e* u podst. jmen *pole, oje*, koncovkou *-ach, -ami* (*koňach, vajcach*) v 6. a 7. pádě mn. č. podst. jmen všech rodů, 3. os. mn. č. přít. času na *-um* a typech *jach* (*joch*) v česko-polském pomezí (*jach spadla*), *je rada* místo *sem je rada* (v Hati ještě změna dlouhého *á* na *o* (*hospodoř, řetoz*)). V Hati, Píšti a Strahovicích změna *e, o* před *n, m* v *y* nebo *i, u* (*kamyň, jačmyň, dum, dohrumady*). V jihovýchodní části Hlučínska (Ludgeřovice, Petřkovice, Bobrovníky, Hošťálkovice) se hovoří shodně s opavským typem nářečí: *za tu našu stodołu, za Opavu*, v 3. os. mn. č. *oni umia, mľuvia, nohy ho bola...*²

Primárním kritériem výběru písní byla zejména autentičnost. Vzhledem ke skutečnosti, že na území Hlučínska již nežijí skuteční pamětníci autentického folkloru, kteří by byli schopni podrobit výběr písní kritické cenzuře, staly se zdrojovým podkladem archivní materiály - zpěvníky, sborníky a odborné články v dobovém tisku do roku 1950, na jejichž vzniku se podíleli erudovaní etnografové, etnologové a muzikologové jako František Bartoš, František Myslivec, Jaromír Nečas, Vladimír Scheufler, František Sušil, Jiří Vysloužil a další. Varianty téže písně byly podrobeny komparacím a upřednostněny nejstarší záznamy, ve kterých byla ponechána tónina i textový dialektický podklad.

Zpěvník hlučínských a polských písní si neklade za cíl etnograficky zmapovat písňovou oblast již jednotně neexistujícího regionu, jež byl v minulosti nazýván Pruská Morava a jež historie opakovaně dělila a slučovala, ale předložit širší veřejnosti, učitelům, dětem, milovníkům lidové písně Hlučínska a jeho příhraničního polského území inspirační zdroj.

Jitka Hoňková

¹Vyhřídál, J. *Naše slezsko*. Praha, 1903.

²Scheufler, V. Několik poznámek k písňovému průzkumu Hlučínska. In: *Český lid*, 1952, prosinec, č.3, s. 46 - 55.

Wstęp

Środowisko naturalne i okoliczności historyczne danej społeczności mają wpływ na kształt i charakter przejawów kultury. Aspekty te tworzą charakterystyczne rysy, które można odnaleźć w twórczości mieszkańców i w przekazywanej tradycji. W wyniku różnych zmian socjalnych a także zmian granic mocarstw powstała tutaj specyficzna wspólnota etniczna i socjalna tożsamość, które wespół ze staraniem o ożywienie tradycji regionalnej pieśni ludowej przyczyniły się do powstania pomysłu wydania „Śpiewnika hluczyńskich i polskich pieśni ludowych”.

Aby ułatwić zrozumienie niektórych specyficznych form miejscowego folkloru, konieczne jest przywołanie skróconego, ale całościowego obrazu historii regionu. Pomimo różnych hipotez dotyczących pochodzenia mieszkańców tego regionu istnieją dowody archeologiczne świadczące o osiedleniu się tutaj plemion słowiańskich już w VI w. Od XII w. terytorium to było częścią enklaw morawskich - Margrabstwa Morawskiego, okrążonego Śląskiem a później województwa opawskiego jako majątek biskupstwa ołomunieckiego. Tutaj znajduje swoje źródło przekonanie mieszkańców spomiędzy rzek Opawy i Pszczyny o przynależności do Moraw, a sami siebie nazywają Morawcami.

Kiedy w roku 1742 w wyniku wojen o Śląsk Maria Teresa straciła część Śląska a Hluczyńsko wraz z Księstwem Raciborskim i morawską enklawą Kietrz było wcielone do Prus, jako część prowincji Pruskie Morawy. Właśnie dlatego mieszkańcy tego regionu byli prześmiewczo nazywani „Prajzakami”. Pomimo intensywnej germanizacji, ale dzięki wsparciu Kościoła katolickiego przeciw protestanckim Prusom, co prawda nieformalnie, ale zachowany był wśród ludzi język morawski, który stał się rzeczywistą formą miejscowej gwary, z większą czy mniejszą ilością czeskiej bądź polskiej miejscowej asymilacji lingwistycznej, zapisany szwabachem, wzbogacony przez liczne germanizmy.

Po upadku monarchii austro-węgierskiej w roku 1918 Hluczyńsko się oderwało od Prus i nie bez problemów było przyłączone do nowo powstałej Republiki Czechosłowackiej. Raciborszczyzna pozostała w Prusach. W okresie tym w całym regionie przebiegało wiele akcji mających na celu czeskie uświadomienie narodowe miejscowych a do folkloru, dzięki działalności organizatorów czeskiego życia oświatowego i kulturalnego a także czeskich nauczycieli przysyłanych tutaj w celu „przewychowania” zgermanizowanych mieszkańców, dostało się wiele etnicznych elementów charakterystycznych dla folkloru czeskiego. Ten proces był na krótki czas (1938-1945) był przerwany powtórny przyłączeniem regionu do Niemiec (Altreich) a po wojnie rozpoczęła się druga fala wzmocniona stopniowym wymieraniem starszych pokoleń a tym samym zanikiem autentycznych tradycji Hluczyńska podzielonego między powiaty opawski i ostrawski. Los miejscowego folkloru w części polskiej był jeszcze bardziej tragiczny i doprowadził praktycznie do likwidacji. Większość mieszkańców narodowości czeskiej, morawskiej i niemieckiej była deportowana a obecnie ten teren jest zamieszkały w większości przez potomków ludności napływowej.

Tematyka ludowej pieśni Hluczyńska to przede wszystkim liryka. Epiczne są przede wszystkim cantastorie, na Hluczyńsku nazywane pieśniami farntowskimi, pełne zabójstw i scen romantycznych a zakończony morałem. Ich cechami charakterystycznymi są bohemizmy i prosta melodyka. Większą grupę stanowią pieśni liryczne, których charakterystyczną tematyką jest przyroda, praca - szczególnie murarskie prace sezonowe a także pieśni wojskowe, taneczne, miłosne z charakterystycznym tematem dziewczyny opuszczonej przez chłopaka, który wyjechał zagranicę do pracy albo na wojaczkę, opłakiwania tego co stracone i posyłania pozdrowień w dal. Niewielka część pieśni podejmuje tematykę górnictw, ale ich ilość, podobnie jak znaczenie w ramach pieśni ludowej są, z uwagi na to, że głównym zajęciem były prace rolnicze, jest raczej niewielkie.

Wiele jest natomiast pieśni weselnych oraz ludowych kolęd, tzw. „kolęd domowych” - świeckich o kolędnicach wędrujących do Betlejem, niosących dary dla Nowonarodzonego. W kolędach tych charakterystyczna jest groteskowość wyznaczająca się włączeniem do słów imion sąsiadów. Nierzadkie są także „pieśni makarońskie” rymujące się w strofach wierszami po morawsku i po niemiecku.

Forma pieśni jest prosta, rytmika zdań regularna, w różnych wariantach małej formy pieśni. Takty parzyste i nieparzyste są w równowadze i chociaż czasem w ciągu jednej pieśni taktowanie się zmienia, nie można tutaj mówić skomplikowanej rytmice.

Melodyka pieśni ludowych jest prosta, czasem jest to tylko śpiewka. Nie pojawiają się w niej melizmaty, przeciwnie - częste są sekwencyjne schematy melodyjne, charakterystyczne są wielkie interwałowe skoki - szczególnie częste występowanie wielkiej seksty, wielkiej septymy i czystej oktawy. Melodie są często zbudowane z szerokich trójdźwięków, często aż do oktawy, obecne są proste ozdobniki melodyjne. Rytmika melodii odpowiada rytmice gwary miejscowej w rytmie deklamacyjnym z wyjątkiem rytmu kropkowanego czy synkopowego (prawdopodobnie wpływy niemieckie) a także rytmu mazurkowego (wpływ polski). Mi-

gracje mieszkańców spowodowały, że pomiędzy hluczyńskimi, szczególnie starszymi, pieśniami znajdują się wariacje pieśni także z innych regionów, które przyniosły z sobą ubogacenie dur-mollowej toniki starymi kościelnymi tonikami charakterystycznymi dla innych etnograficznych regionów Moraw. W późniejszych etapach na hluczyńskie pieśni miały wpływ także Czechy ze swoim typowym rytmem polki. Tempo pieśni częściej bywa żwawe, rzadziej wolniejsze. Jednoznacznie powolnych bądź też bardzo szybkich temp nie ma.

Typowe instrumentarium składa się ze skrzypiec (pierwszych i drugich), wiolonczeli, kontrabas, trąbki, waltorni, klarnetu, tuby, później także pojawił się akordeon.

Z językowego punktu widzenia dialekt hluczyński jest częścią rodziny gwar laskich. Mimo tego, że Hluczyńsko nie jest regionem szczególnie wielkim, można go podzielić na część zachodnią i wschodnią, których dialekty mają różne cechy. Granicą między obiema częściami jest linia na zachód od Piszcz, Wrzesiny, Hluczyna aż po rzekę Opawę do Odry. Charakterystyczna jest różnica w wymowie *smič'* - *smiac*, *polěfka* (*mleko, zele*) - *polifka* (*mliko, zeli*), *mojeho, mojej* - *mojiho, moji* a także spłynięcie, bądź właśnie dbałe różnicowanie *š, ž* a *š, ž*. Skrajny pas wzdłuż granicy polsko-czeskiej (Koblów, Hać, Strahowice) różnią się wymową *-ej* zamiast *-aj* (*zavolej, uvijej se*) a także końcówką *-ach, -ami* (*koňach, vajcach*) w miejscowniku i narzędniku l. mn. rzeczowników wszystkich rodzajów, 3 os. l. mn. czasu teraźniejszego na *-um* a typach *jach* (*joch*) na czesko - polskim pograniczu (*jach spadla*), *je rada* zamiast *sem je rada* (w Hacı jeszcze zamiana długiego *á* na *o* (*hodpodoř, řetoz*). W Hacı, Piszczu i Starhowicach zamiana *e, o* przed *n, m* na *y* bądź *i, u* (*kamyň, jačmyň, dum, dohrumady*). W południowo-wschodniej części Hluczyńska (Ludgerzowice, Petrkowice, Bobrowniki, Hoszczalkowice) mówi się zgodnie z opawskim typem gwary czyli: *za tu našu stodołu*, za Opawu a w 3 osobie liczby mnogiej *oni umia, mluvia, nohy ho bola*...

Najważniejszym kryterium wyboru pieśni był ich autentyzm. Z uwagi na to, że na terenie Hluczyńska osoby, które by pamiętały rzeczywisty folklor, a które by mogły być pomocne przy wyborze pieśni, już nie żyją, źródłem stały się materiały archiwalne - śpiewniki, zbiory pieśni i fachowe artykuły publikowane podówczas drukiem - do roku 1950, które wyszły spod pióra wyśmienitych etnografów, etnologów i muzykologów, np.: František Bartoš, František Myslivec, Jaromír Nečas, Vladimír Scheuffler, František Sušil, Jiří Vysloužil i in. Różne warianty tej samej pieśni przeszły procesem komparacji a pierwszeństwo uzyskiwała wersja z najstarszego zapisu, w której pozostawiona była jak pierwotna tonacja tak i dialektowa warstwa tekstowa.

Śpiewnik hluczyńskich i polskich pieśni nie kładzie sobie za cel przedstawienia Czytelnikowi pełnego etnograficznego obrazu pieśniarskiej twórczości ludowej regionu, który nie istnieje już jako jedna całość, który w przeszłości był nazywany Pruskimi Morawami, a który przez historię był wielokrotnie dzielony i łączony, ale chce być inspiracją dla nauczycieli, dla dzieci i dla wszystkich, którzy są zainteresowani pieśnią ludową Hluczyńska i terenów do niego przyległych po polskiej stronie granicy.

Jitka Hoňková

¹Vyhliđal, J. *Naše slezsko*. Praha, 1903.

²Scheuffler, V. Několik poznámek k písňovému průzkumu Hlučínska. In: *Český lid*, 1952, prosinec, č.3, s. 46 - 55.

Obsah / Treść

Úvodní slovo / Słowo wstępne	4
O Hlučínsku/ O regionie Hluczyńskim, O polskich gminách/ O polskich gminach	5
Úvod	6
Wstęp	8
Obsah / Treść	10
Folkloristická činnost na Hlučínsku z historického pohledu	13
Rys historyczny działalności folklorystycznej na Hluczyńsku	18
PANIMAMO, ŠVARNU CERKU MAČE	26
ACH, BOŽE MUJ /ACH, BOŽE V ZELENEJ OBOŘE	27
ACH, NĚVĚZČIŽ MĚ	28
A V TYM NAŠIM PIŠČU / UTĚKAJŤ PRAJŽI DUM	29
AŽ JA PUJDU NA TRAVU	30
ŠLUBILA MI V PIVNICI / KDYBYCH JA VĚŘILA	31
ČIS NĚBYL DOMA	32
DYBYCH JA VĚDŽELA / NEDALEKO MĚSTA HRADECKÉHO	33
DYŽ JA BUDU OD KOCURA	34
CHOČ BAJ SEM JA / CUŽ TO SU ZA LUDĚ	35
DYŽ SEM NĚBYL DOMA	36
HA, ŠKODA PŘEŠKODA / DALEKO PROVDANÁ	37
NAŠ HOSPODAŘU	38
POJEDŽEM, POJEDŽEM / ČEŠKO ŠČE MĚ	39
NĚVĚDŽELCH CESTEČKY	40
NEVĚRNÝ / CHUDOBNE SEM MAČIČKY SYN	41
ROZVAŽALA SE MI POD STŘEVIČKEM ŠŇURKA	42
O, ČI VIM JA ZAHRADEČKU	43
KUKUĽKA KUKA	44
JEZEREČKO VYSCHĽO	45
HEJSA, HEJSA	46
KOLE NAŠEJ CHALUPEČKY	47
EŠČE SE UHLIDAM K HENEBERSKYM KONČINAM	48
DŽIVČA, DŽIVČA	49
ROZTRHANA CHALUPKA	50
NA HUŘE / O SLUNEČKO, SLUNEČKO	51
EŠČE SEM NĚUSNUL STAVAT MUŠIM	52
O STOJI LAVEČKA	53
MA MILA MAČIČKO	54
VŠECKO BEZCENNO / OD OPAVY CESTA	55
DYBYCH MĚLA KŘIDLA JAK TA KRAHULENKA	56
KAJ POKROČIŠ, MARIJA / AŽ POMAŠIRUJEM	57
ZA KRAVĚREM KUTY SU / KUDY JA KU TOBĚ	58
V OPAVĚ U TORA	59
MĚLA BABA HULANA	60
A KDYŽ BYĽO PIVO DRAHE / V ČIREM POLI LIPKA STOJI	61
JAKO JEDEN KAVALIR V BENEŠOVĚ ROZENY / MAM JA SUŽENI	62
ŠTYRY MILE ZA OPAVUM / MY MULAŘI, MY SVOBODNI, MY VANDROVAT MUSIME	63
ŠIVA HOLUBĚNKO	64
A CUŽ TO VČYL ZA SVĚT NASTAĽ / A VY HOŠČE ROZMILI	65
ŽIVOT VOJENSKÝ	66
VOJNA NEHOJNA	67
Z FRANCIE JEDĚ	68
MILÁ V HROBĚ	69
VANOCE, VANOCE	70
ÚMRTÍ, SERDCE JEŽIŠE	71
SCHODŽI MI SLUNEČKO	72
NA ZELENEJ LUCE / SPI, ANEČKO, SPI	73
PANIMAMA Z TOHO DOMU VYCHOVALI ŠVARNU CERKU / U NAŠEHO UJCA	74
ODVOD	75
ODVAROVÁNÍ	76
O, SLUŽBIČKO, SLUŽBO MA / S PANEM BOHEM	77
SVATY, SVATY, SVATY / POZDRAVEN BUĽ OD NÁS	78
ŠEL CHLOP Z OLDRŠOVA / S PANEM BOHEM OKENEČKO	79
POLEČKO, POLEČKO NĚORANE	80
MARIA O JMĚNO PLNE SLASTI / O KRASO MORAVSKÉ ZEME	81
TAM ZA HORAMI	82

MY JSI POTĚŠENÍ / S BOHEM MA RADOSTI	83
U SUŠEDA SUM FALEŠNE OKNA	84
V DARKOVICACH VŠICI SPJUM	85
VYHLEDAĽA Z OKENEČKA	86
ZLODĚJ	87
ŽENA A DRUŽKA	88
ZTRACENÝ VĚNEC	89
V KOLAJI VODA	90
VĚNEC DAROVANÝ	91
PŘÍKAZ A LÁSKA	92
VYDAĽA MAČÍČKA	93
PŘÍŠEL JSEM TAM JEDENKRAT, BYCH TU LASKU VYZKUMAL	94
V BOHUSLAVSKYM POLU	95
LHOSTEJNÝ	96
VYDALI MAČÍČKA / ZA DVA ČESKE MASA DOŠČ	97
TĚTKA JULKA	98
V ZAHRADŽE NA SADŽE	99
TOUŽENÍ	100
TĚŽKOST	101
CHUDOBA	102
ČESKY KUŇ SE K VOJNĚ HODŽY / KDYŽ SEM ŠLA TENKRÁTE	103
NEMATKA	104
KDYŽ JSEM JA ŠEL	105
POSLYŠTE, LIDIČKY, DOSŤ MALIČKO	106
NĚŠČASTNY ŠVEC UMŘEL / STARY UMŘEL, MLADY ZOSTAL	107
U VERUNY POD TYM KOPCEM	108
PŘENEŠČASTNE TAKE ŽENĚNI / ŠČEPANKOVŠČY PACHOLCI NA ŠPACYR ŠLI	109
POZNAĽ SEM SVĚT MALIČKO	110
RAČYBOŘ JE PĚKNE MĚSTO	111
POZDRAVENÍ / U BUSLAVIC SÚ TŘI DUBY	112
VOJACY SU ODJAKŽIVA NICE DOBREHO / TEN CYSARSKY JENERAĽ	113
MODLITBA ZA VOJÁKY	114
SEDLAK, SEDLAK, SEDLAK JE FURYJAK	115
ŽID A ŠUHAJ	116
V TOM DUNAJI, VTOM DUNAJI	117
HEJ, VEJ	118
V ZAHRADŽE, NA SADŽE	119
NESLIKA	120
VANDROVALI HUDCY	121
ZEGZULENKA KUKA V LEŠE	122
BOLEST A RÁNY / DÍKY	123
POJEDŽĚM, POJEDŽĚM	124
ČEKATI / SMRT	125
VČEREJ MI SLUNEČKO SVITIL A DNĚS MNĚ NĚSVITI	126
HOSPODÁŘSTVÍ ŠPATNĚ / PRVNÍ MILEJŠÍ	127
POHLEĎ, POHLEĎ	128
PŘED SUSEDOVYM ZELENY OŘECH	129
VZDORY	130
CHUDOBA / BROJ NÁŘADÍ V KUCHYNI	131
FALEŠNÝ / OHLEDY	132
NEPOVĚĎ	133
NÁVRAT	134
ROZDÍL	135
SIROTEK SLUŽEBNÝ / JAKO JEDEN KAVALIR V BENEŠOVĚ ROZENY	136
SIROTEK	137
TANEČNÁ	138
SV. JIŘÍ	139
SV. JIŘÍ / VZKAZOVAL ÚŘADNÍK DOHROMADY	140
DUŠE V OČISTCI	141
SVATY ŠČEPAN / MANŽELSTVÍ	142
KOBEŽYCE	143
TRUBIU, HREJU I BUBNUJU	144
JOZEF, MŮJ KOCHANY	145
VYMIŇOVÁNÍ	146
STOJI LIPKA POCHYĽA	147
BEZ WODEŃ KONICZKY	149
DESZCZYK PADA	150

<i>JECHAŁO PACHOLE</i>	151
<i>HEJ, BYSTRA WODA</i>	152
<i>JESTEM JA DZIEWECZKA</i>	153
<i>GŁĘBOKA STUDZIENKA</i>	154
<i>JUŻ SIĘ LASY ZIELENIA</i>	155
<i>KONIARZE</i>	156
<i>SŁUŻYŁAM, SŁUŻYŁAM</i>	158
<i>CYT... CYT...</i>	160
<i>MIAŁAM CI JA</i>	161
<i>STOI LIPKA</i>	162
<i>WYLECIAŁ MI ZE KRZA</i>	163
<i>CZERWONA RÓŻA</i>	164
<i>A JAK BĘDZIE SŁOŃCE I POGODA / PSZCZÓŁKA</i>	165
<i>CZERWONE JAGODY</i>	166
<i>HEJ, TAM POD LASEM</i>	167
<i>GDZIE STRUMYK PŁYNIE ZWOLNA</i>	168
<i>IDZIE DYSK, IDZIE DYSK</i>	169
<i>HEJ, GÓRAL JA SE GÓRAL</i>	170
<i>JUŻ MIESIĄC ZASZEDŁ</i>	171
<i>JUŻ ZACHODZI CZERWONE SŁONECZKO</i>	172
<i>KALINA, MALINA</i>	173
<i>NA WÓJTOWEJ ROLI</i>	174
<i>KARLIK</i>	175
<i>KAROLINKA</i>	176
<i>MARIANNA</i>	177
<i>MIAŁA BABA KOGUTA</i>	178
<i>NA KONIEC ROKU</i>	179
<i>SZŁA DZIEWECZKA</i>	180
<i>GDYBYM MIAŁ GITARĘ</i>	181
<i>TE OPOLSKIE DZIOUCHY</i>	182
<i>HEJ, SOKOŁY</i>	183
<i>KOMU DZWONIA</i>	184
<i>PIJE KUBA</i>	185
<i>SERCE W PLECAKU</i>	186
<i>TAM NAD WISŁY DOLINĄ</i>	187
<i>TO I HOLA</i>	188
<i>W POLU GRUSZA STOI</i>	189
<i>WOJENKO, WOJENKO</i>	190
<i>TROJAK</i>	191
<i>W PONIEDZIAŁEK RANO</i>	192
<i>ZAGRAJ MI CZARNY CYGANIE</i>	193
<i>ZIELONY MOSTECZEK</i>	194
<i>BEZROBOTNI, BEZROBOTNI / KONICZKI FUTROWAĆ</i>	195
<i>JAKECH SZOŁ Z RANA DO LASA</i>	196
<i>CIECZE WODA OD JAWORA / OD MOJEGO KOCHANECZKA</i>	197
<i>POWIEDAJĄ LUDZIE</i>	198
<i>ZA STODOŁĄ NA RZYCE</i>	199
<i>SILAŚCIE SIE NOS NADRĘCZYLI</i>	200
<i>PRZY STUDZIENCIE SIEDZIAŁA</i>	201
<i>CIEMNA NOCKA CIEMNA</i>	202
<i>KUKULECZKA KUKA / U NASZEGO MŁYNORZA / NA SZKLANEJ GÓRZE</i>	203
<i>NASZA ŁACZKA ZIELONA / ZACHCIAŁO SIĘ KOZIE MĘŻA</i>	204
<i>POD TYM MOJIM OKIENECZKIEM</i>	205
<i>Z WESTFALII JADA</i>	206
<i>O TY PTOSZKU</i>	207
<i>ŚWIYC MIESIĄCZKU ŚWIYC / ROBOTA STANYŁA</i>	208
<i>ŚWIYC MIESIĄCZKU ŚWIYC</i>	209
<i>ŚPI PAULINKO</i>	210
<i>ZAPOWIEDZI</i>	211
<i>TAM W KORNICKIM SZARIM LESIE</i>	212
<i>TE PIETROWSKIE DZIOUCHY</i>	213
<i>ZA STODOŁU, NA RZYCE</i>	214

FOLKLORISTICKÁ ČINNOST NA HLUČÍNSKU Z HISTORICKÉHO POHLEDU

Historické okolnosti a jejich důsledky utvářely specifickou podobu kulturních projevů hlučínského regionu. Pro hlučínské etnikum to byla zejména střídavá sounáležitost ke dvěma odlišným kulturám územních oblastí – české a pruské (později německé). Všechny historické epochy, diametrálně odlišné od situací v okolních regionech, zasáhly obyvatele v hospodářském, ekonomickém, sociálním i psychologickém aspektu v tak zásadním měřítku, že se odrazily v myšlení a mentalitě.

„Ve smyslu obecné definice je lidová kultura výsledkem lidské tvůrčí aktivity v daném přírodním prostředí. Charakter přírodního prostředí je podmínkou sice primární, ale v procesu vývoje lidové kultury ustupuje jako určující element do pozadí úměrně s tím, jak se rozvíjejí a uplatňují faktory historické, faktory civilizačního procesu.“³ Obyvatelé Hlučínska se opakovaně ocitli v pozici národnostní, kulturní i jazykové menšiny vystavované tlakům požadavků na loajalitu k státní příslušnosti a národnímu sebeuvědomění. Protože historické převraty, zejména ve 20. století, probíhaly příliš rychle, nestihly jeho společenské proměny do folkloru proniknout. Vystupují spíše jako impuls, jehož důsledek se projevil, jak již podotkl etnolog Antonín Satke,⁴ v obranné funkci. Stablní podoba folkloru vystupuje coby mobilizující prostředek v uvědomování si kořenů, pocitu etnické sounáležitosti, a tím vytvořila prostředek k vyjádření sociální identity.

Mapa moravského Ratibořska, 1920

³VÁCHOVÁ, Z. Slezská lidová kultura na pozadí lidové kultury české a slovenské. In: *Lidová kultura na Hlučínsku*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference v Bolaticích. Kravaře: Zámecké muzeum v Kravařích ve Slezsku, 1998, s. 46. ISBN: 80-902526-4-8.

⁴SATKE, A. Folklor jako obranná úloha i umělecký výraz hlučínského lidu. In: *Lidová kultura na Hlučínsku*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference v Bolaticích. Kravaře: Zámecké muzeum v Kravařích ve Slezsku, 1998, s. 40-50. ISBN: 80-902526-4-8.

Přes všechny hypotézy o původu obyvatel existují archeologické důkazy o slovanském osídlení již v 6. století v oblasti celého Slezska, tedy i dnešního Hlučínska. Ačkoli od 12. století začalo postupně docházet k osídlování německými kolonizátory, bylo Hlučínsko postupně součástí provincie holasické, moravské a Knížectví opavského, odkud pramení pocit příslušnosti k moravcům (tzv. moravectví), jež se opakovaně vyskytovalo jako svébytné národnostní určení obyvatel. Od 16. století sdíleli Hlučičané osud Habsburské monarchie, a to až do roku 1742, kdy byla Marie Terezie nucena po prohraných Slezských válkách podstoupit pruskému císaři Friedrichu II. část Slezska – severní břeh řeky Opavy.⁵ Hlučínsko se stalo na dobu devíti generací součástí Pruska, na němž se stalo ekonomicky závislé, a podstoupilo tudíž další germanizaci. Pozoruhodná je však jazyková situace této doby. Katolické olomoucké biskupství obávající se mocenského vlivu protestantského Pruska zachovávalo při bohoslužbách český jazyk, resp. moravskou podobu českého jazyka s písemnou formou švabachem, která se po nástupu němčiny v úředním jazyce v polovině 18. století dále nerozvíjela, ustrnula ve své podobě, ale přetrvávala v nářečí, které bylo následně obohacováno již jen germanizmy. Zde nastal paradox, ozřejmující jedno z hlučínských specifik – „obyvatelstvo německy myslící a česky hovořící.“⁶

19. století do roku 1920

Z důvodu ekonomické závislosti na Prusku (od 1871 Německé říši) a německého smýšlení obyvatel se v 19. století na Hlučínsku shledáváme s národněobrozeneckými snahami pouze v nepatrné míře.

Jako jeden z mála šířil na Hlučínsku buditelské myšlenky 19. století kněz a pedagog z dnešního Dolního Benešova Cyprián Lelek (1812 - 1883), horlivý sběratel lidových písní. Když Hlučínsko navštívil etnolog František Sušil, získal v něm Lelek podporu ve své sběratelské činnosti a vznikla tak sbírka slezských písní, považovaná za historicky první z oblasti Hlučínska. K tisku byla připravena již v roce 1846 a obsahuje na šest set písní seřazených do čtrnácti svazků. Chybí v nich však nápěvy, neboť intonační a rytmický zápis se Lelekovi zdál značně obtížný.⁷ Ten provedl až František Sušil ve dvaceti z nich, které pak zařadil do svého sborníku.⁸ Lelek propagoval ve škole moravský jazyk, kterému žáci rozuměli nejlépe. Proto když sestavoval *Slabikář a čítanku pro nejmenší děti*,⁹ zařadil do ní také regionální říkadla a písně, pomocí nichž se pak děti učily číst. Tato pokroková didaktická metoda v bilingvistickém regionu se ukázala velmi účelná, a tak oblíbený *Slabikář* vyšel ještě v dalších pěti vydáních. Sebrané spisy lidových písní, dětských říkadel, pohádek a pořekadel jsou výchozím folkloristickým materiálem pro studium regionu.¹⁰

Na konci 19. století docházelo k intenzivnějšímu shromažďování folkloru z důvodu snah o podání uceleného obrazu slezské lidové kultury. Na těchto sběrech se podíleli František Myslivec, Vincenc Prasek a Jan Vyhlídal, kteří hlučínský folklor řadili do vyššího celku – Slezsko a svými studii a příspěvky do dobových novin a časopisů (*Věstník Matice opavské*, *Opavský besedník*, *Opavský týdeník aj.*) poukázali na bohatství folklorních tradic pruské části Slezska.¹¹

1920 - 1945

Po připojení Hlučínska k Československé republice 4. února 1920 nastala doba velké deziluze obyvatel. To, co platilo pro demokratickou republiku jako celek, neplatilo pro Hlučínsko. Obecně můžeme v souvislosti s touto etapou hovořit o velmi silném až oboustranně nacionalistickém střetávání dvou kultur – německé a české – ve všech oblastech života. Na konci 20. století, kdy mají německé spolky, školy a jiné kulturní organizace své bohaté tradice, na které dále úspěšně navazují, probouzí se český živel, snažící se stavět své kulturní aktivity na slovanských kořenech místního obyvatelstva, tradici, folkloru, osvětové činnosti a školství. Na Hlučínsku se tyto dva národní proudy každodenně střetávaly. Příjem té či oné kultury u Hlučičanů souvisel s chápáním identity sebe sama. Na jedné straně je to Hlučičan – Čech, mluvící českým dialektem, který byl ve svém národním uvědomění zabrzděn, na straně druhé je to Hlučičan – Moravec, který svým původem a mateřským jazykem sice nese známky národní příslušnosti, ale „deutsch gesinnt“ – smýšlející německy.¹² Z tohoto důvodu Ministerstvo pro vnitřní záležitosti ve spolupráci se Slezskou maticí osvěty lidové z Těšína a Maticí opavskou, které měly zájem rozšířit svou působnost na oblast Hlučínska, zahájily své kulturní a vzdělávací aktivity v této oblasti. Vzhledem k liknavému národnímu sebeuvědomění obyvatel regionu v meziválečné době to byla práce velmi náročná. Z jubilejní zprávy Matice opavské: „ve Slezsku bylo velmi zle, neboť národní vědomí lidu bylo téměř nadobro potlačeno a kraj připraven k úplnému poněmčení...“¹³

Ve dvacátých letech 20. století vyvrcholily snahy o oživení lidových tradic. Folklor se jevil jako jeden z nejdůležitějších nositelů české tradice, na nichž se dala vystavět idea žádoucího národního sebeuvědomění Hlučíňanů, obyvatel nově vzniklého státu. Z tohoto důvodu došlo, na popud osvětových matic z Těšína a Opavy, k prvnímu písňovému průzkumu. Ten provedli pracovníci brněnského Ústavu pro lidovou píseň¹⁴ Jan Vyhliďal a František Bartoš. Národopisný odbor Matice opavské v čele s Františkem Myslivcem v průběhu dvacátých let sbíral na Hlučínsku součásti lidového kroje, které daly vzniknout muzejnímu národopisnému oddělení v Opavě. Podobnou aktivitu vyvíjel v roce 1934 také německý nacionální spolek ve Slezsku Bund der Deutschen Schlesien. Paradoxně obě tyto organizace své aktivity stavěly na myšlence obnovy národního života a přiznání se k národu a vlasti.¹⁵

Stěžejní představitelkou hlučínského folkloru první republiky se stala Ludmila Hořká (1892 - 1966). Její dílo se dá považovat za první komplexní folkloristické studie oblasti. Vedle poezie a prózy, která je věrným sociálním a psychologickým obrazem doby, Hořká sesbírala a zaznamenala stovky písní, graficky zpracovala choreografii desítek tanců a stejně důležitý je také její popis hlučínského kroje, včetně popisu účelnosti jeho jednotlivých částí. Přispěla také do oblasti lidové architektury a řemesel (včetně přípravy tradičních pokrmů a jejich úprav). Pravidelně přispívala do *Moravsko-slezského deníku*,¹⁶ listu *Moravec*, *Opavského besedníku* a *Katolických novin pro obyvatelstvo moravské v pruském Slezsku*, v nichž informovala čtenáře o folklorních událostech a zajímavostech na Hlučínsku, zveřejňovala sesbírané písně, básně, pohádky a pověsti kraje. Z hlediska folkloristického významu je osobnost Ludmily Hořké zásadní pro podání komplexní studie hlučínského folkloru v autentické podobě.

Snahy osvětových organizací (Slezské matice osvěty lidové a Matice opavské) navazovaly na buditelský trend 19. století, na Hlučínsku zejména na národopisné aktivity Cypriána Lelka z Dolního Benešova. Za spolupráce s Ludmilou Hořkou a dalšími osobnostmi zasazujícími se o folklorní aktivity v jiných obcích, Sokolem a Orlem, v nichž pod patronáty jmenovaných spolků působily také folklorní soubory, které si „vzaly za úkol zachovati hlavně staré tance a kroje,¹⁷ proběhla celá řada osvětových akcí a oslav k různým příležitostem, při nichž byl prezentován hlučínský folklor i *Slezská beseda* (sdružení písní a tanců z celé slezské oblasti). K nejkrásnějším událostem patřily ty, při nichž se konaly průvody za doprovodu dechových orchestrů. Šlo zejména o svátky masopustu, vítání jara, Velikonoc, odpustů a karmašů,¹⁸ dožínkové slavnosti a další příležitostné akce spojené s významnými církevními nebo státními událostmi (narozneniny Tomáše Garrigua Masaryka, výročí vzniku Československé republiky, výročí založení matic atd.), při nichž docházelo k uchovávaní hlučínských tradic.

Významné místo folklorního života zde měly také zvyky, které nebyly organizovány žádným spolkem, a šlo tudíž o přirozené udržování tradic. Každá oblast má v tomto ohledu svá specifika. K hlučínským patřila na jaře tzv. *Mařena*, ve Lhotce¹⁹ *Honění krále* a v Samborowicích u Ratiboře *Vodění medvěda*.²⁰

Ačkoliv by se snahy Slezské matice osvěty lidové a opavské Matice v probouzení národního sebeuvědomění prostřednictvím folkloru mohly zdát účelové, ve svém odkazu zanechaly hlubokou stopu vedoucí k oživení tradic, písní a tanců v celé této germanizované oblasti. V průběhu válečné doby, kdy bylo Hlučínsko připojeno k Hitlerově Třetí říši, zažil tento kraj nejtvrďší germanizaci ve svých dějinách. Přestože životní podmínky lidové kultury byly velmi těžké, domácí jazyk, kultura i lidová slovesnost toto náročné období přežily.²¹ Zdá se, jako by folklorní složka života obyvatel stála stranou politického dění a v dobách, které se jeví pro lidové tradice kritické, byla na čas „uzamčena“, aby se posléze v neporušené podobě opět mohla navrátit do běžného hlučínského života.

1945 - 1989

Kulturní život na Hlučínsku se bezprostředně po válce probouzel velice těžko. Vysoká nezaměstnanost a sociální šikana okolních regionů v důsledku předválečné politické situace, válečný úbytek obyvatel, návrat zmrzačených veteránů a očista obyvatel v rámci odsunu německého obyvatelstva, v jejichž důsledku došlo k vyhlídání některých příhraničních vesnic (Sudice, Třebom), které se prakticky dodnes z této skutečnosti nevzpamatovaly. Po celé toto období byli obyvatelé Hlučínska vedeni jako riziková občané socialistického státu, zejména bývalí vojáci Wehrmachtu, a české úřady k této problematice přistupovaly tak, že se „snažily o rozložení tradiční hlučínské společnosti“.²²

Hudební život Hlučínska, postiženého komplikovanou národnostní otázkou první poloviny 20. století, se bezprostředně po válce upnul prvotně k folkloru jako záruce, jistotě a smysluplnosti hledání vlastních kořenů, na kterých se dá vystavět nový kulturní život. V této době se folklor jevil také jako politicky imunní nadčasová záležitost, jejíž provozování nebylo nebezpečné a ohrožující.

První oslavy, události a státní svátky byly doplněny folklorními vystoupeními. Na konci čtyřicátých let se mnoho hlučinských žen a dívek ještě běžně odívalo do lidového kroje. Při návštěvě zahraničních novinářů ze Spojených států amerických, Anglie, Norska, Srbska aj. byla jistě strhující podívaná na přehlídce slezských tanců v Hlučíně 12. října 1945, kdy „nebylo lze rozeznati tanečnický od přihlížejících, oděných ve svátečních krojích...“²³ Než se do začátku padesátých let zformovaly povinné státní svátky, konaly se často oslavy doprovázené přehlídkami alegorických vozů, plné zpěvů, tanců a hlučinských tradic. V prosinci roku 1947 proběhla první regionální národopisná beseda, již se zúčastnili zejména mladí lidé působící ve folklorních souborech osvětových besed Lhotky, Ludgeřovic, Hati, Štěpánkovic, Kravař, Bolatic a Borové. Každý z těchto souborů předvedl program, po němž proběhla diskuse k tématům nastudovaných ukázek: *Honění krále* ve Lhotce, *Hlučinská svatba*, hlučinské písně, ukázky nářečí horníků z Hatě a Ludgeřovic.²⁴ Za půl roku na Majálesových oslavách představil Svaz české mládeže *Hlučinskou besedu*.²⁵ Také studenti hlučinského gymnázia se v roce 1949 předvedli v komponovaném programu *Hlučinsko ve zpěvu a tanci*.²⁶ Na vesnicích se konaly pravidelné zkoušky národopisných souborů, které své programy patřičně konzultovaly s pamětníky předválečné doby.²⁷ Také zde vystupují osobnosti, mj. Ludmila Hořká, která svými folklorními aktivitami získávala peníze na obnovu škol, učebnice a knihy. Podnítila zakládání folklorních souborů, oživovala hlučinské lidové tradice a zasazovala se o zachování originality a etnické čistoty kroje, tanců i mluvy. Bohužel v průběhu sedmdesátých a osmdesátých let byl tento její odkaz nekvalitním, povrchním a pseudo folklorním přístupem souborů zapomenut.

Do „zlaté éry“ hlučinského folkloru poválečné doby vstoupili pracovníci dnešního brněnského Ústavu pro etnografii a folkloristiku Vladimír Scheufler, Antonín Satke, dále Zdeňka Váchová, Hana Podešvová a další ze Slezského studijního ústavu v Opavě, aby provedli průzkumy lidové slovesnosti, písní, tanců, krojů a tradic regionu. Marta Šrámková ve svém sborníkovém příspěvku uvádí závěry: „...akce přinesla materiál z větší části neznámý a dokázala, že v blízkosti velkých měst, která neuchovávají starší formy lidové kultury, lze nalézt mnoho nového a cenného.“ Dále „... (průzkumy) ukazují jaké bohatství jazyka a umění, které si uchovaly... dnešní generace po předcích.“²⁸

Počínající úpadek hlučinského folkloru konce padesátých a šedesátých let je však zaznamenán již v hlučinské kronice z roku 1950, v níž se uvádí „zapomínání starých zvyků“ ve městě Hlučíně, dále „staré malebné kroje se již nenosí a městskému museu“²⁹ se dosud nepodařilo získati takový původní národní kroj do svých sbírek.³⁰ V průběhu padesátých let jsou sice součástí ideologických oslav krojované průvody a vystoupení několika folklorních skupin jako např. folklorní soubor pracovníků kravařského Závodu Stanislava Kostky Neumana, bolatické Juty,³¹ dolnobenešovské Sigmy armatury, ale nelze říci, že tyto soubory, vyjma kravařského, můžeme považovat za skutečné nositele hlučinského folkloru. Podobná situace postihla také lhotecké *Honění krále*, kronika obce Lhotka se zmiňuje o této staré tradici v roce 1962 „...nebylo zájmu u mládeže, ani u dospělých“, v roce 1968 proběhla ještě jednou a naposledy, aby byla až v roce 1993 znovu obnovena.³²

Sedmdesátá a osmdesátá léta znamenala lehké oživení. Vznikaly opět nové soubory ve školách i pod záštitami osvětových besed. Etnografické průzkumy Slezského studijního ústavu a Matice opavské na konci šedesátých let ukázaly žalostný stav hlučinského folkloru. Osvětové besedy i kulturní střediska vybízely jednotlivce a učitele k folkloristické činnosti. Ojedinele vyšly tiskem drobné folkloristické práce, nebo malé zpěvníčky lidových písniček.³³ Skutečný hlučinský folklor byl však zapomínán. Díky médiím a ztrátě regionálního povědomí nepřipadal mládeži místní folklor dost atraktivní. Dalšími problémy byla imigrace obyvatel, která přinášela nové cizí vlivy, příchozí učitelé z měst neznali místního národopisu a zejména propagátoři kulturních akcí, pro něž byla prioritní spíše ideologická stránka. Skuteční pamětníci ryzího hlučinského folkloru, narození před rokem 1900, umírali a nebylo nikoho, kdo by napravil škody napáchané touto dobou.

1990 k současnosti

Společenská změna po listopadové revoluci roku 1989 přinesla Hlučínku možnost svobodně hovořit o problémové minulosti regionu minulých epoch. Po čtyřiceti letech, kdy byli obyvatelé vystaveni výsměchu a ústrkům ze strany úřadů i okolních regionů, bez ohledu na znalosti historických okolností, majících za následek perzekuci a šikanu, byl globální následek ztráta zájmu obyvatel o vlastní regionalitu. Otevření tabuizované problematiky tzv. „hlučinské otázky“, jejíž prioritou spočívá v reflexi reformované problematiky historických faktů a rozporu národnostního sebeuvědomění obyvatel regionu v jednotlivých epochách, vedlo k vymizení pocitu viny a méněcennosti.

Díky některým výrazným osobnostem Hlučína vznikla v říjnu 1991 Slezská kulturní a vzdělávací nadace Hlučinsko, která byla ustavena jako součást organizace Sdružení obcí a měst Hlučína. „Cílem této nadace je podporovat regionální kulturu a vědu v oblasti Hlučína s přihlédnutím na historické vazby k ostatnímu Slezsku.“³⁴ Ve spolupráci s Kulturním střediskem Zámek Kravaře, Hlučinským muzeem, které obnovilo svou činnost v roce 2005, a dále s kulturními domy zejména v Hlučíně, Bolaticích a Dolním Benešově došlo k explozivnímu nárůstu kulturních aktivit a silnému vzestupu regionálního povědomí. Do dnešních dnů již vyšla celá

řada publikací vztahujících se k etnografii, umění, přírodě a zvláště k historii regionu, zároveň jsou pořádány konference a vydávány pravidelné sborníky, obecní a městské zpravodaje i noviny.

S tímto regionalizujícím trendem pochopitelně nastává velký rozmach folklorních aktivit. Došlo k oživení tradic prezentovaných na městských a obecních oslavách, zakládání nových souborů, ale i individuálním folklorním aktivitám a vzniku nových festivalových tradic. Veškeré aktivity spojené s národopisem se staly podstatnou součástí městských, ale zejména obecních oslav a státních svátků. Zvyky a tradice „jsou projevem sepětí obyvatel s historií, s lidovou kulturou i s národnostním cítěním a v neposlední řadě i s usilovnou snahou uchovat toto kulturní dědictví dnešku i budoucím generacím.“³⁵

Folklorních aktivit se účastní obyvatelé široké generační škály, společenských pozic a příslušnosti k různým organizacím. Typickým příkladem se staly obnovené oslavy masopustu, pochování basy, velikonočních a vánočních oslav, dožíněk, stavění a kácení Máje, karmašů, odpustů, jichž se účastní celé obce formou tradičního úklidu³⁶ a zdobením ulic, ukázek lidových řemesel, nabídkou potravinových produktů z domácnosti, zapůjčováním dochovaných zemědělských a řemeslných nástrojů atd. Většina těchto akcí si zachovává milý poetický charakter a je velkolepou oslavou obnoveného sepětí hlučinských obyvatel se svými kořeny.

Z folkloristických snah v průběhu několika let vykristalizovala některá hlučinská centra folkloru. V Bolicích došlo v roce 2002 k otevření Skanzenu lidových tradic a řemesel v původním selském statku z 19. století, do nějž se přesunula většina folklorních akcí obce. Na Hlučínku působí několik souborů, které důstojně reprezentují hlučinské etnikum. V posledních letech můžeme v jejich činnosti zaznamenat trend směřující k experimentálnímu pojetí folklorních pořadů: zapojování diváků v rámci programu, kladení důrazu na užití autentických dekorací, dobovou aktualizaci a úbytek jevištních tanečně-písňových pásem. Lze zde vyzorovat první pokusy tematického třídění hlučinských lidových písní po úpadku v sedmdesátých a osmdesátých letech. Ne všechny účinkující soubory a jednotlivci však chápou důležitost autenticity hlučinského folkloru vedle projevů cizích vlivů, v nichž převládá zejména český polkový charakter v písních a tancích. Bohužel, dosud stále chybí ucelená, odborná a dostupná publikace, ze které by mohly tyto soubory čerpat.

Od roku 1993 se díky starostovi obce ve Lhotce u Ostravy obnovila červnová tradice *Honění krále* spojená s osobností Heleny Svačkové, pod jejímž zkušeným vedením bývá také nacvičována *Slezská beseda*. Další tradicí se stal festival folklorních souborů Kolaja v obci Hat, jehož výjimečnost spočívá v zaměření na folklorní soubory oblasti, která v historii tvořila s Hlučínkem společný celek – okres Ratibor. Třetí ročník tohoto festivalu byl vyhrazen dětským souborům, dnes se účastní také soubory z Opavy a Ostravy.³⁷

Své významné místo folklorních aktivit mají velikonoční a vánoční *Výstavy na zámku* v Kravařích spojené s lidovými řemesly a pravidelné kulturní programy v národopisném regionálním zaměření organizované Muzeem a Kulturním střediskem Zámek Kravaře. Součástí zámeckých prostor je stálá expozice ukázek života vesnického lidu na Hlučínku v 19. století. K největším počínům tohoto střediska, stejně jako Muzea Hlučínka ve městě Hlučíně, patří vydávání publikací a hudebních nosičů, jež se vztahují k regionálním lidovým tradicím a písním.³⁸

Grantové možnosti a mezinárodní spolupráce jsou nejposlednějším trendem, jež oživuje problematiku folkloristických aktivit. Nelze zde hovořit pouze o kvantitativním výčtu, který bezesporu závisí na finančním zájmu, ale o snahách vedoucích ke zvýšení kvalitativního charakteru. Možnosti výběru témat k vysokoškolským kvalifikačním pracím na stránkách Sdružení obcí a měst Hlučínka,³⁹ zveřejňování odborných prací,⁴⁰ od roku 2011 vydávání vlastivědného časopisu Muzea Hlučínka „*Hlučínsko*“, vede k šíření společensko-kulturně historické informovanosti a zájmu o regionální folklor ne pouze v „idealizující“ rovině patriotistického přístupu. Zde se tedy otevírá vhodná, byť náročná, progresivní metoda zejména pro obnovu autenticity lidové písně Hlučínka.

Jitka Hoňková

RYS HISTORYCZNY DZIAŁALNOŚCI FOLKLORYSTYCZNEJ NA HLUCZYŃSKU

Okoliczności historyczne i ich efekty spowodowały specyficzny charakter kultury regionu hlučzyńskiego. Region ten w różnych okresach przynależał do dwóch różnych okręgów kulturowych: czeskiego i pruskiego (później niemieckiego). Wszystkie epoki historyczne, diametralnie różne od sytuacji w okolicznych regionach, miały tak silny wpływ na mieszkańców w aspekcie gospodarczym, ekonomicznym, socjalnym i psychologicznym, że pozostawiły swoje ślady w ich sposobie myślenia i mentalności.

“Według powszechnej definicji kultura ludowa jest efektem działalności ludzkiej w danym środowisku naturalnym. Charakter środowiska naturalnego jest co prawda warunkiem najważniejszym, ale w procesie rozwoju kultury ludowej ustępuje proporcjonalnie do rozwoju czynników historycznych i czynników wynikających z rozwoju cywilizacyjnego.” Mieszkańcy Hlučzyńska wielokrotnie się znaleźli na pozycji narodowościowej, kulturowej i językowej mniejszości, wystawianej naciskom żądań lojalności wynikającej z przynależności państwowej i własnej świadomości narodowej. Z uwagi na to, że historyczne przewroty, zwłaszcza te z XX w. przebiegały zbyt szybko, zmiany socjologiczne powstałe w ich wyniku nie zdążyły przeniknąć do folkloru. Występują bardziej jako impuls, którego efekt się pojawił, jak na to zwrócił uwagę etnolog Antonín Satke, w funkcji obronnej. Stabilna forma folkloru pojawia się jako element mobilizujący w uświadomieniu sobie własnych korzeni, poczucia etnicznej wspól-przynależności a tak umożliwiła powstanie sposobu wyrażenia swojej tożsamości.

Mapa morawskiej Raciborszczyzny, 1920

³VÁCHOVÁ, Z. Slezská lidová kultura na pozadí lidové kultury české a slovenské. In: *Lidová kultura na Hlučínsku*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference v Bolaticích. Kravaře: Zámecké muzeum v Kravařích ve Slezsku, 1998, s. 46. ISBN: 80-902526-4-8.

⁴SATKE, A. Folklor jako obranná úloha i umělecký výraz hlučického lidu. In: *Lidová kultura na Hlučínsku*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference v Bolaticích. Kravaře: Zámecké muzeum v Kravařích ve Slezsku, 1998, s. 40-50. ISBN: 80-902526-4-8.

Pomimo wszystkich hipotez o pochodzeniu mieszkańców istnieją archeologiczne dowody na słowiańskie osiedlenie już w VI w. całego Śląska a więc i terenów Hluczyńska. Choć od XII w. zaczęło dochodzić do osiedlania się niemieckich kolonizatorów, Hluczyńsko było częścią prowincji gołęszczyckiej, morawskiej i Księstwa opawskiego, skąd swoje źródło bierze poczucie przynależności do morawców (tzw. "morawectwo"), które wielokrotnie się pojawiało, jako specyficzne narodowościowe zdefiniowanie mieszkańców. Od XVI w. mieszkańcy Hluczyńska byli częścią monarchii habsburskiej aż do roku 1742, kiedy to Maria Teresa była zmuszona, po przegranych wojnach z Prusami, oddać cesarzowi Friedrichowi II część Śląska na północ od rzeki Opawy. Hluczyńsko na okres dziewięciu pokoleń się stało częścią Prus, od których było całkowicie ekonomicznie uzależnione i poddało się kolejnej fali germanizacji. Ciekawa jest jednak sytuacja językowa tego okresu. Katolickie biskupstwo ołomuńskie obawiając się wpływów mocarstwowych protestanckich Prus zachowało podczas liturgii język czeski a dokładniej morawską wersję języka czeskiego, zapisaną jednak szwabachem, który się jednak, po wprowadzeniu w połowie XVIII w. niemieczyzny jako języka urzędowego, dalej się nie rozwijał i skostniał, trwając jednak w gwarze, która była wzbogacana jedynie germanizmami. Powstała tu sytuacja paradoksalna, wyjaśniająca jedną z właściwości Hluczyńska - "mieszkańcy myślący po niemiecku, ale mówiący po czesku".

Wiek XIX aż do roku 1920

Ekonomiczna zależność od Prus (od 1871 r. od Rzeszy Niemieckiej) a niemiecki sposób myślenia mieszkańców spowodowały, że w XIX w. ruchy i myśli odrodzenia narodowego pojawiały się na Hluczyńsku w bardzo niewielkim stopniu.

Jako jeden z niewielu na Hluczyńsku starał się spopularyzować ideę odrodzenia narodowego kapłan i pedagog z dzisiejszego Dolnego Benezowa Cyprian Lelek (1812 - 1883), gorliwy kolekcjoner pieśni ludowych. Kiedy Hluczyńsko odwiedził etnolog František Sušil, Lelek uzyskał od niego wsparcie w swojej kolekcjonerskiej działalności i tak powstał pierwszy zbiór pieśni śląskich, który uważany jest za historycznie pierwszy w regionie hluczyńskim. Do druku publikacja była przygotowana już w roku 1846 a zawierała około sześćset pieśni zebranych w czternastu tomach. Brakowało jednak w zbiorze melodii, ponieważ zapis intonacyjny i rytmiczny wydał się Lelekowi zbyt skomplikowany. František Sušil opracował zapis melodii do 20 pieśni, które później włączył do swojego zbioru. Lelek w szkole był propa-

gatorem morawskiego języka, który był najlepiej zrozumiały dla uczniów. Właśnie dlatego, kiedy opracowywał Elementarz i czytanekę dla najmniejszych dzieci włączył do niego regionalne porzekadła i pieśni a z ich pomocą się dzieci później uczyły czytać. Ta postępową metodą dydaktyczną w dwujęzycznym środowisku przynosiła wymienione efekty a ulubiony Elementarz był później wydany jeszcze pięciokrotnie. Zebrane zapisy pieśni ludowych, dziecięcych powiedzonek, bajek i porzekadeł stały się źródłowym materiałem do badań folkloru regionu.

Pod koniec XIX w. zaczęto intensywniej gromadzić dzieła miejscowego folkloru z powodu starań o opracowanie całościowego obrazu śląskiej kultury ludowej. W pracach tych uczestniczyli František Myslivec, Vincenc Prasek oraz Jan Vyhlídal, uważali oni hluczyński folklor za część większej całości Śląska a w swych artykułach publikowanych w takich gazetach i czasopismach jak Věstník Matice opavské, Opavský bededník, Opavský týdeník i in. wskazywali na bogactwo tradycji ludowych pruskiej części Śląska.

1920 - 1945

Po włączeniu Hluczyńska do Republiki Czechosłowackiej 4 lutego 1920 roku nastąpił okres wielkiego odarcia z iluzji mieszkańców regionu. To co obowiązywało w całej demokratycznej republice nie obowiązywało na Hluczyńsku. Generalnie możemy mówić o bardzo silnym, po obu stronach nacjonalistycznym konflikcie dwóch kultur - niemieckiej i czeskiej - a to we wszystkich aspektach życia codziennego. Pod koniec XIX w., kiedy niemieckie towarzystwa, szkoły i inne organizacje kulturalne mają już swoje bogate tradycje, na które wciąż nawiązują, budzi się żywioł czeski, który próbuje budować swoją działalność kulturalną na słowiańskich korzeniach miejscowych obywateli, na tradycji, folklorze, działalności oświatowej i szkolnictwie. Na Hluczyńsku obydwa prądy były w codziennej konfrontacji. Przyjęcie tej czy onej kultury u samych mieszkańców Hluczyńska wiązało się z rozumieniem własnej tożsamości. Z jednej strony jest to mieszkaniec Hluczyńska - Czech, mówiący gwarą czeską, który był zahamowany w rozwoju swej świadomości narodowej, a ze strony drugiej jest to mieszkaniec Hluczyńska - Morawiec, który swoim pochodzeniem i językiem ojczystym niesie znamiona przynależności narodowej, ale jest "deutsch gesinnt" - myślący po niemiecku. Z tego właśnie powodu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych we współpracy ze Śląską Macierzą Oświaty Ludowej z Cieszyna i Macierzą Opawską, które były zainteresowane rozszerzeniem swojej działalności na region hluczyński, rozpoczęły w nim swoją działalność kulturalną i oświatową. Z uwagi na to, że świadomość tożsamości narodowej u mieszkańców regionu była praktycznie zlikwidowana, w okresie międzywojennym była to bardzo ciężka

praca. Ze sprawozdania jubileuszowego Macierzy Opawskiej: “na Śląsku było bardzo źle, ponieważ świadomość tożsamości narodowej ludności była prawie zniszczona a kraj przygotowany do pełnej germanizacji...”

W latach dwudziestych XX w. starania o ożywienie tradycji ludowych osiągnęły swój szczyt. Folklor był traktowany jako jeden z najważniejszych nośników czeskiej tradycji, na której można by było wybudować chcianą tożsamość narodową mieszkańców Hluczyńska, jako obywateli nowopowstałego państwa. Z tego właśnie powodu, z inicjatywy macierzy z Cieszyna i Opawy, rozpoczęto badania nad miejscową pieśnią ludową. Badania te prowadzili pracownicy Instytutu badawczego pieśni ludowej z Brna Jan Vyhliďal i František Bartoř. Oddział etnograficzny Macierzy Opawskiej z Frantiřkem Myslivcem na czele, w latach dwudziestych zbierał na Hluczyńsku części strojów ludowych, dzięki którym mógł powstać wydział etnograficzny opawskiego muzeum. Podobną działalność w roku 1934 prowadziło także niemieckie towarzystwo narodowe na Śląsku Bund der Deutschen Schlesien. Paradoxem jest, że obydwie te organizacje budowały swoją działalność na idei odnowy świadomości narodowej i przyznania się do swojej przynależności jak do narodu tak i ojczyzny.

Najważniejszą przedstawicielką hluczyńskiego folkloru w okresie “pierwszej republiki” była Ludmila Hořká (1892 - 1966). Jej dzieło można uznać za pierwsze, kompleksowe studium miejscowego folkloru. Obok poezji i prozy, które są wiernym socjologicznym i psychologicznym obrazem swojego okresu, Hořká zebrała i zapisała setki pieśni, opracowała graficznie układy dziesiątków tańców, jak również dała szczegółowy opis stroju ludowego, łącznie z wyjaśnieniem celowości poszczególnych jego części składowych. Zajmowała się także architekturą ludową i rzemiosłami (łącznie z przygotowaniem tradycyjnych potraw). Regularnie publikowała na łamach Moravsko-slezkého deníku, czasopisma Moravec, Opavského besedníku i Katolických novin dla mieszkańców morawskich na pruskim Śląsku. W swoich publikacjach informowała czytelników o wydarzeniach i ciekawostkach folklorystycznych na Hluczyńsku, publikowała pieśni, wiersze, bajki i miejscowe opowieści, które udało się jej odnaleźć. Z punktu widzenia badań nad miejscowym folklorem osobowość Ludmily Hořké zajmuje zasadniczą pozycję w staraniach o wytworzenie kompleksowego studium autentycznego folkloru Hluczyńska.

Starania organizacji oświatowych (Śląskiej Macierzy Oświaty Ludowej i Macierzy Opawskiej) były kontynuacją trendu odrodzenia z XIX w., na Hluczyńsku przede wszystkim etnograficznej działalności Cypriana Lelka z Dolnego Beneszowa. Ze współpracy z Ludmilą Hořką oraz z innymi osobami, którym zależało na rozwoju działalności folklorystycznej w ich gminach, Sokołem i Orłem w ramach których i pod których patronatami funkcjonowały także grupy folklorystyczne, które “jako swoje główne zadanie przyjęły starania o zachowanie strach tańców i strojów”, było zorganizowanych wiele wydarzeń oświatowych i uroczystości z różnych okazji w ramach których był prezentowany hluczyński folklor i Śląska biesiada (pieśni i tańce z całego regionu Śląska). Najpiękniejsze były te, podczas których były korowody przy akompaniamencie orkiestr dętych. Przede wszystkim były to ostatki, powitanie wiosny, Wielkanoc, odpusty i rocznice konsekracji kościołów, uroczystości dożynkowe oraz wiele innych organizowanych z okazji różnych świąt kościelnych i państwowych (np.: urodziny Tomasza Garrigua Masaryka, rocznica powstania Republiki Czechosłowackiej, rocznice założenia macierzy, itp.) a były dobrą okazją do ożywienia hluczyńskich tradycji.

Istotne znaczenie, w ramach życia folklorystycznego, miały także zwyczaje, które nie były organizowane przez żadne towarzystwo a tak były naturalnym utrzymywaniem żywej tradycji. Każdy region ma tutaj swoje specyfika. W Hluczyńsku była to np.: “Mařena”, w Lhotce Pogoń króla a w Samborowicach koło Raciborza Prowadzanie niedźwiedzia.

Chociaż starania Śląskiem Macierzy Oświaty Ludowej i Macierzy Opawskiej, mające na celu obudzenie narodowej świadomości mieszkańców za pośrednictwem miejscowego folkloru, mogą się sprawiać wrażenie celowych i trochę sztucznych, to jednak przyczyniły się do ożywienia tradycji, pieśni i tańców ludowych w tym zgermanizowanym regionie. Podczas drugiej wojny światowej, kiedy Hluczyńsko było przyłączone do Trzeciej Rzeszy, region ten przeżył najtwardszą germanizację w swojej historii. Pomimo tego, że warunki rozwoju kultury ludowej były bardzo ciężkie, tutejszy język, kultura i sposób ekspresji ten trudny czas przeżyły. Wydawać by się mogło, że folklorystyczna część życia mieszkańców była poza sceną ówczesnych wydarzeń, w czasie, który nie sprzyjał tradycjom ludowym. Jak by folklor był na ten czas “zamknięty”, aby potem mógł w formie nienaruszonej wrócić do normalnego hluczyńskiego życia.

1945 - 1989

Życie kulturalne na Hluczyńsku bezpośrednio po zakończeniu wojny budziło się bardzo ciężko. Wielkie bezrobocie i szkodliwy socjalny okolicznych regionów, jako reminiscencje sytuacji przedwojennej, wojenne stra-

ty w liczbie mieszkańców, powrót wojennych inwalidów i czystki etniczne w ramach powojennych wygnań Niemców, które spowodowały wyludnienie niektórych przygranicznych wsi (Sudice, Trzebom), które do dziś nie były w stanie zaleczyć zupełnie wojennych ran. Przez cały ten okres na mieszkańców Hluczyńska patrzono jako na grupę podwyższonego ryzyka w ramach socjalistycznego państwa, dotyczyło to szczególnie byłych żołnierzy Wehrmachtu, a czeskie urzędy miały tendencje powstałą sytuację rozwiązać przez "starania o rozłożenie tradycyjnej hluczyńskiej społeczności".

Muzyczne życie regionu, dotkniętego skomplikowaną problematyką narodowościową w pierwszej połowie XX w., bezpośrednio po wojnie skupione było przede wszystkim na folklorze, jako gwarancji i sensie poszukiwania własnych korzeni, z których może wyrosnąć nowe życie kulturalne. W okresie tym folklor wydawał się być politycznie bezpiecznym a jego rozwój nie stwarzał jakiegokolwiek niebezpieczeństwa.

Pierwsze uroczystości, wydarzenia i święta państwowe były ubogacone występami folklorystycznymi. Końcem lat czterdziestych jeszcze wiele hluczyńskich kobiet i dziewcząt ubierał się w strój ludowy. Podczas wizyty zagranicznych dziennikarzy ze Stanów Zjednoczonych, Anglii, Norwegii, Serbii i in. odbył się dnia 12 października 1945 w Hluczynie oszałamiający przegląd tańców śląskich, podczas którego "nie było możliwym poznać kto występuje a kto widzi, ponieważ i ci drudzy ubrani byli w stroje ludowe..." Nim do początku lat pięćdziesiątych się sformowały obowiązkowe święta państwowe, często się odbywały różne uroczystości, podczas których obecne były wozy alegoryczne pełne śpiewów, tańców i hluczyńskich tradycji. W grudniu 1947 odbyła się pierwsza regionalna biesiada etnograficzna, w której udział wzięli przede wszystkim młodzi ludzie z kół folklorystycznych z Lhotki, Ludgerzowic, Hacı, Szczepankowic, Krawarz, Bolacic i Borowej. Każde z kół przedstawiło program, po którym odbywała się dyskusja dotycząca prezentowanych przedstawień: Pogoni króla w Lhotce, hluczyńskiego wesela, hluczyńskich pieśni a także próbek gwary górników z Hacı i Ludgerzowic. Pół roku później, podczas uroczystości "majalesowych" Związek Młodzieży Czeskiej zaprezentował Hluczyńską biesiadę. Także uczniowie hluczyńskiego gimnazjum się zaprezentowali w skomponowanym programie Hluczyńsko w śpiewie i tańcu. Na wsiach odbywały się regularne próby różnych zespołów ludowych, a ich programy były konsultowane z tymi, którzy pamiętali jeszcze jak to było w czasach przedwojennych. Występują także osobowości np.: Ludmila Hořká, która swą działalnością folklorystyczną zyskiwała pieniądze na odnowienie szkół, podręczniki i książki. Była inspiratorką do zakładania zespołów ludowych, ożywiała hluczyńskie tradycje ludowe i troszczyła się o zachowanie oryginalności i czystości etnicznej stroju ludowego, pieśni i mowy. Niestety w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych to jej dziedzictwo, przez brak troski o jakość a także powierzchownością i często działalnością pseudo-folklorystyczną zespołów, było zapomniane.

Do "złotej ery" hluczyńskiego folkloru okresu przedwojennego wstąpili pracownicy dzisiejszego brneńskiego Instytutu Etnografii i Folklorystyki Vladimír Scheufler, Antonín Satke a także Zdeňka Váchová, Hana Podešvová oraz inni ze Śląskiego Instytutu Badawczego w Opawie, aby wykonali badania ludowej słowotwórczości, pieśni, tańców, strojów ludowych i tradycji regionu. Marta Šrámková w swoim artykule opublikowanym w późniejszym dziele zbiorowym mówi: "...akcja przyniosła materiał w większości nieznaną i udowodniła, że w pobliżu wielkich miast, które nie zachowują starszych form kultury ludowej, można odnaleźć mnóstwo nowego i cennego." A w innym miejscu: "... (badania) wskazują jakie bogactwo języka i sztuki, które zachowały... dzisiejsze pokolenia po przodkach."

Początek upadku hluczyńskiego folkloru, z końca lat pięćdziesiątych i z lat sześćdziesiątych jest odnotowany w kronice hluczyńskiej z roku 1950 a jest w niej wskazano na "zapominanie o starych zwyczajach" w mieście Hluczynie, a także "stare malownicze stroje już nie są noszone a muzeum miejskiemu wciąż się nie udało zyskanie takiego stroju do swoich zbiorów." W latach pięćdziesiątych są co prawda częścią ideologicznych uroczystości pochody w strojach ludowych, czy występy kilku zespołów folklorystycznych, jak np.: zespół folklorystyczny pracownic krawarskiej fabryki im. Stanisława Kostki Neumana, bolacickiej Juty, czy dolnobeneszowskiej Sigmy Armatury, ale nie da się o nich powiedzieć, poza zespołem z Krawarz, aby były one nosicielami faktycznego hluczyńskiego folkloru. Podobny los dotknął także Pogoń króla w Lhotce. Kronika gminy Lhotka w roku 1962 odnotowuje odnośnie tej starej tradycji, że "nie było zainteresowania ani u młodzieży, ani u dorosłych", w roku 1968 odbyła się jeszcze raz i po raz ostatni a odnowiona ta tradycja była dopiero w roku 1993.

Lata siedemdziesiąte i osiemdziesiąte przyniosły lekkie ożywienie. Znow zaczęły powstawać nowe zespoły w szkołach i pod patronatem biesiad oświatowych. Badania Śląskiego Instytutu Badawczego i Macierzy Opawskiej, przeprowadzone pod koniec lat sześćdziesiątych pokazały żałosny stan hluczyńskiego folkloru. Biesiady oświatowe i centra kultury starały się zmobilizować ludzi a szczególnie nauczycieli do działalności folklorystycznej. Czasem wyszły drukiem drobne prace dotyczące folkloru, bądź małe śpiewniczki pieśni ludowych, ale rzeczywisty hluczyński folklor był zapomniany. Dzięki mass-mediom i zanikowi regionalnej samoświadomości, miejscowy folklor nie był dla młodzieży atrakcyjny. Kolejnym problemem były migracje mieszkańców, które przyniosły nowe, obce wpływy, przychodzili nowi nauczyciele z miast, nieznaną miejscowej charakterystyki. Duży wpływ na taki stan rzeczy mieli także propagatorzy wydarzeń kulturalnych,

dla których ważniejsza była strona ideologiczna ich działalności. Faktyczni świadkowie rzeczywistego miejscowego folkloru, urodzeni przed rokiem 1900 umierali a nie było już nikogo, kto by mógł naprawić szkody wyrządzone w tym okresie.

1990 do współczesności

Zmiany, które nastąpiły po rewolucji w listopadzie 1989, przyniosły Hluczyńskowi możliwość swobodnego mówienia o problematycznej historii regionu w minionych okresach. Po czterdziestu latach, podczas których mieszkańcy regionu byli wystawieni na wyśmiewanie i utarczki urzędów i okolicznych regionów, często bez znajomości faktów historycznych, a przynoszących poniżenie i szykanowanie, mieszkańcy regionu stracili zainteresowanie własnym regionalizmem. Otwarcie tabuizowanego do tej pory "problemu hluczyńskiego", którego priorytety spoczywają w refleksji reformowanej problematyki faktów historycznych i różnic w świadomości narodowościowej mieszkańców regionu w poszczególnych okresach, prowadziły do straty poczucia winy i mniejszej wartości.

Dzięki niektórym wyraźnym osobowościom Hluczyńska powstała w październiku roku 1991 Śląska Fundacja Kulturalno-Oświatowa, która była częścią składową organizacji Towarzystwa Gmin i Miast Hluczyńska. "Celem tej fundacji jest wspomaganie regionalnej kultury i nauki w regionie Hluczyńskim ze zwróceniem uwagi na związki historyczne z pozostałymi częściami Śląska." We współpracy z Centrum Kultury Zamek Krawarze, Muzeum Hluczyńska, które wznowiło swoją działalność w roku 2005 a także z domami kultury, szczególnie z Hluczyna, Bolacic i Dolnego Beneszowa doszło do eksplozji różnych wydarzeń kulturalnych i silnego wzrostu świadomości regionalnej.

Do dnia dzisiejszego wyszła już wielka ilość publikacji dotyczących etnografii, sztuki, przyrody a szczególnie historii regionu a jednocześnie organizowane są konferencje, z których wydawane są zbiory referatów, jak również gminne i miejsce czasopisma i gazety.

Trend miejscowego regionalizmu jest przyczyną wielkiego rozmachu w tworzeniu wielu wydarzeń folklorystycznych. Doszło do ożywienia tradycji prezentowanych podczas miejskich i gminnych uroczystości i festynów, zakładania nowych zespołów, ale także pojawiło się wiele inicjatyw indywidualnych o charakterze folklorystycznym, jak również zrodziło się wiele tradycji festiwalowych. Wszelka działalność w dziedzinie kultury ludowej stała się ważną i integralną częścią imprez gminnych, miejskich oraz uroczystości związanych ze świętami państwowymi. Zwyczaje i tradycje "są przejawem łączności mieszkańców z historią, z kulturą ludową i tożsamością narodową a także troski o zachowanie dzisiejszego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń."

W wydarzeniach folklorystycznych biorą udział mieszkańcy ze wszystkich kategorii wiekowych, pozycji społecznych i należący do różnych organizacji. Typowym przykładem mogą być odnowione ostatkowe obchody, z pochowaniem basa, uroczystości wielkanocne i bożonarodzeniowe, dożynki, stawianie i ścinka Maja, uroczystości związane z miejscowymi odpustami bądź rocznicami konsekracji miejscowych kościołów, w których udział biorą całe gminy poprzez tradycyjne sprzątanie, ozdabianie ulic, pokazy rzemiosł ludowych, próbowanie domowych potraw, pożyczanie zachowanych maszyn rolniczych i rzemieślniczych, itp. Większość tych wydarzeń zachowuje swój miły, poetyczny charakter i są one wspólnym świętowaniem odnowionej łączności mieszkańców Hluczyńska ze swoimi korzeniami.

Z różnych działalności folklorystycznych z czasem się wykrystalizowało kilka hluczyńskich centrów kultury. W Bolacicach doszło w roku 2002 do otwarcia Skansenu ludowych tradycji i rzemiosł, które znajduje się w zabudowaniach autentycznego gospodarstwa chłopskiego z XIX w. Do Skansenu była przeniesiona większość gminnych wydarzeń kulturalnych. Na Hluczyńsku działa kilka zespołów dobrze reprezentujących hluczyńskich mieszkańców. Ostatnimi laty można obserwować w ich działalności trend ukierunkowujący się na eksperymentalne rozumienie folkloru: aktywizacja widzów w ramach prezentowanych programów, zwracanie uwagi na autentyczność użytych dekoracji, uwspółcześnienie i zanikanie pasm taneczno-pieśniarskich występów. Można już zauważyć tematyczną klasyfikację pieśni ludowych po ich upadku w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. Prawdą jest, że niestety nie wszystkie zespoły jak i indywidualnie występujący rozumieją jak ważne jest zachowanie autentyczności hluczyńskiego folkloru obok przejawów obcych wpływów, między którymi na czołowe miejsce się wysuwa szczególnie czeski, polkowy charakter w pieśniach i tańcach. Niestety wciąż brakuje całościowej, specjalistycznej i dostępnej publikacji, z której by zespoły mogły czerpać inspirację do swej działalności.

Od roku 1993, dzięki wójtowi gminy Lhotka koło Ostrawy, była odnowiona czerwcowa tradycja Pogoni króla, łączona z osobą Heleny Svačkové, pod której doświadczonego okiem odbywały się próby Biesiady Śląskiej. Kolejną tradycją się stał festiwal zespołów folklorystycznych Kolaja w gminie Hać, który charakteryzuje się otwartością na zespoły folklorystyczne terytorium, które w historii razem z Hluczyńskiem tworzyły wspólną całość - czyli powiat Racibórz. Trzeci rocznik tego festiwalu był przeznaczony wyłącznie dla zespołów dziecięcych, dziś biorą w nim udział także zespoły z Opawy i Ostrawy.

Ważną pozycję wśród działalności folklorystycznej w regionie zajmują wielkanocne i bożonarodzeniowe

Wystawy na zamku w Krawarzach, połączone z rzemiosłami ludowymi i regularnymi programami artystycznymi zorientowanymi na miejscową kulturę a organizowanymi przez Muzeum i Centrum Kultury Zamek Krawarze. Na zamku znajduje się także stała wystawa prezentująca życie ludu wiejskiego na Hluczyńsku w XIX w. Niewątpliwie największym sukcesem tego centrum, podobnie jak Muzeum Hluczyńska w Hluczynie jest wydanie publikacji i nośników muzycznych prezentujących ludowe tradycje i pieśni.

Możliwości wynikające z różnych grantów a także współpraca międzynarodowa są najnowszym trendem, który pobudza działalność folklorystyczną. Nie możemy tutaj mówić jedynie o spisie ilościowym, który bezdyskusyjnie zależy od możliwości finansowych, ale raczej o staraniach wiodących do podniesienia jakości tych działań. Możliwość wyboru tematów prac dyplomowych na szkołach wyższych a które są opublikowane na webowej witrynie Towarzystwa Gmin i Miast Hluczyńska, publikacja prac specjalistycznych, od roku 2011 wydawanie regionalnego czasopisma Muzeum Hluczyńska "Hluczyńsko", który pomaga poznać historię i charakter regionu, wszystko to prowadzi do rozszerzenia społecznej, kulturalnej i historycznej wiedzy wśród społeczeństwa a także pobudza zainteresowanie regionalnym folklorem nie tylko na "idealizującym" poziomie relacji patriotycznej. Otwiera się tak odpowiednia, ale i trudna metoda progresywna, szczególnie dla odnowy autentycznej, ludowej pieśni Hluczyńska.

Jitka Hoňková

⁵Severní břeh hraniční řeky Opavy je dodnes v dialektu nazýván „Prajzka“ a jižní břeh „Cisarska“, což má původ v pruská strana (Preußen, Prusko), a císařská strana (Rakousko-Uhersko).

⁶KNOP, A. K dějinám českého jazyka ve Slezsku. In: *Slezsko*. Opava: Matice Slezská, 1992, s. 112. ISBN: neuvedeno.

⁷Dramaturgie ČRo 2-Praha, 2008. *Koncert Magdalény Kožené* [online]. Český rozhlas 2 Praha [citováno 7. března 2012]. Dostupné z WWW: http://www.rozhlas.cz/praha/radiozpravy/_zprava/507646.

⁸SUŠIL, F. Moravské národní písně do textu vřaděnými. Brno: K. Winiker, 1882, 196 s.

⁹LELEK, C. *Slabikář a čítanka pro nejmenší děti*. Ratiboř, 1871.

¹⁰ZACHNAŠ, P. 1998. Osobnost Cypriána Lelka. *Powrot do spisu referatów XXIII/16* [online]. Slezské vlastivědné sympozium [citováno 7. března 2012]. Dostupné z WWW: <http://orso.pttk.pl/sympozja/Ref-s23/Zachna23.html>.

¹¹SATKE, A. Folklor jako obranná úloha i umělecký výraz hlučinského lidu. In: Lidová kultura na Hlučínku. Sborník příspěvků z mezinárodní konference v Bolaticích. Kravaře: Zámecké muzeum v Kravařích ve Slezsku, 1998, s. 41.

ISBN: 80-902526-4-8.

¹²PLAČEK, V. Prajzáci aneb k osudům Hlučína 1742-1960. Kravaře: Kulturní dům Hlučín a kulturní středisko Zámek Kravaře, 2000, 163 s. ISBN: 80-902526-5-6.

¹³HOBZÍK, V. 60 let Matice opavské. In: Jubilejní zpráva Matice opavské na Opavsku a Hlučínku 1877-1937. Opava: Matice opavská, 1937.

¹⁴Ústav pro lidovou píseň od roku 1919, dnes Etnografický ústav Akademie věd Brno.

¹⁵KNAPÍKOVÁ, J. Matice opavská Spolek, osobnosti a národní snahy ve Slezsku 1877 – 1948. Opava: Matice slezská, 2007, s. 129. ISBN: 978-80-86887-08-1.

¹⁶Dnes „Moravkoslezský deník“.

¹⁷Kronika obce Bolatice 1926, strojepis, s. 207. Uloženo na Obecním úřadě Bolatice.

¹⁸Církevní události spojené s datem vysvěcení kostela a svátkem svatého, jemuž je kostel zasvěcen.

¹⁹Od roku 1976 je Lhotka městskou částí Ostravy – Lhotka u Ostravy.

²⁰Samborowice od roku 1945 součástí území Polska.

²¹ŠRÁMKOVÁ, M. Bohatství a životnost lidové slovesnosti na Hlučínku. In: Lidová kultura na Hlučínku. Sborník příspěvků z mezinárodní konference pořádané v květnu 1998 v Bolaticích. Kravaře: Kulturní středisko Zámek Kravaře ve Slezsku, Obecní úřad v Bolaticích a Kulturní a vzdělávací společnost Hlučínko, 1999, s. 57. ISBN: 80-902526-4-8.

²²TVRDÁ, E. Hlučínko (pár poznámek z historie). Poznámky z historie [online]. Blog. iDNES.cz. Dostupné z WWW: <http://tvrda.blog.idnes.cz/c/187689/Hlucinsko-par-poznamek-z-historie.html>

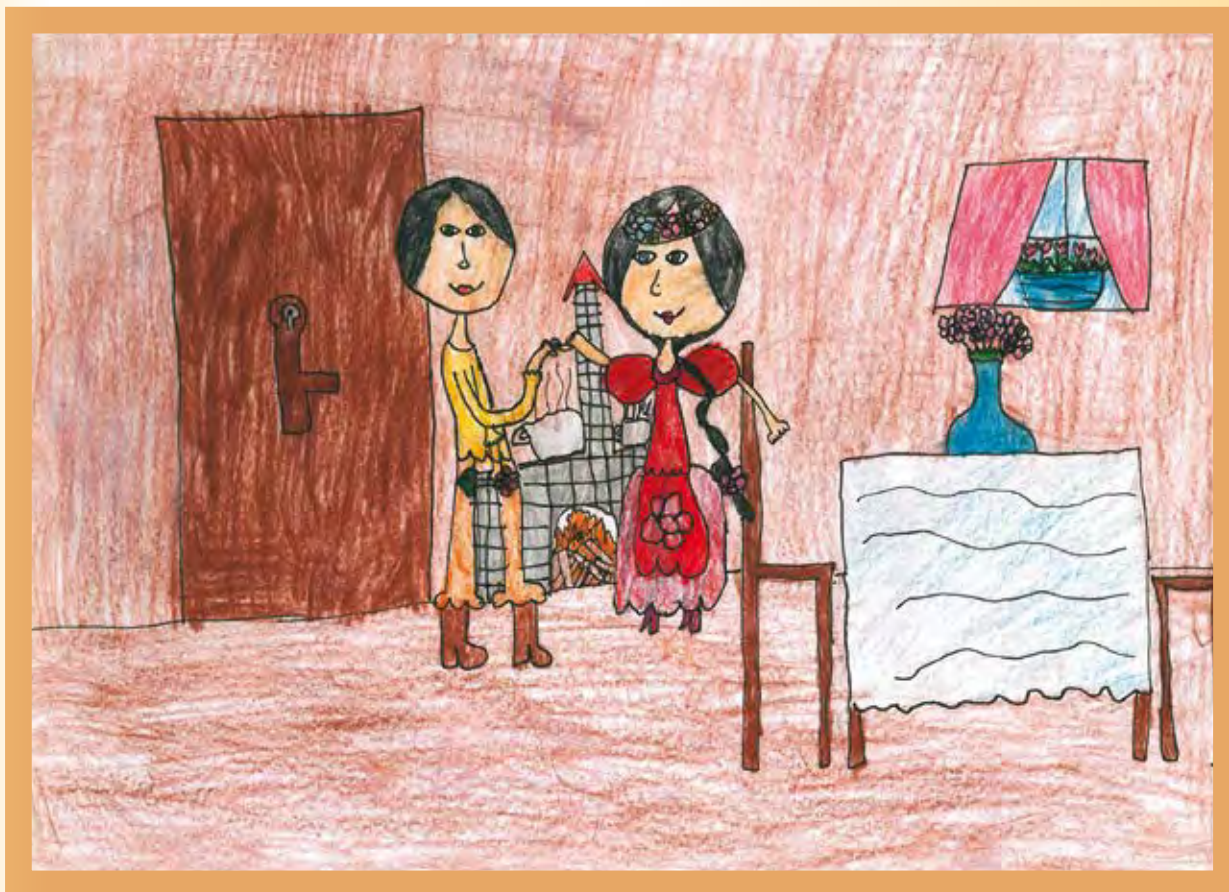
- ²³Kronika města Hlučín 1945, strojopis, s. 120. Uloženo na Městském úřadě Hlučín.
- ²⁴Kronika města Hlučín 1947, strojopis, s. 138. Uloženo tamtéž.
- ²⁵Kronika města Hlučín 1948, strojopis, s. 144. Uloženo tamtéž.
- ²⁶Kronika města Hlučín 1949, strojopis, s. 160. Uloženo tamtéž.
- ²⁷Ze vzpomínek bývalé členky folklorního souboru v Kobeřicích.
- ²⁸ŠRÁMKOVÁ, M. Bohatství a životnost lidové slovesnosti na Hlučínsku. In: Lidová kultura na Hlučínsku. Sborník příspěvků z mezinárodní konference pořádané v květnu 1998 v Bolaticích. Kravaře: Kulturní středisko Zámek Kravaře, Obecní úřad v Bolaticích a Kulturní a vzdělávací společnost Hlučínsko, 1999, s. 55-56. ISBN: 80-902526-4-8.
- ²⁹Městské muzeum v Hlučíně založené v roce 1948, v roce 1954 změněno na Okresní muzeum, v roce 1962 činnost přerušena z důvodu přesunutí sbírek do Slezského zemského muzea v Opavě.
- ³⁰Kronika města Hlučín 1950, strojopis, s. 185. Uloženo na Městském úřadě Hlučín.
- ³¹Juta, dnes Lanex a.s. v Bolaticích.
- ³²HANZELKA, P. 2011. Historie lidové slavnosti Honění krále. *O Lhotce* [online]. Úřad městského obvodu Lhotka [citováno 4. 3. 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.lhotka.ostrava.cz/cs/o-lhotce/zajimavosti>.
- ³³PLAČKOVÁ, M., ŠEVČÍK, E. Kobeřice. K pokrokovým tradicím a socialistické současnosti obce. Opava: Místní národní výbor v Kobeřicích, 1983, 43 s.
- STUHLÝ, V. *Vonička z Kobeřic*. Sborník písní a veršů. Opava: Místní národní výbor v Kobeřicích, Okresní kulturní středisko v Opavě, 1988, (nestránkováno).
- ³⁴ŠEVČÍK, E. Několik slov o Slezské kulturní a vzdělávací nadaci Hlučínsko. In: *Hlučínsko v proměnách času*. Sborník příspěvků z konference k 75. výročí připojení Hlučínska k ČSR. Hlučín: Slezská kulturní a vzdělávací nadace Hlučínsko, 1995, s. 73-74. ISBN: neuvedeno.
- ³⁵BEDRUNKA, B. Staré a nové zvyky v obcích Hať a Lhotka u Ostravy. In: *Lidová kultura na Hlučínsku*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference pořádané v květnu 1998 v Bolaticích. Bolatice, Kravaře: Kulturní středisko zámek Kravaře, Obecní úřad v Bolaticích a Slezská kulturní a vzdělávací nadace Hlučínsko, 1999, s. 134. ISBN: 80-902526-4-8.
- ³⁶Na Hlučínsku je zvykem každotýdenní úklid chodníků a cest již od 19. století z nařízení německého císaře Viléma II. Tato tradice se dodnes udržela, ačkoliv její původ je mnohým neznámý.
- ³⁷BEDRUNKA, B. Staré a nové zvyky v obcích Hať a Lhotka u Opavy. In: Lidová kultura na Hlučínsku. Sborník příspěvků z mezinárodní konference pořádané v květnu 1998 v Bolaticích. Bolatice, Kravaře: Kulturní středisko zámek Kravaře, Obecní úřad v Bolaticích a Slezská kulturní a vzdělávací nadace Hlučínsko, 1999, s. 139-140. ISBN: 80-902526-4-8.
- ³⁸Např. KŠICA, J. Lidové písně z Kravař. Kravaře: Kulturní středisko zámek Kravaře ve Slezsku. Publikace č. 1/98 Zámeckého muzea v Kravařích, 1998, s. 126. ISBN: 80-902526-0-5.
- ³⁹<http://www.hlucinsko.eu/?page=texty&id=11>.
- ⁴⁰Tamtéž.

Použitá literatura / Spis užitej literatury:

- Hanzelka, Pavel.** 2011. Historie lidové slavnosti Honění krále. *O Lhotce* [online]. Úřad městského obvodu Lhotka [citováno 4. 3. 2012]. Dostupné z WWW: <http://www.lhotka.ostrava.cz/cs/o-lhotce/zajimavosti>.
- Hobzík, Vladimír.** 60 let Matice opavské. In: *Jubilejní zpráva Matice opavské na Opavsku a Hlučínsku 1877 - 1937*. Opava: Matice opavská, 1937.
- Knapíková, Jaromíra.** Matice opavská Spolek, osobnosti a národní snahy ve Slezsku 1877 - 1948. Opava: Matice slezská, 2007. 261 s. 129. ISBN: 978-80-86887-08-1.
- Kol. autorů.** *Hlučínsko v proměnách času*. Sborník příspěvků z konference k 75. výročí připojení Hlučínska k ČSR. Hlučín: Slezská kulturní a vzdělávací nadace Hlučínsko, 1995. 87 s. ISBN: neuvedeno.
- Kol. autorů.** *Lidová kultura na Hlučínsku*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference v Bolaticích. Kravaře: Zámecké muzeum v Kravařích ve Slezsku, 1998. 188 s. ISBN: 80-902526-4-8.
- Kol. autorů.** *Slezsko*. Opava: Matice Slezská, 1992. 288 s. ISBN: neuvedeno.
- Dramaturgie ČRo 2-Praha, 2008. *Koncert Magdalény Kožené* [online]. Český rozhlas 2 Praha [citováno 7. března. 2012]. Dostupné z WWW: http://www.rozhlas.cz/praha/radiozpravy/_zprava/507646.
- Kronika města Hlučín 1945*, strojopis, s. 120. Uloženo na Městském úřadě Hlučín.
- Kronika města Hlučín 1947*, strojopis, s. 138. Uloženo tamtéž.
- Kronika města Hlučín 1948*, strojopis, s. 144. Uloženo tamtéž.
- Kronika města Hlučín 1949*, strojopis, s. 160. Uloženo tamtéž.
- Kronika města Hlučín 1950*, strojopis, s. 185. Uloženo v Městském úřadě Hlučín.
- Kronika obce Bolatice 1926*, strojopis. Uloženo v Obecním úřadě Bolatice.
- Plaček, Vilém.** *Prajzáci aneb k osudům Hlučínska 1742 - 1960*. Kravaře: Kulturní dům Hlučín a kulturní středisko Zámek Kravaře, 2000, 163 s. ISBN: 80-902526-5-6.
- Tvrda, Eva.** Hlučínsko (pár poznámek z historie). *Poznámky z historie* [online]. Blog. iDNES.cz. Dostupné z WWW: <http://tvrda.blog.idnes.cz/c/187689/Hlucinsko-par-poznamek-z-historie.html>
- Zachnaš, Pavel.** 1998. Osobnost Cypriána Lelka. *Powrot do spisu referatów XXIII/16* [online]. Slezské vlastivědné sympozium [citováno 7. března 2012]. Dostupné z WWW: <http://orso.pttk.pl/sympozja/Ref-s23/Zachna23.html>.

Dominik Ulrich, 4. B.

Veronika Strošková, ZŠ Hlučín - Darkovičky, 2. třída.

PANIMAMO, ŠVARNU CERKU MAČE

Vesele (Giocoso)

1. Pa - ni - ma - mo, švar - nu cer - ku ma - če,
 e - nem že ju do - ma ně - mi - va - če. Ja, ja, ja, ja,
 švar - nu cer - ku ma - če, e - nem že ju do - ma ně - mi - va - če.

2. Naša cerka, ona doma něni,
 ona pleje rozmarjan zeleny.
 Ja, ja, ja, ja ona doma něni,
 ona pleje rozmarjan zeleny.

3. Dyby šče ju doma mivavali,
 švarni synci by k ni chodživali.
 Ja, ja, ja, ja, doma mivavali,
 švarni synci by k ni chodživali.

ACH, BOŽE MUJ

Vážně (seriozo)

1. Ach, Bo - že muj, Bo - že ___ muj, ach, na muj hlu - py ro - zum, dy - bych ___ by - la

chod - ži - la za slu - ne - čka do - dom, za slu - ne - čka do - dom.

2. Ach, kera za slunečka, ach každá panenčka!
A kera po měsíčku, zavija hlavičku, zavija hlavičku.

ACH, BOŽE, V ZELENĚJ OBOŘE

Mírně rychle (Allegretto)

1. Ach, Bo - že, muj Bo - že, v ze - le - nej o - bo - ře!

Eš - če muj ko - cha - nek ne - sni - dař, ty mo - je ko - cha - ni

za - něs mu sni - da - ni, e - ne s nim ně - pře - mu - vaj.

2. Kerak nepřelupač, dy mi něchce snidač,
ach, mamuličko vy moji?
Postav ho za zahon a navrać se dodom,
aj, ceruško ty moja.

3. Ešče něsvita, maći se ji pyta:
kajs, dcerko věnek podžela?
Hoja, ene hoja, mamuličko moja,
Janičkovi sem ho dařa.

4. Bařa se mamičky, pošla na kvitečky,
do ohradečka svojih;
co jeden urvařa, to ji opadařa
do listečka jedneho.

Sahra Klimečková, ZŠ Darkovice, 5. třída.

ACH, NĚVEZČÍŽ MĚ

Pochodem (A la Marcia)

Ach, ně - vez - číž mě přes tu ves, ach, ně - vez -
 číž mě přes tu ves, bo tam na mě šče - ka kaž - dy pes,
 bo tam na mě šče - ka kaž - dy pes.

2. [: A vedžće vy mě ku haju, :]
[: bo tam mi ptačkove zpivaju. :]
3. [: O, zpivaj, ptačku slavičku, :]
[: na tymto mojím veselíčku. :]
4. [: Jak ja mam veselo zpivač, :]
[: dyč tu tvych rodičuv něvidač. :]
5. [: Dyby mi rodiče žili, :]
[: byli by vesele strojili. :]
6. [: Tak mi ho stroju přatele :]
[: to moje vesele smutne je. :]

A V TYM NAŠIM PIŠČU

Mírně rychle (Allegretto)

1. A v tym na - šim Piš - ču, jest tam šum - ně,
a - le že je - ne v jed - nym do - mě. Jest tam dže - vu - cha
chod - žil sem ku ni šty - ry něd - že - le.

2. Oj štyry nědžele ve dně v noci
jako rybička na potoci,
ješče pujdu raz ji se opytać,
mam - li chodžić zas.

3. O, něchudź, něchudź ty Janičku,
bo ce mi laju ma maćička.
Maćička laju, taćiček něda,
ža sem chudobna.

4. O, choć ty, dževucho, statkuv němaš,
dy se mi jene pěkně chovaš,
Pan Buh statkyma, un nam jeden da,
a ty budžeš ma.

UTĚKAJTE PRAJŽI DUM

Pochodem

U - tě - kaj - tě Praj - ži dum, sra - li - ja, bo už stě sum za vodum, sra - li - ja,
u - tě - kaj - tě Praj - ži dum, bo už stě sum za vo - dum.

Nikola Pagáčová, ZŠ Bolatice, 6. B.

AŽ JA PUJDU NA TRAVU

Dosti rychle (Poco allegro)

1. Až ja pu - jdu na tra - vu
na ten bi - lý ka - meň, u - va - žu se
pen - tli - čku čer - ve - nu jak pla - meň.

2. Červeňčku jak plameň s bílyma karajama,
aby lude vědželi, že už mam galana.

Jiný text:

1. Zpívala by, zpívala, ale němam nuty,
vzali mi ju ševčici, ušili z ni buty.
2. Zpívala by, zpívala, ale němam hlasu,
vzal mi ho naš bašista, zrobił z něho basu.

ŠLUBILA MI V PIVNICI

Živě

Šlu - bi - ě - ě mi v piv - ni - ci, že mi tam da při švi - ci,
5 v piv - ni - ci při švi - ci vi - na na - to - čit'.

2. V pivnici mi nědała, protože se hněvała, nědała, hněvała, vina natočit'.
3. Šlubiła mi na huře, že mi tam da při d'uře, na huře při d'uře šena navazat'.
4. Na huře mi nědała, protože se hněvała, nědała, hněvała, šena navazat'.

KDYBYCH JA VĚŘILA

Volně

Kdy - bych ja vě - ři - ě - ě la v ty lid - ske pom - lu - vy,
5 dav - no bych se vyp - la - ka - ě svo - je oč - ka z hla - vy, hla - vy.

2. Na stoleček šedla a hned celá zbledla,
[: od těžkého frašunečku se stolečku spadla :]
3. Un ji podal šatek, aby se utřela,
[: na ten těžky frasuneček aby zapoměla :]
4. Těžky frasunečku odejdi ode mně,
[: a ty muj miły synečku, přinavrat' se ku mně :]

Vojta Knappe, ZŠ Kravaře, 5. A.

ČIS NĚBYL DOMA

Zvolna (Andante)

1. Čis ně - byl do - ma, — čis kr - miř ko - ňa,
 5 čí ci ma - mič - ka ně - da - - - la?
 9 A - le - bo či in - ša, ta dže - vu - cha mil - ša,
 13 ce - ste - čku za - stu - po - - va - la.

2. Měl sem ja koňa, baj sem byl doma,
 baj mě mačička kazała;
 ale že mi inša ta dževucha milša,
 cestečku zastupovała.

DYBYCH JA VĚDĚLA

Zdržlivě (Sostenuto)

1. Dy - bych ja vě - dze - la, kaj bu - du ně -
věs - tu, po - le - va - la bych ja k te - mu dvo - ru
ces - tu, k te - mu dvo - ru ces - tu.

2. Polevala bych ju, aby byla hladka,
by se krk zkrúčila [: ženichova matka. :]

3. Něchudž že, Hanysku, ku tej naši šini,
bo jak nas zastanu, [: oba vydržimy. :]

4. Dybych měl vydržec a tebe nědostać,
volel bych ja sobě [: koničky futrovać. :]

5. Koničky futrovać, koničky pucovać,
by se mi blyskali [: jak pojedu orač. :]

6. Jak pojedu orač to bořucke pole,
budže za mnum hledžac [: počešení moje. :]

NEDALEKO MĚSTA HRADECKÉHO

Volně

Ne-da-le - ko mės-ta hra-dec-ké - ho, sto-ji tam krás - ný hrad na ská-le,
v tom mės-teč - ku k pře-kras-nem u - do - li, sto-jí cha-lu-pin - ka ma-lin-ká.

DYŽ JA BUDU OD KOCURA

Mírně rychle (Allegretto)

1. Dyž ja bu - du od Ko - cu - ra van - dro -

vac, dyž ja bu - du od Ko - cu - ra van - dro - vač,

bu - dže o mě vel - ky plač.

2. [: Lutujče mě, kamradečky, lutujče, :]
abo se mnum vandrujče.
3. [: Lutujče mě, kamradečky, co roček, :]
ja vas budu co kroček.
4. [: Lutujče mě, kamradečky, co měšic, :]
ja vas budu co nejvic.
5. [: Lutujče mě, kamradečky, co tydžeň, :]
ja vas budu každý džeň.
6. [: Lutujče mě, kamradečky cely džeň, :]
ja vas budu v ten ument.
7. [: Nechčel sem ja kamradečky lutovač, :]
mušel sem s ňum vandrovač.

CHOČ BAJ SEM JA

Velmi rychle (Allegro vivo)

1. Choč baj sem ja, ma ma - či - ěko, ci - gan,
2. Choč baj mam ja roz - tr - ha - ne ga - ě,

4
ci - gan, ci - gan, ci - gan, ci - gan, ci - gan, a - le ja se
ga - ě, ga - ě, ga - ě, ga - ě, ga - ě, eš - ě vy mi

8
va - ší cer - ce při - dam, při - dam při - dam, při - dam,
va - šu cer - ku da - ě, da - ě,

12
při - dam, při - dam. da - ě za že - nu.

CUŽ TO SU ZA LUDĚ

Rychle

Cuž to su za lu - dě, co nas pom - lu - va - jú,
5
že na - ši ma - tič - ka dce - ry vys - tra - ja - ju.

2. Choťbaj rada chodim šumně ustrojena,
šak též ze mně budě hospodarna žena.

3. Hospodarna žena od rana pracuje,
v kostele pořika, krčmu roztancuje.

Žaneta Glabasňová, ZŠ Kravaře 5. B.

DYŽ SEM NĚBYĽ DOMA

Zvolna (Andante)

1. Dyž sem ně - byl do - ma, sta - la se mi
 sko - da, zeb - ra - la mi mu cha - lup - ku, — zeb - ra - la - mi
 mu zla - tu cha - lup - ku, zeb - ra - la mi vo - da.

2. Šel sem do kostela,
 prosil sem tam Boha,
 aby mi tu mu chalupku,
 aby mi tu mu zlatu chalupku,
 navráčila voda.

3. Přišel sem z kostela,
 chalupku sem našel,
 protože Buh všemohuci,
 protože Buh miľy, všemohuci
 mu prosbu vyslyšel.

HA, ŠKODA PŘEŠKODA

Mírně rychle (Allegretto)

1. Ha, ško - da pře - ško - da, te mo - je po - ce - chy,

3 s kym ja bu - du lu - pač les - ko - ve o - ře - chy, ztra - cí - la sem

6 mi - le - ho, skrz slo - več - ka jed - ne - ho.

2. Přidu do krčmičky, stanu vedle koła,
muj miły tancuje, něboji se Boha,
kołe mě se učira, inšu sobě vybira.

3. A dyž přidu dodom, šednu na lužečko,
dživ že mi něpukně od žalu srdečko,
tu muj miły zabuši, staň ma miła otevři.

4. A co bych ja tobě miły otvirała,
dyž će inša pana v krčmě miłovala
a s tebum tancovala, ta cí otvirač měla.

5. Och byši ty byla počćiva panenka,
něrobiła byši z pacholka blaženka,
ale že ši šibałka, pošudžiš i pacholka.

6. Och byši i ty był počćivy mladeńec,
něćihnuł by ši ty na dzevušin věńec,
ale že si podvodńik, šeckych dzevuch něhodńik.

DALEKO PROVĎANÁ

Z Hošťálkovic

Za - da - la ma - ti - čka, za - da - la dce - ru - šku da - le - ko od se - be;

8 a jak ju za - da - la, to ji za - ka - za - la cho - dni - ček do se - be.

Klára Rzehulková, 4. B.

NAŠ HOSPODAŘU

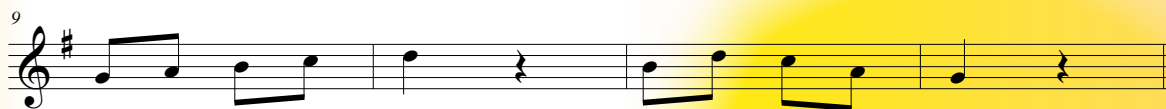
Dosti rychle (Poco allegro)

1. Naš ho - spo - da - řu, ně - lež na lo - žu,

bo ty ně - viš, co se dže - je, ve sto - do - le maš zlo - dže - je,

ži - to cí kra - dum, ži - to cí kra - dum.

2. A hospodyně nech se něleni.
Ežli nam daš co do klína,
da cí Pan Buh za to syna
ešče tej žimy, ešče tej žimy.

POJEDŽEM, POJEDŽEM

Vesele (Giacoso)

1. Po - je - džem, po - je - džem po tej ko - le -
 4 di - ce, co my na - mlu - vi - my Fran - ti - ška A -
 8 *Ref.* ni - áce, hej nam hej pro - švar - ny Fran -
 12 či - šku, spo - meň na nas s ko - le - dum.

2. A ma dževucha take bystre oči,
 co ona vyšije černu šatku v noci.
 Hej nam hej...

3. A ma ta dževucha taky veverečku,
 co ona skače v noci po lužečku.
 Hej nam hej...

4. A ma ta dževucha takove rybaře,
 co ji oni chyču rybečku ve vodě.
 Hej nam hej...

5. A ma ta dževucha takovy prstenek,
 co se un ji sviči v noci jak ohenek.
 Hej nam hej...

6. A ma ta dževucha takove tesaře,
 co ji oni zetnu jaborek ve dvoře.
 Hej nam hej...

7. Z toho jaborečka budže kolibečka,
 co budže dževucha kolebač synečka.
 Hej nam hej...

ČEŠKO ŠČE MĚ

Češ - ko šče mě ma - čič - ko, češ - ko vy - cho - va - li,
 5 po - tym šče mě jed - ne - mu sed - la - ko - vi da - li.

2. Ten sedlak mě něměl rad,
 vy šče to věděli,
 něskoro šče mačičko,
 něskoro želeli.

Marie Tkačková, ZŠ Darkovice 5. třída.

NĚVĚDŽELCH CESTEČKY

Zvolna (Andante)

1. Ně - věd - želch, ně - věd - želch, do Ha - cí
 ce - ste - - čky, až mi po - věd - že - ly
 ty hat - ske dže - ve - - - čky.

2. Ani se dovědžec, ani se dočítac,
kdo mi dal cestečku kamenim vysypac.
3. Cestečku kamenim a chodniček trnim,
něchudž tu, synečku, něrada ce vidžim.
4. Dy si mě něchćela, bylo třa povědžec,
že tve černe oči něchcu na mě hledžec.
5. Bylo třa povědžec, dževucho давнѣjší,
byl bych sobě hledal dževuchy švarnější.
6. Dževuchy švarnější a většiho věna,
a přijdže tež k tobě za to zla odměna.

NEVĚRNÝ

Z Petrovic od Ratiboře

Na tym ra - ci - bor-skym mos - cě, na tym ra - ci bor-skym mos - cě,
pěk - ny ka - ra - fi - at ro - scě, pěk - ny ka - ra - fi - at ro - scě.

2. Panny ho tam trhavaju,
mladencům ho rozdavaju.
3. Tež ěíc bych ja ho trhala,
komu bych ho, smutna, dala?
4. Můj mily se juž oženil,
mojo srdco zakrvavil.

CHUDOBNE SEM MAČIČKY SYN

Zdrženlivě (Sostenuto)

1. Chu - do - bne sem — ma - či - čky syn, chu - do - bne sem
ma - či - čky syn, chu - do - bně se ja tež no - šim.

2. [: Chudobně mě vychovala, :]
přece na mě něnakradla.
3. [: Ve dně šila košulenu, :]
v noci přadla kudželenku.

Sára Malohlavová, ZŠ Kravaře, 5. B.

ROZVAŽALA SE MI POD STŘEVIČKEM ŠŇURKA

Zvolna (Andante)

1. Roz - - - va - za - la se - - - mi
 pod stře - vič - kem šňur - ka, ja dyž ty mě
 ně - mi - lu - ješ, ja će a - ni ku - ska.

2. Červená šnurečko, kerak ja će svažu?
mam galana za hranicem, po kym ja mu zkažu.

3. Zkažu mu ja, zkažu, po małym posličku,
abys se mi už navráčil, šumny kochanečku.

4. Ja se už něvraćim, bo němam ku kemu,
ja dy ja se něpodobam počeseňi memu.

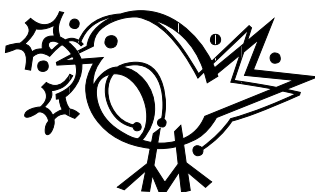
O, ČI VIM JA ZAHRADEČKU

Mírně rychle (Allegretto)

1. O, vim cí ja za-hra-de-čku z tr - ňa, v ni rut-vi-č-ka ze - le - na,
4
hej nam hej, v ni rut - vi - čka ze - le - na.

2. O, pleťa ju prošvarna dževucha,
pleťa ju po měsíčku, hej nam hej,
pleťa ju po měsíčku.
3. Přijechal k ni pošvarny Janiček
na svym vrany koničku, hej nam hej,
na svym vrany koničku.
4. Buh cí pomuž prošvarna dževucho,
třeba - li cí pomoci? Hej nam hej,
třeba - li cí pomoci?
5. Nětřeba mi, prošvarny Janičku,
netřeba mi pomoci; hej nam hej,
choć by pleť do pułnoci.
6. O, zpyšna mi, přešvarna dževucho,
zpyšna mi odpovjedaš, hej nam hej,
cí mi věnečka nědaš?
7. Nědam ja cí, pošvarny Janičku,
nědam ja cí věnečka, hej nam hej,
stříbrneho prstenečka.
8. Ale cí dam, pošvarny Janičku,
ale cí dam voničku, hej nam hej,
z červeneho hřebičku.

Pavel Skrbel, ZŠ Kravaře 5. B.

KUKUĽKA KUKA

Mírně rychle (Allegretto)

1. Ku - kuĽ - ka ku - ka, ho - Ľu - bek hur - ka

3 v ze - le - ne du - bi - ně, chod - ži - vaĽ sem ja

6 puĽ dru - ha ro - ka ku jed - ne dzev - ci - ně.

2. Cos ty nepřišel lebo nepřijel,
dyž pro ce zkazaĽ,
čis něbyĽ doma, čis němĽ koňa,
či mači zbraĽaĽa.

3. Ja sem byĽ doma, koňach mĚĽ doma,
mači nězbraĽaĽa,
ale mi inša dzevucha miĽša
před oči stanuĽa.

4. A dyž či inša dzevucha miĽša
vem že se ju sbohem,
a ja se budu smutna éešiči
s miĽym panem Bohem.

JEZEREČKO VYSCHĽO

Zvolna (Andante)

1. Je - ze - re - čko vy - schlo, ryb - ky

vy - - - ska - ka - ly, po - viz mi, dže -

vu - cho, e - sli, bu - džem svo - ji?

2. Ja cí dnes něpovim, dněskaj ani zitra,
bo by mi srdečko od žalostí puklo.
3. Rozhněvał se hrubě muj syneček na mě,
sama smutna něvim, co za příčina je.
4. To je ta příčina, žech s jinym mluviła;
a un sobe myslil, žech mu přislubiła.
5. Či to hnědž přislubi, jak słovečko mluvi?
Třeba se to najprv maćičky poradzić.
6. Maćičko , maćičko, co vy tež praviće?
Něber ty ho sobě, rozmiłe džiće.
7. Vy šće sobě vzali, co se vam lubiło,
mi se vzać nědaće co by mne ćešiło.

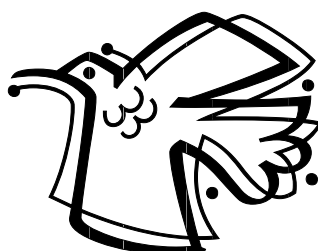

HEJSA, HEJSA

Rychle (Allegro)

1. Hej - sa, hej - sa, ži - mna ro - sa, zi - tra bud - že
4 mraz, e - nem mi ty, ma pa - nen - ko, o - ken - ko o -
8 tvař, e - nem mi ty, ma pa -
12 nen - - - ko, o - ken - ko o - tvař.

2. Cuž ší ty je za panenku, černe nohy maš,
[: cuž ší ty je za mladenca dyć ty v karty hraš. :]
3. A ja skočim do Dunaja umyju nohy,
[: ty prohraješ sto tolaruv budžeš ubohy. :]
4. A co mi tam sto tolaruv to něni vele,
[: ty ší hlavy něčesała štyry nědže. :]
5. A co ty maš do rozkazu do moje hlavy,
[: jak ja se či něpodobam to dži do vdovy. :]

KOLE NAŠEJ CHALUPEČKY

Mírně rychle (Allegretto)

1. Ko - le na - šej cha - lu - pe - čky po - le - tu - ju
4 ho - lu - be - čky, po - hur - ku - ju so - bě,
8 Ha - - - ny - sku o to - - - bě.

The musical score is written on a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. It consists of three lines of music. The first line contains the first two measures of the melody. The second line starts with a measure rest for four measures, followed by the next two measures. The third line starts with a measure rest for eight measures, followed by the final two measures. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllable placement.

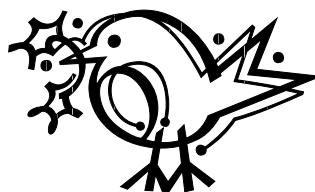
2. Ludže na nas povědali,
že smy spolu tancovali,
že mi idže taněc
lepší jak ružaněc.

3. O, Hanysku, muj Hanysku,
paseš voľky na strnisku,
a ja sem, muj Bože,
zavřena v komoře.

Jiný text:

1. Zele, zele, vzacne zele,
sadžila sem če něvele,
kdo če budže išči,
dy si samo chraščí.

2. U sušeda je syneček
červený jako hřebíček,
ten če budže išči,
choč si samo chraščí.

EŠČE SE UHLIDAM K HENEBERSKYM KONČINAM

Eš - če se u - hli - dam k he - ne - ber - skym kon - či -
nam a s Bo - hem vam da - vam, he - ne - ber - skym děv - či -
nam. S Bo - hem vam mu - sim dat v ci - zi -
nu chci se brat, tra - la - la v ci - zi - nu da - le -
ku od - ve - zu las - ku tvu, od - ve - zu las - ku tvu.

2. Ešče sem nepoznal
tak srdce věrne
a už se ubíram
do cizí země.
S Bohem ti musím dát...

3. Na koně vyskočím,
šatečkem točím
a s tebou ma milá,
s tebou se lučím.
S Bohem ti musím dát...

DŽIVČA, DŽIVČA

Mírně rychle (Allegretto)

1. Dživ - ča, dživ - ča, poč tan - co - vač,

dživ - ča, dživ - ča, poč tan - co - vač,

da - my so - bě vr - tak zah - rač.

Velmi rychle (Allegro vivo)

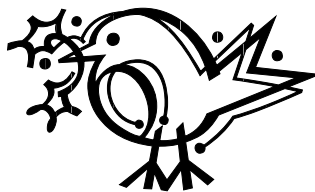
Vr - tak ně - ni ža - den bla - zen, ža - den bla - zen, ža - den bla - zen,

lap dže - vu - chu, buch s ňum na zem, buch s ňum do ku - ta.

2. [: Vrtak něni pro každého, :]
kdo něumiš něčaj teho.

Ref: Vrtak něni žaden blažen, ...

Matěj Tvrдый, ZŠ Darkovice, 4. třída.

ROZTRHANA CHALUPKA

Žertovně (Scherzando)

1. Roz - tr - ha - na cha - lu - pka, slun - ko do ni

svi - či zka - za - la mi Jo - zef - ka,

Ref.

že mam k ni při - ji - či. Haj - tum paj - tum,
vel - ka džu - ra,

sa - pr - laj - tum, co to syn - ku pra - viš,
ma - la la - ta, to ně - i - dže spra - vič.

2. Ja sem ku ni nepřišel, ona sama přišla,
v roztrhane suknici, ešče byla pyšna.
Hajtum, pajtum...

3. Kazala mi kury pašč, na koliku šedač,
kura vajco ztračila, nědała mi snidač.
Hajtum, pajtum...

NA HUŘE

Jako valčík (A la valse)

1. Na hu - ře tam bu - ře u se - dla - ka,

zbi - ly se dvě dživ - ky o vo - ja - ka.

2. Vy hlúpe dživčiska něbijće se,
tu maće galaty, podželće se.

3. Ta jedna popadla, ućekała,
ta druha, ta za řnum a plakala.

O, SŁUNEČKO, SŁUNEČKO

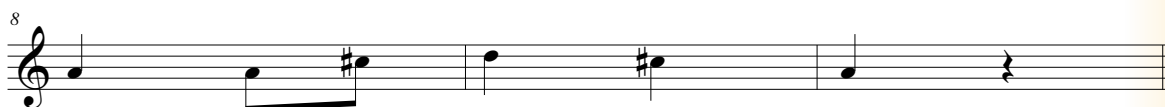
Zvolna, výrazně (Andante con espressione)

1. O, slu - neč - ko, slu - neč - ko, ne - za - chudź

že _____ e - šče, bo jest muj mi - lu - šek

na da - le - ke ce - - - sće.

2. O, słunečko, słunečko, už možeš zachodzić,
to už muj milušek ku domu přichodźi.

3. A ten muj najmilši inšu sobě našel,
u sušeda na řužku biřy dzeř ho našel.

EŠČE SEM NĚUSNUL STAVAT MUŠIM

Eš - če sem ně - u - snul sta - vat mu - šim,
5 tam - bo - ra na bu - ben tři - skat sly - šim.
9 Tam - bor bi - je na vše stra - ny:
13 Sta - vaj - tě, kam - ra - di, k pa - ta - li - ji.

2. My sme k pataliji zhotovani,
čekame od kněže požehnani.
Kněz nam požehnani dava,
smutna patalije nam nastava.

3. Ešče nas kněz kolo něobchodil
už Francouz granatu po nas hodil.
Krev se leje na vše strany
z krasneho lidu jak z mladych koni.

O, STOJI ĽAVEČKA

Zdržlivě (Sostenuto)

1. O, sto - ji ľa - ve - čka o - hy - ba
se, o sto - ji ľa - ve - čka, o - hy - ba se
a přes ňu vo - dži - čka pře - li - va se a přes ňu
vo - dži - čka pře - li - va se.

2. [: Či jest to pachole po ni chodži, :]
[: červenú šatečku v kapse noší. :]

3. [: Či jest by bylo jak Nevřelove, :]
[: chodži pod okenko ku Markove. :]

4. [: Zaklupal na okno i na dveři; :]
[: otevř, ma Anečko, podž otevř mi. :]

5. [: A ja bych čí rada odevřela, :]
[: dyby mě hlavička nebolela. :]

6. [: Neboli če ona jak se dželaš, :]
[: poviz mi Anečko, keho tam maš? :]

7. [: Kehož bych tu měla jak žadneho, :]
[: krom tebe, Jakubku, přešvarneho. :]

8. [: Odmluvali mi ju sam pantata, :]
[: něchže odmluvaju, ja bohata. :]

9. [: Odmluvali mu ju panimama, :]
[: něchže odmluvaju, dyc je švarna! :]

10. [: Odmluvali mi ju všeci bratři, :]
[: něchže odmluvaju dy mi patří! :]

Eliška Kubiczková, ZŠ Hněvošice, 5. třída.

MA MILA MAČÍČKO

Mírně rychle (Allegretto)

1. Ma mi - la ma - cí - čko, stra - šu - je mě v no - ci, chod - ži - va - ju ku mě

su - še - do - vi syn - ci; o - ni na mě vo - la - ju;

vys - pać se mi ně - da - ju.

2. Ma miła ceruško, rozumimy temu,
damy sobě lužka jedno ku druhemu.
A to budžem libě spać, něbudžem se nicej bać.
3. Ma miła mačićko vy to zle praviće,
vy mate tačićka, vy s nima ležiće,
a ja musim sama spać, němam se s kym miłovać.
4. Ma miła ceruško, lude povjedaju,
že si ešče młada do teho vydaju.
Jak ty budžeš chłopa měć, budže s tebe skuru dřeć.
5. Ma miła mačićko, na jarmak chodźiće,
takeho dźiacaća skury něvidziće.
A to budže hezka věć,
jak ja budu chłopa měć.

VŠECKO BEZCENNO

Z Hošťálkovic

Cho - dzi - la po le - si, tr - ha - la o -
ře - - - ši: Co je po o - ře - ši,
ach dy mne nic ně - - - če - - - ši.

The musical score is written in treble clef with a 3/4 time signature. It consists of three staves of music. The first staff contains the first line of lyrics, the second staff contains the second line, and the third staff contains the third line. The melody is simple and folk-like, with a final cadence on the third staff.

2. Chodzila po hajku,
trhala fíjalku;
co je po fíjalce,
dy mne milý něchce.

3. Chodzila po roli,
po oranej roli;
co je po tom poli,
dy mne hlava boli.

OD OPAVY CESTA

Mírně rychle (Allegretto)

1. Od O - pa - vy ce - sta, co by ku - lum hod - žil,
ně - ni tam dže - vu - chy, co by k ni ně - chod - žil.

The musical score is written in treble clef with a 3/4 time signature. It consists of two staves of music. The first staff contains the first line of lyrics, and the second staff contains the second line. The melody is more rhythmic and lively than the first piece, with a final cadence on the second staff.

2. Něni jí v dzedzině, je ona přes pole,
počeši mi ona srdečko moje.

3. Počešeni moje, počešeni tvoje,
počeš mi srdečko, mocny miły Bože.

DYBYCH MĚLA KŘIDLA JAK TA KRAHULENKA

Dy - bych mě - la kříd - la jak ta kra - hu - len - ka, za - le - tě - la

6 bych ja za mu - žem do svě - ta, za mu - žem do svě - ta.

2. Posadila bych se
na varšavsku šachtu,
podívala bych se
na mulařskou partu.

3. Podívala bych se,
co tamik dělají,
dyž ty jejich ženy
velku bidu mají.

4. Mulačici piju
a gita jim hraje,
a ty jejich ženy
hladem umiraju.

5. Jedna mu pisala
o dvadešče rubly,
druha mu pisala
o dvadešče zlotych.

6. Oni odpisují,
že si špacirují,
že si špacirují,
roboty němají.

KAJ POKROČIŠ, MARIJA

Zdrženlivě (Sostenuto)

1. Kaj po - kro - - - - čiš, Ma - - - - ri -
a, fil - jum de - jum, Do - mi - ne
Je - - - - zum, Ma - - - - ri - a.

2. Ja pokročim do města,
filjum dejum, Domine Jezum,
do města.

3. Co tam budžeš dželači,
filjum dejum, Domine Jezum,
dželači.

4. Ja tam budu džičko křičič,
filjum dejum, Domine Jezum,
džičko křičič.

5. Keři budu kmotrove,
filjum dejum, Domine Jezum,
kmotrove.

6. Svata Anna s Alžbětum
filjum dejum, Domine Jezum,
s Alžbětum.

7. Jake meno mu ty daš,
failjum dejum, Domine Jezum
mu ty daš.

8. Ja mu meno Ježiš dam,
filjum dejum, Domine Jezum,
Ježiš dam.

9. On je mocny nebes Pan,
filjum dejum, Domine Jezum,
nebes Pan.

AŽ POMAŠIRUJEM

Až po - ma - ši - ru - jem Ku - chel - nic - kum bra - num ven
zkaž - če tam mé mi - lé poz - dra - ve - ni.

2. Aby se vydala, na mě něčekala,
že ja se namluvim holku jinu.

3. Holčičku takovu, šablu ocelovu,
ta pujdě bojocvat' všude se mnu.

4. Kaj zrozen, to ja vim, kaj umřu to něvim,
kaj ja svoje košči, kaj ja složim.

5. Složim jich na luku na malu hromadku,
vem se jich má milá na památku.

ZA KRAVAŘEM KUTY SU

Dosti rychle (Allegretto)

1. Za Kra - va - řem Ku - ty su, za Kra - va - řem
4 Ku - ty su, švar - ne džev - ky
8 ta - myk su, švar - ne dže - vky ta - myk — su.

2. [: A jak se to dovedu :]
[: pro jednu se pojedou. :]

3. [: Jednym koněm s pulvozem, :]
[: s uzlovitým provazem. :]

KUDY JA KU TOBĚ

Žertovně (Scherzando)

1. Ku - dy ja ku to - bě, dže - ve - čko, dyž vaš pe - sek šče - ka,
4 sr - de - čko? Za - ně - su mu tro - chu mle - ka,
7 un na te - be ně - za - šče - ka, a ty přidž.

2. Kudy ja ku tobě, dževečko,
dyž mačička něspju srdečko?
Matce dame zelny kolač,
ona mě něbudže volač, a ty přidž.

V OPAVĚ U TORA

Těžce (Grave)

1. V O - pa - vě u to - ra je tam skro -

4 mna mi - ra, pod ke - ru od - ve - dli pod ke - ru od - ve - dli

7 je - - - dnej mat - ce sy - - - na.

2. Jedneho odvedli, druhého čekaju
a temu třechému, temu nejmladšemu,
konička sedlaju.
3. Sedlajče, sedlajče, konička vraneho,
ja na nim pojedu, ja na nim pojedu
do pola šireho.
4. Do pola šireho, přes jasnu čisarku,
tam se budu vitač, tam se budu vitač
s armadum vojanskum.
5. Rodžiče, rodžiče, šak vy tvrdo spiče,
nas na vojnu беру, nas na vojnu беру
vy o tym něviče.

Aneta Harazimová, ZŠ Bolatice, 7. A.

MĚLA BABA HULANA

Živě (vivo)

1. Mě - la ba - ba hu - la - na, dyž měl kar - maš
 a jak kar - maš po - mi - nu!, ně - cha - la ho

4 1. 2. *Dohrávka*
 by - či by - či.

8 1. 2.

2. Dala sobě sukňu šič
 a na zdech rozpuk,
 chtěla sobě poskočič
 a un se ji rozpuk.

A KDYŽ BYLO PIVO DRAHE

Mírně

A když by - lo pi - vo dra - he,
měl sem ka - bat roz - tr - ha - ny

5
by - lo s na - ma zle: a včyl už je
ce - ty na so - bě. už mam ka - bat

9
lác - něj - šy, mo - hu se - džeč přy skle -
pěk - něj - šy,

13
ni - cy ve dne i v no - cy.

2. Když ja přjdu do hospody,
dam sy nalet maz.
A když ja ten maz vypiju,
dam sy nalet zas.
Kabat mam už zas inšy,
a to ešče pěknějšy:
jedna ľata vedle ľaty,
každy inačy.

V ČIREM POLI LIPKA STOJI

Volně

V či - rem po - li lip - ka sto - ji, vr - šek se ji ze - le - na.

5
Pod ni sto - ji ma pa - nen - ka je ce - la u - pla - ka - na.

2. Cuž tak plačeš a nařikaš
o ten věnek zeleny?
Jak ja puju do Ostravy
ja ti kupim zlaceny.

3. Cuž pak možeš přirovnavat
zlate ku zelenemu?
Copak možeš přirovnavat
mladence k ženatemu?

JAKO JEDEN KAVALIR V BENEŠOVĚ ROZENY

Musical score for the song 'Jako jeden kavalir v Benešově rozeny'. It consists of three staves of music in G major (one sharp) and 2/4 time. The lyrics are written below the notes.

Ja - ko je - den ka - va - lir v Be - ne - šo - vě
ro - ze - ny, dva - cet ro - ku je sta - ry
k voj - sku je po - vo - la - - ny.

2. Bere sobě pinkliček,
co mu dalí tatiček.
A rodiče objima
s obojima rukoma.

3. Ja tež ješče musím jit
s přáteli se rozlučit
na tu daleku cestu
ku Štrasburku ku městu.

4. Kdo tu pěsničku skladal
Medart se un menoval.
Z stavu jest chudobneho,
bratra něma žadneho.

MAM JA SUŽENI

Musical score for the song 'Mam ja suženi'. It consists of three staves of music in G major (one sharp) and 2/4 time. The tempo is marked 'Živě'. The lyrics are written below the notes.

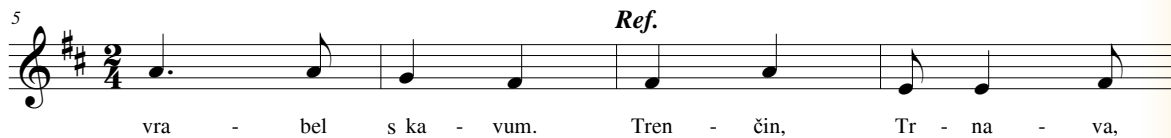
Živě
Mam ja su - že - ni pro mi - le - ho, že pry
chu - dob - na sem pro ně - ho, lu - de las - ce na - ši
bra - ňu, chu - do - bu ha - ňu, jak co zle - ho.

2. Choè baj dzevucho si chudobna, však do roboty si ochotna,
[: kaj je pracovita žena, niŕeba vřna, došè je hmotna. :]

3. Kaj niŕi lasky, upøimnošèi, tam je bohatstvi bez platnošèi,
[: rozdaval Pan Buh po statku, až na ostatku svych milošèi. :]

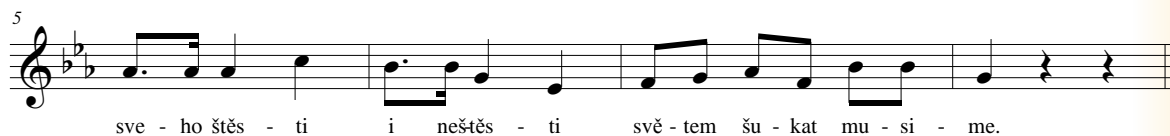
ŠTYRY MILE ZA OPAVUM

Vesele (Giocoso)

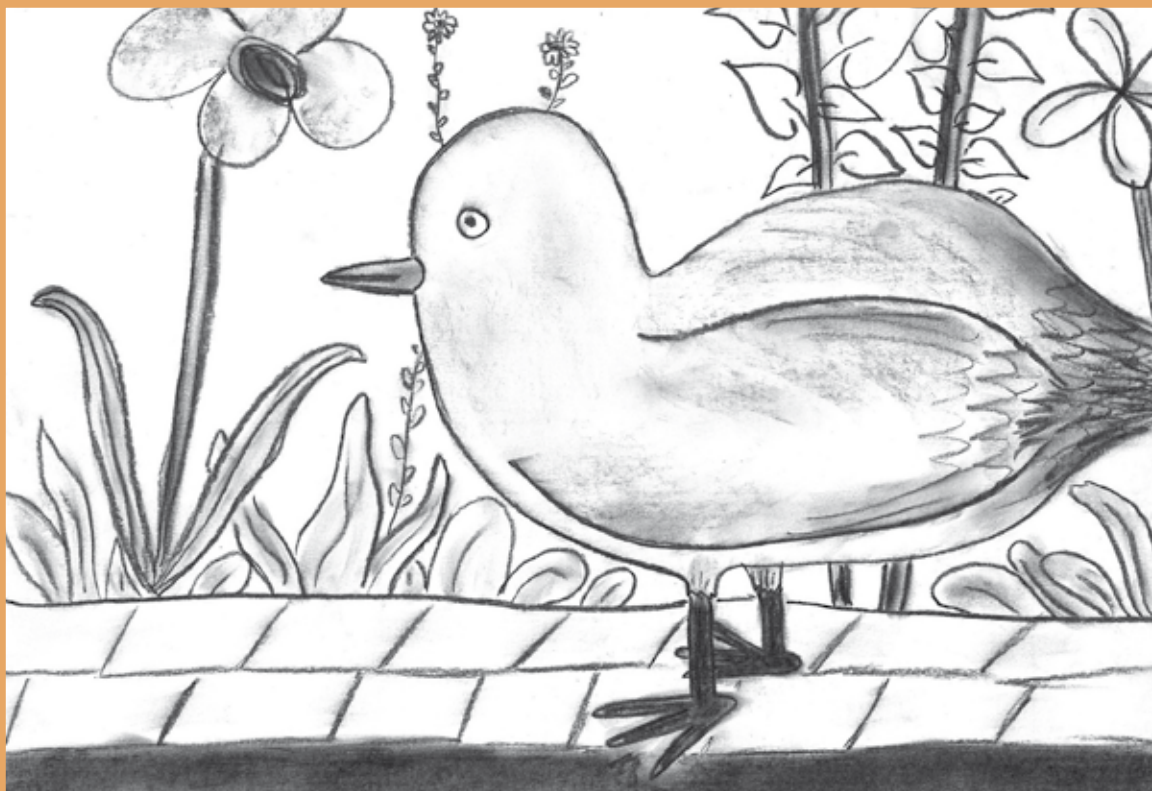

2. Vrana se to dovědžela, na vesele přilečela,
Trenčin, Trnava...
3. Šedla sobě na ruh peci, švandrała tam po německy,
Trenčin, Trnava...
4. Vzal ju vrabel na prvni tanč, deptnul ji na pravy palec,
Trenčin, Trnava...
5. Cuž ty robiš, ty dřevjacu, nědeptaj mi po tym palcu,
Trenčin, Trnava...

MY MULAŘI, MY SVOBODNI, MY VANDROVAT MUSIME

2. Naš pan majster, fušermajster
vandrilisty spisuje
a vy, mili rodičove,
vy mi pinkl zhotujte.
3. Už maš pinkel spakovany,
už na stolečku leži.
Vyneš mi ho, moja mila,
vynes mi ho za dveři.
4. Mila vzala ven vyněsla,
žalostně zaplakala:
Čeho sem se, smutne děvče,
čeho sem se dočkala.

Ivana Šimečková, ZŠ Bolatice, 8. třída.

ŠIVA HOLUBĚNKO

Dosti rychle

Ši - va ho - lu - běn - ko ně - le - taj na - de mnum,

5

bo se zas poh - ně - val muj sy - ne - ček se mnum,

9 *Rychle*

žum - ta - rá, žum - ta - rá, muj sy - ne - ček se mnum.

2. Choť se mi pohněval, ja se ho něproším,
ja takeho synka pod kramflekem noším,
žumtara...
3. Pod celým kramflekem, pode celum podešvum,
vem sobě synečku, to co rodiče chcum,
žumtara...
4. Vem sobě bohatu a ja chudobného,
tak se obejděmy jeden bez druhého,
žumtara...

A CUŽ TO VČYL ZA SVĚT NASTAĽ

Žertovně, lehce

A cuž to včyl za svět nas - taĽ, pa - choĽ - cy su pyš - ni,

5 jak ma ke - ry pět graj - ca - ru o - že - nit se mys - li.

2. A když přydže ku dževuše,
to se to provodžy,
tabačysko pokuřuje
a po izbě chodžy.

3. Ledajaky haĽapaĽa,
fajíka v pysku tyčy,
ma galaty same Ľaty,
ledva je usmyčy.

4. Stara baba dycky dudle,
sedža na jabĽoni,
čemu něma telaj jabĽek,
jak ich měĽa Ľoni.

A VY HOŠČE ROZMILI

Volně s důrazem

A vy hoš - če roz - mi - li, přy tej dneš - ni ta - bu - li, něch sy

10 kaž - dy i bez po - bi - ze - ni sve ža - lud - ky na - pl - ni.

2. A co ešče zůstaně
a zješčy se němuže,
něch sy každy pěkně potichoučku
do sve kapsy vpakuje.

Sebastian Kloss, ZŠ dr. Miroslava Tyrše Hlučín.

ŽIVOT VOJENSKÝ

Z Píště

Zo - staň s Bo - hem mo - ja mi - la, po - češ čě tu, Bo - že,

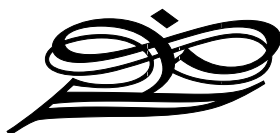
a ja mu - sim ma - ší - ro - vač přes če - rve - ne mo - ře.

2. Jak přes moře přetahnuli,
tam se rozložili,
a potym jeden druhemu
na smrč odprosili.
3. Jene jeden něodprosil,
co ten buben nosil,
a on myslal, že nězhyně,
že ho kula mině.
4. Žaden toli něvystoji,
co vojaček musi,
choć by strely s nebe praly,
maširovač musi.

VOJNA NEHOJNA

Mo - ja ma - mu - li - čko, ja bych van - dro - va - - la s tym švar -
nym šo - - - haj - kem do cu - ze - ho kra - ja.

2. Vandruj že, dceřičko,
bys tam co skurala,
by si se mi věcej
dceřičku nězvěla.
3. Jak přivandrovali
ku černému lesu:
Vrac že se, Kačenko,
ešče maš dosć času.
4. Jak přivandrovali
na ty bile pisky:
Odpochiň, Kačenko,
bo cě bolu nožky.
5. Jak přivandrovali
k Pasečnemu dvoru,
sedla si Kačenka
na bilem kameňu.
6. Co voliš, Kačenko,
přez ten Dunaj plynut',
a mižli, Kačenko,
v mojich rukách zhynut'?
7. A volim ja, volim
přez ten Dunaj plynut',
mižli, ty zradco,
v tvojich rukách zhynut'.
8. Chycil un ju, chycil
za oba vrkočky,
a vřucil un ju
v ten Dunaj hlubočky.
9. Zostal ji fěrtošek
viseti na kole,
obracil se zradce,
přecjal ho na dvoje.
10. Plyň že ty, fěrťušku,
za tu moju paňu,
bo juž moje oči
něchcu hleděć na ňu.
11. Moje bile nožky
sahajcě pisečku,
moje bile ručky
chytajcě se březku.
12. A jak přeplynula,
sedla na kameni,
rozpuscila vlasky
po pravem rameni.
13. Moje černe vlasky,
coch se naplakala,
svojeho milého
přec sem nědostala.

Z FRANCIE JEDĚ

Volně

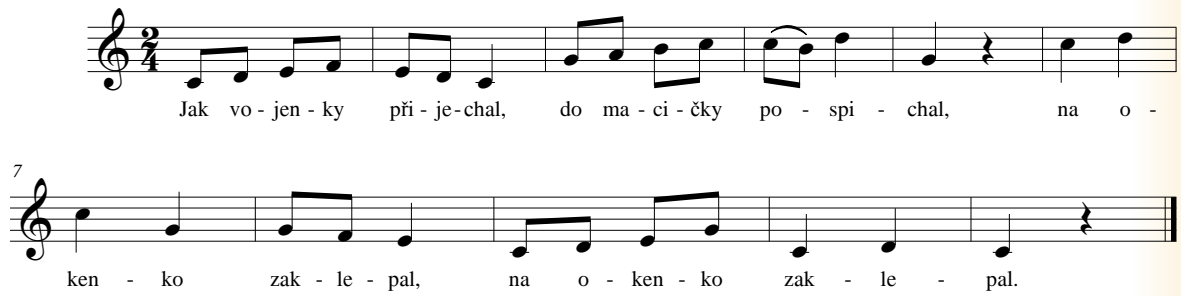
Z Fran - ci - e je - dě, šub - lič - kum to - či,
3 Z Fran - ci - e je - dě, šub - lič - kum to - či,
5 ob - rat' že se mi - la, dě - vu - cho roz - mi - la,
7 u - třu - - ti o - či.

2. [: Ja se něobratim něsem povina, :]
něch se ti obrati, něch se ti vytočí, z Francie jina.
3. [: Tam něbylo času panen milovat', :]
my smy tam mušeli, my smy tam mušeli věrně bojovat'.
4. [: Žaden neuvěři, jak na vojně je, :]
pečinečka ze psa, konvisňaček z ovsu, voda z kolaje.

MILÁ V HROBĚ

Z Hošťálkovic

Jak vo - jen - ky při - je - chal, do ma - ci - čky po - spi - chal, na o -
7 ken - ko zak - le - pal, na o - ken - ko zak - le - pal.

2. Matka k němu vyběhla,
s koňa slezc kazala.
3. Ja s konička nėslezu,
dokad milej nĕuzdřu.
4. Ty už milej nĕuzdřeš,
včeraĵ tydzĕň co je přeč,
pod zelenym krchovem.
5. On koničkovi zacjal,
na krchovo pospichal,
věřim, zdravas vyřikal.
6. Moje mile srdečko,
promluv ke mnĕ slovečko!
7. Od koho si to slyšel,
že by mrtvy mluvić měl?
8. Pan Bůh zaplać, dževečko,
za to jedno slovečko.

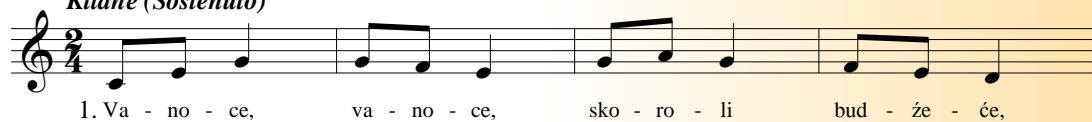

Nikolas Valušek, ZŠ Bolatice, 7. A.

VANOCE, VANOCE

Klidně (Sostenuto)

2. Kera ma rodiče, ta k rodičům přijde,
a kera jich něma, ta nařikač budže.
3. Dobře mi pravjeli, muj stary tačíček,
že budu polivač, sluzami chodniček
4. Dobře mi pravěli, ma stara mačíčka,
že budu se tulač jak bludna ovčíčka.
5. Už ja ten chodniček sluzami polivam,
na vas rodičove čežko zapominam.
6. Šla dživka za humny, chyčila se plota,
ach co ja se počnu, uboha sirota.

ÚMRTÍ

Od Opavy

Cho - di smr - ti po před - dvoru, cho - di smr - ti po před - dvoru,
7
a pta se po hos - po - da - řu, a pta se po hos - po - da - řu.

2. Hospodařu, jsi-li doma,
porovnej se s dlužnikama.
3. Pošlete mně pro dlužníky
pošlite mně pro hněvníky,
4. ať dlužníkům zaplatíme
a hněvníkům odprosíme.
5. Pošlete mně pro přátely,
pokud moja duša v těle.
6. Přetele moji rozmili,
co ste se mnu dobři bili!
7. Včil ja se s vámi rozlučim
a cely svět vam poručim.
8. Zazvoň, žačku, malym zvonkem,
už ja idu malym domkem.
9. Zazvoň, žačku, na velky zvůn,
už ja idu v nebesky dům.
10. Tělo do hrobu kladuce,
dítky nad hrobem plačuce.
11. Naš tatičku najmilejší,
něnarodiš se nam inši,
12. přatele nas něpoznaju
kuska chleba nam nědaju.

SERDCE JEŽIŠE

1. Serd - ce Je - ži - še budž ctě - no
od nas od všech zve - le - be - no.
5
O - no chram je Bo - ži na - še dra - he zbo - ži.
9
Chval - mež srd - ce Je - ži - šo - vo.

2. Jsou v nem poklady moudrosti
ozdobene zaří ctnosti.
W nem vselika plnost laška přebywa ctnost
chvalmež srdce Ježišovo.

Vendula Bochňáková, ZŠ dr. Miroslava Tyrše Hlučín.

SCHODŽI MI SĽUNEČKO

Zvolna (Andante)

1. Schod - ži mi slu - ne - čko me - zi le - sy, Če - si - va - lo, už

ně - bud - že, bud - že mě će - si - vač ka - dy in - dze.

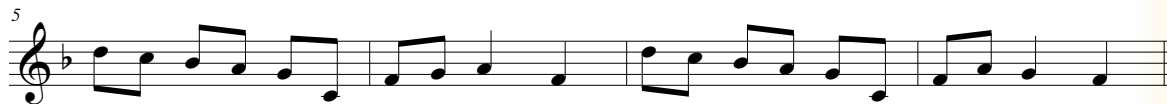
2. Lístčku dubovy, jak si drobný,
poviz mi synečku, jak si dobrý.
Poznaš, poznaš, moju dobroć,
zaplačeš dževucho, nad ňum něraz.
3. Něťra íi, dževucho, vody nošíc,
budžeš mijeć v tvych očach vody dosyć;
vody dosyć, dřevo rubać,
budu íi o tvoje pleca łupać.
4. Možeš mi, dževucho, podžekovać,
že sem će naučil džeći chovać;
džeći chovać, kašu vaříc,
ešče će naučim hospodaříc.

NA ZELENEJ ĽUCE

Velmi zvolna (Larghetto)

1. Na ze - le - nej ľu - ce cha - ľu - pěn - ka, na ze - le - nej ľu - ce cha - ľu - pěn - ka

a v tej cha - ľu - pěn - ce ho - ľu - běn - ka a v tej cha - ľu - pěn - ce ho - ľu - běn - ka.

2. [: A šije mi košulenu biľu, :]
[: aby nęzapomęľ na svu miľu. :]
3. [: Jak tu košulenu vyšivaľa, :]
[: přęžalostně nad ňu zapľakala. :]
4. [: A dyby mi ma mačička žili, :]
[: byli by mi peřiny zrobili. :]
5. [: A dyby mi muj tačiček žili, :]
[: byli by mi vesele zrobili. :]
6. [: Opušćili mę moji přateľe, :]
[: něni, kdo by mi zrobil veseľe. :]

Jiné znění:

1. [: Na zelenej ľuce chaľupěňka :]
[: a v tej chaľupěnce hoľuběňka. :]
2. [: Vyšivaľa biľu kosuličku, :]
[: a zazpominaľa na mačičku. :]
3. [: Dyby mi mačička moji žili, :]
[: oni by mi veseľe robili. :]
4. [: A tak mi ho robiju cuži ľudže, :]
[: to moje veseľe smutne budže. :]

SPI, ANEČKO, SPI

Zvolna (Andante)

1. Spi, A - ne - čko, spi, dam či jab - ka tři.

Je - dno bud - že ze - le - ne, dru - he bud - že čer - ve - ne

a to tře - če zľa - te, spi až do de - va - te.

PANIMAMA Z TOHO DOMU VYCHOVALI ŠVARNU CERKU

Pa - ni - ma - ma z to - ho do - mu vy - cho - va - li

6
1. švar - nu cer - ku ně - vě ko - mu
2. ně - vě ko - mu.

2. Či pekařum, či mlynařum,
reservistum, advokatum,
či mulařum.

3. My mulaře, my sme pani,
my pijeme vinko pivko
bez přestani.

4. Jak němame, si zufame.
Bodejť by tě, kačmarečko,
djaši vzali.

5. Jedu vozy za vozami
a ty švarna kačmarečko,
pojed' s nami.

6. Pojed' s nami, mulařami,
vystavime ti chalupku
za horami.

7. Tam nam budeš šenkovati,
vinko, pivko, kořalenu
nalevati.

8. Ty tam budeš šenkovati,
my tě buděm ve dně v noci
milovati.

U NAŠEHO UJCA

U na - še - ho uj - ca slu - ži - la tam bi -

5
da; naš pan u - jec pos - lať bi - du do

8
1. krč - ma - řa ži - da,
2. naš da.

2. Krčmařu, krčmařu, nědaj napit' bidě;
[: bo jak se bida opije, dodom mi nepřidě. :]

3. Bida se opiła, dodom nětrefiła;
[: i šła ona kole Čujka, do stavu skočiła. :]

4. Čujek z okna kuka, co v te vodě šplucha;
[: a tam, pša krev, bida jucha, tu vodu vyšplucha. :]

ODVOD

Z Kravař

V Ra - či - bo - řu v jed - nym do - mě ši - ju se tam ša - ty pro mě, ši - ju
mi tam ka - ba - tek na vše - dni děň, na sva - tek.

1. V Račibořu v jednym domě
šiju se tam šaty pro mě,
šiju mi tam kabatek
na všední deň, na svatek.
2. Když ty šaty oblikame,
co my smutně pohlidame,
o, Bože můj, Bože můj,
co my máme smutny strůj.
3. V Račibořu v jednym domě
šiju se tam šaty pro mě,
šiju se mundyrunky,
že muším od milenky. ¹⁾
4. O, ma mila, lito če mně,
že ja musim jisč od tebe,
o, kdybys ty věděla,
kaj budu od večera!
5. Budu ja stač na ulici,
co jdu podle peru všici,
a kdybys ty věděla,
kaj budu od večera.

¹⁾ Kamizolka zelená,
budeš plakat, má milá,
budeš plakat a naříkat,
až ti budú sluze kapat,
do šatečka bílého,
pro synečka milého.

Barbora Palmová, ZŠ Darkovice, 4. třída.

ODVAROVÁNÍ

Od Ostravy z Hošťálkovic

Ne - choď ty mně, můj sy - ne - čku, ta - dy,
 3 ne - šma - tlaj mi Ma - ri - jan - ku vša - dy,
 5 je pě - kny ze - le - ny
 7 a ve vr - chu pě - kny če - rve - ny.

2. A jak mi to jedno kvitko urveš,
 to se mne ty, synečku, něvezmeš.
 Něvezmeš, něvezmeš,
 něni to, synečku, žádná lež.

O, SŁUŽBIČKO, SŁUŽBO MA

Zvolna (Andante)

1. O, slu - žbi - čko, slu - žbo ma, o slu - žbi - čko, slu - žbo ma,
5 ja - kas mi je te - skli - va, ja - kas mi je te - skli - va.

2. [: Mam ja hospodyň pani, :]
[: co mi robotu hani. :]

3. [: Hospodař ešče horši, :]
[: pobuda na šíroty. :]

4. [: Kdo šíroće naľaje, :]
[: temu Pan Buh něpřaje. :]

S PANEM BOHEM

Zvolna

S Pa - nem Bo - hem o - ke - neč - ko,
5 S Pa - nem Bo - hem o - ke - neč - ko. Kaj sta - va - lo me sr - deč -
9 ko, kaj sta - va - lo me sr - deč - ko.

2. [: Stavalo tu, že něbudě, :]
[: už tu jinši stavat' budě. :]

3. [: S Panem Bohem všecke kuty, :]
[: kaj stavaly moje buty. :]

4. [: Stavovaly tu, už něbudu, :]
[: už tu jinše stavat' budu. :]

SVATY, SVATY, SVATY

Sva - ty, sva - ty, sva - ty, sam Pan Buh nad na - mi Je -

5 žiš Ma - ri - a Jo - sef, rač vždy - cki byt's na - mi.

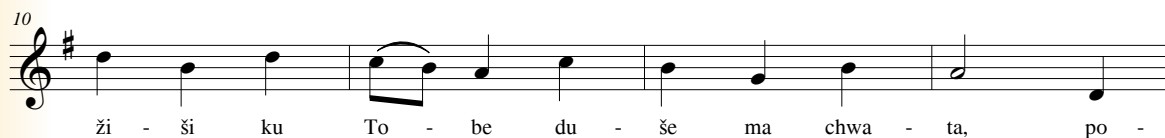
POZDRAVEN BUĎ OD NÁS

1. Po - zdra - ven buď od nas an - del - sky chle - be kte -

6 ryž jsi ses - tou - pil z las - ky k nam s ne - be. Je -

10 ži - ši ku To - be du - še ma chwa - ta, po -

14 siln ji, o - žiw ji Ho - sti - e sva - ta.

2. Pozdraven buď od nas Beranku tichy,
ktery si prolil krew za sveta hřichy.

Ref.: Ježíši ku Tobě...

ŠEL CHLOP Z OLDRŠOVA

Šel chlop z Oldr - šo - va měl gaj - dy
5
rob - ka je - ho tr - tum pr - tum baj zav - dy.

2. Šel chlop z Oldřšova, měl gajdy
zahrál sobě na ty gajdy baj zavdy.

3. Robka jeho mu pověda,
že to zle, že un enem trtum prtum na kozle.

S PANEM BOHEM OKENEČKO

Zvolna
S Pa - nem Bo - hem o - ke - neč - ko,
5
S Pa - nem Bo - hem o - ke - neč - ko. Kaj sta - va - lo me sr - deč -
9
ko, kaj sta - va - lo me sr - deč - ko.

2. [: Stavalo tu, že něbudě, :]
[: už tu jinši stavať budě. :]

3. [: S Panem Bohem všecke kuty, :]
[: kaj stavaly moje buty. :]

4. [: Stavovaly tu, už něbudu, :]
[: už tu jinše stavať budu. :]

POLEČKO, POLEČKO NĚORANE

Musical score for the song "POLEČKO, POLEČKO NĚORANE". The score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of four staves of music with lyrics underneath. The lyrics are: "Po - le - čko, po - le - čko, ně - o - ra - ne, ně, po - le - čko, po - le - čko ně - o - ra - ne, od me - ho sy - ne - čka za - ne - dba - ne, od me - ho sy - - - ne - čka za - ne - dba - - - ne."

2. Orane, orane, ale malo,
bo sez mu kolečko polamalo.
3. Polamalo se mu, dam ho spraviť,
svojeho synačka nědam zabiť.
4. Vykopali tam tři šachty pro ně,
něhašene vapno dali na ně.

MARIA O JMÉNO PLNE SLASTI

1. Ma - ri - a o jme - no pl - ne sla - sti
bud' o - de všech čte - no po wši vlas - ti.

5
Te - be Ma - tko Pa - ne po - zdra - vu - jem

9
zes i Ma - tka na - še, se ra - du - jem.

2. Bud věčně chvalena, velebena
na stokrat učena, oslavena.
Kdyby nebe, země te chvalily ještě by Te hodne ne uctily.

O KRASO MORAVSKÉ ZEME

1. O kra - so mo - rav - ske ze - me, Pan - no Ma - ri -
kte - ra by - vaš me - ži le - sy, me - ži ho - ra -

4
a Te - be hle - da du - še ma
ma.

7
po - ko - je nik - dy ne - ma, o pře - kras - na,

10
ru - žen - co - va Pan - no Ma - ri - a.

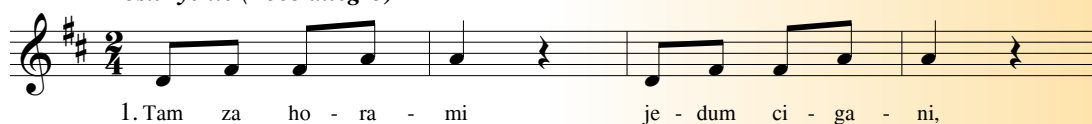
2. Už dennice na východu přejasno svítí,
ta mi ukazuje cestu, kudy mam jítí.
Abych mohl spatřiti, Tebe Maria, čtiti
o překrasna ružencova Panno Maria.

Lorraine Kaluscha, ZŠ Kravaře, 3. B.

TAM ZA HORAMI

Dosti rychle (Poco allegro)

2. Ty cigonečko, ty budžeš moja,
bo joch nima oženěny, ty budžeš moja.
3. Na co byš mě měl, něumim robić,
ani vařić, hospodařić, nic jo něumim.
4. V leše rosće bič, nauči robić,
a za pecem staro metla, nauči vařić.

MY JSI POTĚŠENÍ

1. My jsi po - tě - še - ni muj Je - ži - ši
u - to - čiš - tě jme - ni, Buh nej - vy - szí.

5
Nad Te - be ji - ne - ho nic ne - ža - dam,

9
že jsi muj Spa - si - tel, Te vy - zna - vam.

2. Jestli mě miluješ, Tě miluji, jestli mé zavrhněš, Tě miluji
jestli mé tresceš, nemenim se, pakli zatratit chceš nedivim se.
3. Jeho jsou to davy, čožkoliw mam, jeho jsou milosti, to dobře znam,
jeho jest ma duše w hřinem tele, od neho všechno mam wydlužene.

S BOHEM MA RADOSTI

1. S Bo - hem ma ra - dos - ti, ve - leb - na sva - tos - ti,

5
kdy mam jit od Te - be vždy - cky jdu s li - tos - ti.

2. Vratim se v ten zly svet, do straži, žlob i běd,
a kdy se rozjímam že jdu již na posled.
3. Než pujdu k milým swym, jeste se vyproším,
že se te lasky sve na cestu wzyti smim.
4. Andele Bože pojďt cestu me doprovod
k milemu domovu nes lasku otcovu.
5. Kdy přijdu do domu, tu sobě vspomenu,
na lasku Ježíše jenž chrani duši mu.
6. A kdy duše moje ze sveta odejde
z tebou se Ježíše v nebi tešíť bude.

Radim Krzisch, ZŠ Hněvošice, 5. třída.

U SUŠEDA SUM FALEŠNE OKNA

Mírně rychle (Allegretto)

1. U su - še - da sum fa - le - šne o - kna,
 ně - chudž žu tam muj sy - ne - čku, bo će něch - cu do - kna.

2. Něch tam něhcum, to ja jene pujdu,
a te svoji frajirečce pěkně podžekuju.
3. Džekuju, cí, frajirečko moja,
že si juž ty připusčila inšiho zlodžeja.
4. Nepusčila, ale džeprem myslim.
Dočkaj že, ty, muj synečku, až se ja rozmyslim.

V DARKOVICACH VŠICI SPJUM

Dosti zvolna (Moderato)

1. V Dar-ko-vi-cach vši - ci spjum, Dar-ko-vi-cach vši - ci spjum, vši - ci spjum, vši - ci spjum,

a o ni - čim ně - vje - džum, ně - vje - džum.

2. Eny jedna něspała,
eny jedna něspała, něspała, něspała,
na miľeho čekała, čekała.
3. A un přidže a buři
a un přidže a buři a buři a buři,
staň ma miľa, odevř mi, odevř mi.
4. Una stała otvarľa,
una stała otvarľa, otvarľa, otvarľa,
jak leľuja, tak zbledľa, tak zbledľa.
5. Kajš ty byla, miľuško,
kajš ty byla, miľuško, miľuško, miľuško
žeš ty tako, bleduško, bleduško.
6. A ja byla v zahradže
a ja byla v zahradže, v zahradže, v zahradže,
při rodžičach na radže, na radže.
7. Co či uni radžili,
co či uni radžili, radžili, radžili,
tebe synku hanili, hanili.
8. Že goľoku rad piješ,
že goľoku rad piješ, rad piješ, rad piješ,
a po nocach štrumuješ, štrumuješ.
9. A co kemu do teho,
a co kemu do teho, do teho, do teho,
dyč goľaľka ně jeho, ně jeho.
10. Daľ se kľobuk za, ucho,
daľ se kľobuk za ucho, za ucho, za ucho,
s Panem Bohem dževucho, dževucho.
11. Daľ se kľobuk do tyľa,
daľ se kľobuk do tyľa, do tyľa, do tyľa,
už se ľaska skončila, skončila.

Matouš Kuchař, ZŠ Darkovice, 4. třída.

VYHLEDAĽA Z OKENEČKA

Zvolna (Andante)

1. Vy - hle - da - Ľa z o - ke - ne - Ľka ja - ko z ru - že kvĕt,

sa - ma so - bě pov - je - da - Ľa, že jich mě - Ľa pĕt.

2. Jeden chodĽi po ulici,
klobuĽkem toĽi,
druhy sedĽi v okeneĽku,
uĽira oĽi.
3. TřeĽi chodĽi po zahradce,
štvrtemu je ťaĽ,
paty sobĕ srdce přebud,
že ji nĕdostaĽ.

ZLODĚJ

Z Hošťálkovic u Ostravy

O foj - to vym sy - - - ně zla no -

6
vi - na sly - - - ně, že u - krad šty - ry

12
ko - - - ně v le - se Bu - ko - vi - - - ně.

2. Zaved jich do města,
dostal za ně tři sta,
kupil si on za ně
botky šnurovane.
3. Ty ho prozradily,
že tak šumne byly.
4. Z uterka na středu
už Janička vedu;
vedu ho silnici
kaci k šibenici.
5. Šibenko šibena,
pro keho's stavena?
Dybych to byl vědzěl,
že na ni viseć mam!
6. Byl bych ju dal zlacić
od vrchu do země,
od vrchu ež do země,
zlate litery kole mne.

ŽENA A DRUŽKA

Dy sem se tě ně - vzal za že ni - čku, dy sem se

6
tě ně - vzal za že - ni - čku, to tě bu - du pro - siť za dru - žič -

12
ku, to tě bu - du pro - siť za dru - žič - ku.

2. Abys v mojem domě přece byla
a na moju hlavu věnka vila.

3. A ja v tvojim domě němožu byť
a na tvoju hlavu věnka uvist'.

4. Z mojich černych oči sluzy leju,
ani bych němohla na ofěru.

5. Dy sem tě nědostal za družičku,
to tě budu prosit' za kmotřičku.

6. Abys v mojim domě přece byla
a moju ženičku navščivila.

7. To ti ja udělám, tu posluhu,
abych se libila Panu Bohu.

ZTRACENÝ VĚNEC

Od Ratiboře z Petrovic

Na pe - trov - skym po - lu ze - le - ni se tra - vka
a pa - se tam Ma - ri - jan - ka ma - lu - čke - ho pa - vka.

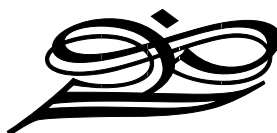
2. Byl pavěk, byl maly,
ale ušlechcily,
a urval tam Marijance
fortušek červený.

3. Číjak byla vina?
Jene mamulčina,
dy mě oni někarali,
pokud bylach mala.

4. Rostlacěch ja, rostla
jako v lese sosna,
utrčila svůj věneček
ze samého zlata.

5. Půjdu ja se pytať
tych malých rybiček,
ježli ony něvidžely
mého věnca plyvać.

6. Vidžely, vidžely
ale něbyl celý,
dvě modre růžičky,
šťíry fialečky,
co nam darovaly
petrovske dzěvečky.

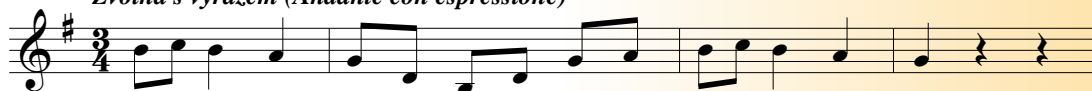

Klára Plačková, 4. třída.

V KOLAJI VODA

Zvolna s výrazem (Andante con espressione)

1. V ko-la - ji vo - da šva - rna dže - vu - cho, v ko - la - ji vo - da.

Och, byl by če ja už dav - no pod - ved, och byl by če ja už dav - no pod - ved,

a je če ško - da, šva - rna dže - vu - cho, a je če ško - da.

2. Dybys enem směl, švarny synečku,
dybys enem směl.

[: Zaviraju mě naši mačička, :]
doma na zamek, švarny synečku,
doma na zamek.

3. Dyby ene chčel, švarna dževucho,
dyby ene chčel.

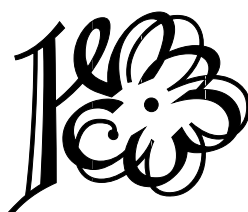
[: Udeřil by ja pjaščum na zamek, :]
až by odlečel, švarna dževucho,
až by odlečel.

VĚNEC DAROVANÝ

Z Hati u Ratiboře

2. O, poznač to, poznač šelmu takoveho,
co se un dzěvuchy něvažil.
Odbere ji cnotu i její ochotu,
falešně se ku ni položí.
3. Uhryze ji líčko jako pes,
potym se ji, šelma, zepře přeč,
potym se ji šelma něvezme.
4. Něbojím se, šelma, ani Pana Boha,
člověka ve svěcě žadneho.
Oh, dy se něbojiš žadneho,
boj se aby Boha sameho,
navrać panně cnotu, cos ji vzal.
5. Bo u panny cnota jako kula zlata,
třa ji nad dyamant šanovać;
u pacholka viara jako u psa para,
nětřa ci ho bylo nocovać.
6. Ale ses ho bala rozhněvać,
volilas mu věnek darovać,
na koho maš teraz nařikać?!

Barbora Řeháčková, ZŠ Kravaře, 5. A.

PŘÍKAZ A LÁSKA

 Sy - ne - čku, zlá ra - da, ma - měn - ka ká - za - la,

 dyž ty přin - deš pod o - kýn - ko, a - bych tě za - hna - la.

1. Stromečku březovy,
stojiš mi na zavadě,
němožu uvidět
potěšení na zahradě. 1)

2. Ně tak na zahradě
jak mezi horami,
žaden něuvěři,
jak je mezi nami.

3. Mezi nami je tak,
že se mamy něcht',
my se něněchamy,
bo se radi mamy.

4. Na fojtově roli
studenečka stojí,
jak z ni voda vyschně,
to mi buděm svoji.

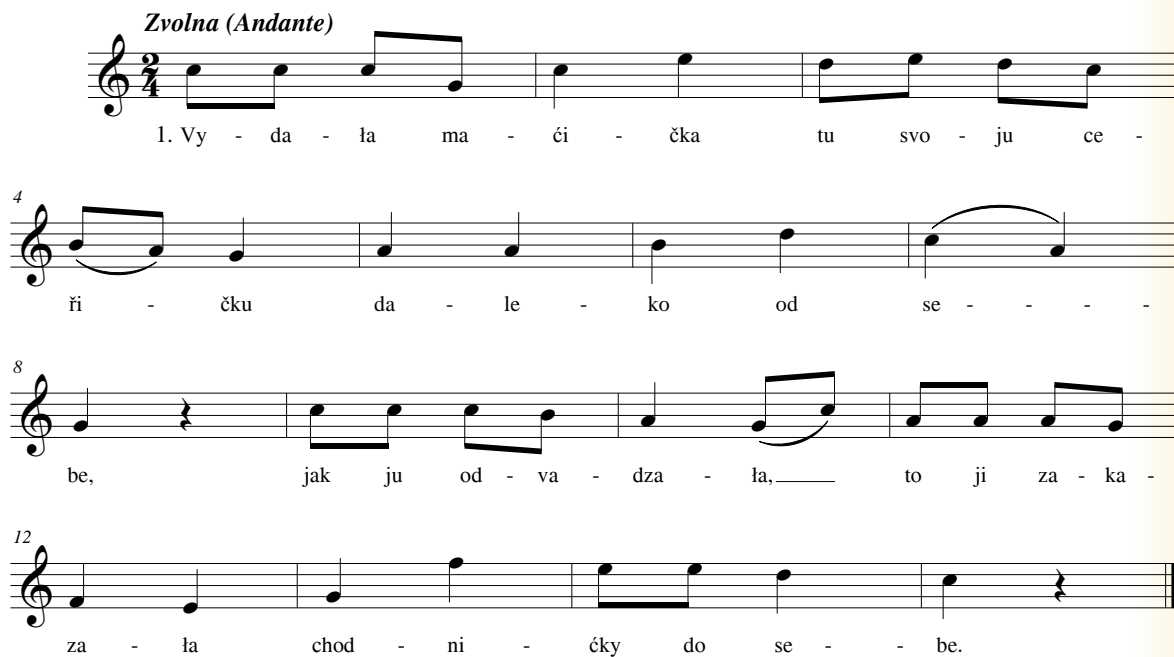
5. Voda z ni nevyschně,
rok po roku budě,
Pan Buh vi, děvucho,
jak skoro to budě. 2)

1) že ja nesmím chodíc
se svu milu po zahradě.

2) Z ni voda nevyschně,
to je voda čista,
to ty viš, synečku,
viš to dozajista.

VYDAĽA MAČIČKA

Zvolna (Andante)

1. Vy - da - Ľa ma - či - Ľka tu svo - ju ce - ři - Ľku da - le - ko od se - - - - be, jak ju od - va - dza - Ľa, to ji za - ka - za - Ľa chod - ni - Ľky do se - - be.

2. Rozvař sobě, rozvař, ty miĽa něvěsto,
ty svoje chodniĽky,
kere Ľi zarostnum drobnum bylineĽkum
do tvoje maĽičky.

3. Rozvař sobě, rozvař, ty miĽa nevěsto,
kaj ty zitra pujdzeř,
tve stare rodiĽe, tve dobre sestřičky,
ty jich přeĽ odejdžeř.

4. Rozvař sobě, rozvař, ty miĽa nevěsto,
kaj ty zitra pujdzeř,
vřechny svoje křiře, kere snařac budžeř,
kemu pořaĽujeř?

5. ChodniĽek zarosĽe, cesteĽky nebudže,
miĽy mocny Bože,
ach, kaj ře ja pujdu, kaj vas hledaĽ budu,
moji rodiĽcove?

6. O, pujdu, ja pujdu, ku sluncu zapadu,
tam vas hledaĽ budu,
vřechny moje křiře, kere snařac budu,
to vam pořaĽuju.

7. Oni mě vyslyřum, smutně se zarmuĽum,
zas naspadek pořlum,
bych se miĽovala, spolu rada měla
se z mojim chĽopeĽkem.

PŘIŠEL SEM TAM JEDENKRAT, BYCH TU LASKU VYZKUMAL

Při - šel sem tam je - den - krat, bych tu las - ku

5
vyz - ku - mal, za ně - ja - ku ma - lu chvi - li

9
maj - mi - la se s in - šim vo - di: to sem ji vyz - ku - mal.

2. Vyzkumal se ji jistě,
rozbolelo mě srce.
Dyby brali, verbovali
pod husary neb dragony
šel a dal bych se hned.
3. Na dolinu sem vešel,
hornystra sem uslyšel.
Hornyst trubi na dolině
a ja se dam dobrovolně.
Konička sem dostal.
4. Konička vraneho
pěkně usedlaneho.
Ten kuň se pode mnou točí,
me panence teču s oči
slze bez přestani.
5. Bily šatek v ruce ma,
očka sobě utíra.
Ten šateček davam tobě,
abys pamatoval na mě,
když budeš na vojně.
6. Ja ho něchcu od tebe,
ponech si ho pro sebe.
Když si chtěla trucovati
a ze mě blazna dělati
něšla laska k tobě.

V BOHUSLAVSKYM POLU

Mírně rychle (Allegretto)

1. V bo - hu - slav - skym po - li dvě ru -

že tam sto - ji, eš - če sem da - le - ko je - dna

už mi vo - ni, eš - če sem da - le -

ko je - dna už mi vo - ni.

2. Ta jedna mi voni, ta druhá rozkvěta,
[: ja muším dževucho, od tebe do světa. :]
3. Od tebe odjiči tebe opuščiči,
[: volel bych dževucho, kameni vožiči. :]
4. Kamení odvezu, odpočnuč še možu,
[: na tebe dževucho, zapoměč němožu. :]
5. Zapomím na otca, na celu rodžinu,
[: na tebe, dževucho, ani na hodžinu. :]

Pavel Osmančík, ZŠ Bolatice, 6. A.

LHOSTEJNÝ

Z Hošťálkovic

Ne - choď k nám, sy - ne - čku, do tej na - šej si - ně,
 pro tu na - šu la - sku o - ba vy - dr - ži - me.

2. Měl bych ja vydržet
 a tebe nedostat,
 volím ja jít domů
 a ráno skoro vstat.

3. A ráno skoro vstat,
 koničky pucovat,
 aby se svítily,
 jak pojedu orat.

4. Já pojedu orat
 na žarorské pole;
 přindi se podívat,
 potěšení moje.

VYDALI MAČÍČKA

Mírně rychle (Allegretto)

1. Vy - da-li ma - či - čka, vy - da - li ce - ru - šku, vy - da-li ju od se - be,

a jak ju vy - da - li, tak ji za - ka - za - li sve chod - nič - ky do se - be.

2. Zrobim ja se ptačkem, małym jařabačkem
a polečim na řadečku, proci okenečku
na trnovu ružičku.

3. Najmladša ceruška z okenečka kuka
a na ptačka se vola:
o dočkaj ty, ptačku, mały jařabačku,
polameš mi ružičku.

4. O jak je či dobře, najmladša ceruško,
u mačíčky přebyvač,
ale mi je horši s mojim nejmilejšim
po dzedzinach se tulač.

ZA DVA ČESKE MASA DOŠČ

Živě (Vivo)

1. Za dva če - ske ma - sa došč, choč baj je ho - la košč,

za dva če - ske ma - sa došč, ba - ra - ně - ho.

2. Dobře budže snidani z tej pečinky barani,
dobře budže snidani pro každeho.

3. A až přidže do vas syn, zavřemy před nim šiň,
a až přidže do vas zač, pozvemy ho.

TĚTKA JULKA

Spa - li - la se Ton - ka prs - ty, to vam by - lo kra - va - lu. Mo - či - la jich
6 v žim - ne vo - dě, ska - ka - la až k po - va - lu. Ja, ja je to prav - da,
11 ja, ja, je to tak. A kdo te - mu něch - ce vě - řit', něch se i - dě
16 po - di - vať. Tam ta ra dam ta, tam ta.

2. Radila ji tětka Julka,
jak se spališ děvucho,
aby tě to něbolelo,
tak se chytň za ucho.
Ja, ja...

3. Nėbajajť tětko Julko
taku bajku jakuši.
Nėpomože prsty boľeť
a chytať se za uši.
Ja, ja...

4. Naš staříček chytli ježka,
jak šli poryť zahradku,
vložíli ho by něutik
pod haderku na ľavku.
Ja, ja...

5. Tětka Julka něvědomky
teho ježka přišedla,
to vam ale vyskočila,
jako dragon ze šedla.
Ja, ja...

6. Tu vam bylo po dědině
všelijakych posměšku,
jak ta naša tětka Julka
rajtovali na ježku.
Ja, ja...

V ZAHRADŽE NA SADŽE

Zdržlivě (Sostenuto)

1. V za - hra - dže na sa - dže drob - ny list pa - da,

dže - vuš - ka ho sbi - ra - la, mat - ka na ňu vo - la - la,

vem se dže - vuš - ko, vem se mly - na - řa.

Ně - chcu, ně - be - ru, ně - chcu mly - na - řa.

Mly - nař chod - ži ko - le mly - na o - ša - fra - ny ja - ko svi - ňa,

ně - chcu, ně - be - ru, ně - chcu mly - na - ře.

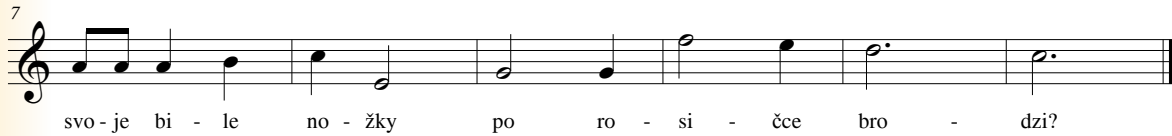
2. V zahradže na sadže drobný list pada,
dževuška ho sbírala, matka na ňu vořala
vem se dževuško, vem se cigana.
Něchcu, něberu, něchcu cigana.
Cigan chodží po leše, kaj jaky kut vymeče,
něchcu, něberu, něchcu cigana.

3. V zahradže na sadže drobný list pada,
dževuška ho sbírala, matka za ňu vořala,
vem se dževucho, vem se zlodžeja.
To chcu, to beru to chcu zlodžeja.
Zlodžeja chodží po svěče, dycky mi co přiněse,
to chcu, to beru, to chcu, zlodžeja.

TOUŽENÍ

Z Petrovic u Ratiboře

2. Drobne fialečky,
rosičku zbirala,
svojemu milému
věnek hotovala.
3. Komuž ja uboha
ten věnek hotuju?
Něni ho ve svěcě,
co ja ho miluju.
4. Něni ho ve svěcě,
ani ho něbudžě,
mily, mocny Bože,
teskno je mi všadzě.
5. Mijales mě, mijal,
přeces mě něminul,
bodejes, kochanku,
ve svěcě zahynul.
6. Bodej cě, kochanku,
ve svěcě zabili,
něžli mu hlavičku
vrubkem obvinuli.

TĚŽKOST

Za na - ši - mi hu - mny vi - ka ně - se - če - na, sto - ji tam dě - vu - cha ce - la

8
u - pla - ka - na, sto - ji tam dě - vu - cha ce - la u - pla - ka - na.

2. Od velkeho žalu
sluze ji kapaju,
na bilym kameňu
důlky vybijaju.
3. Kdož je ji příčina?
Bobrovsči pacholci,
že s nimi pasala
na hradiskoch volky.
4. Može jich pasć, može,
ale věděc jako,
može jich odhaňac
od lesaů daleko.
5. Ej, odehnala jich
až na třeci pole,
a un za ňu volal:
Vrać se, srdce moje.
6. A ja se něvraćim,
bo němam ku komu,
ztracila sem lasku
k svojemu milemu.
7. Ztracila sem lasku,
juž ji něnabudu,
juž ji něnabudu,
pokud živa budu.

Eliška Onderková, ZŠ Kravaře.

CHUDOBA

Z Petrovic od Ratiboře

Za - bo - le - la mě hla - vi - čka, ba i bo - leč bu - dzě,

ob - mu - vil mě můj ko - cha - nek me - zi ludž - mi všu - dzě.

2. Matka jeho jemu laje,
a tacik mu něda,
žech ja je dla něho
dzěvucha chudobna.
3. Něch že un mě něobmava,
něch un patří sebě,
neb Pan Ježíš je na nebě,
ma bohactvo dla mě.
4. Ma bohactvo i ubozstvo
dla mě i dla tebe,
rozlučme se, můj kochanku,
něstojim o tebe.

ČESKY KUŇ SE K VOJNĚ HODŽY

Rázně

Čes - ky kuň se k voj - ně hod - žy, k u - dat - nym ky - rys - ni - kum.

5

Po ry - tiř - sky stat - ně cho - džy, ne - bo - ji se střel - nych pum.

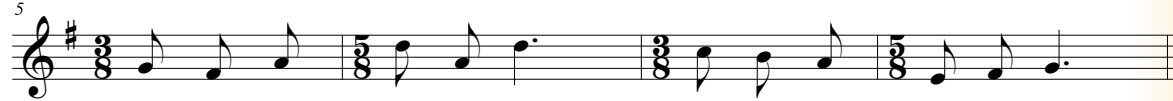
2. A když k povelu se žene,
prudce v šyku složitým,
tepána se půda třese
padným jeho kopytem.

KDYŽ SEM ŠLA TENKRÁTE

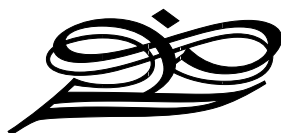
Když sem šla ten - kra - te ze slo - va bo - žy - ho,

5

pot - ka - la mě ma - čy mo - je - ho mi - le - ho.

2. Vitam če, nevěsto,
ze slova božyho,
nadarmo se myslíš
na syna mojeho.

Adéla Kněžinková, ZŠ Kravaře, 4. A.

NEMATKA

Z Hošťálkovic u Ostravy

Při je - dnej do - li - ně, při je - dnej do - li -

7
ně vdo - va dům bu - - - du - je.

2. Přijel ku ni Janek, z Podola furmanek.	8. Jedno daj do pana, budžěš měč hajtmána.
3. Komu to, mynarko, komu mlyn buduješ?	9. Druhé daj do kněza, budžěš měč papeža.
4. Tej najmladší dcerce, jmenem Marijance.	10. Třeci daj do chlopa, budžěš měč sedlaka.
5. Zaněch budovani a pojedžěš s nami.	11. Na sta mil zajela, na dzitky zpomněla.
6. Jak mam s vámi jeci? Dy mam drobne dzěci.	12. Dzitky, moje dzitky, ubohé sirotky.
7. Dzěci daj do ludzi, něch jich Pan Bůh živi.	13. Němacě žádneho, krom Boha sameho.

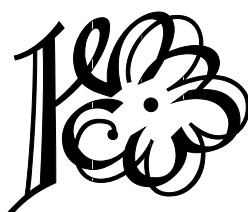
KDYŽ SEM JA ŠEL

Když sem ja šel je - den - kra - te bra - nu, pot - kał sem tam jed - nu kras - nu pa - nu.

5
A ty pře - cej mo - ja mu - šyš byč, mo - ji vu - li vy - pl - nič.

The musical score is written on two staves. The first staff is in 3/4 time and contains the first line of the melody. The second staff is in 4/4 time and contains the second line of the melody. The lyrics are written below the notes.

2. Ach zrobim ja se tum małum hvěždžyčku,
budu svičyč přy samym měšyčku,
a ja přece tfoja něbudu,
tfoji vuli plnič něbudu.
3. A dam ja žebrakovi kus chleba,
vyprošy mě on hvěždžyčku s neba,
a ty přece moja mušyš byč, moji vuli vyplnič.
4. Ach zrobim ja se tym małym jablečkem,
poplynu ja pod tfym okenečkem,
a ja přece tfoja něbudu,
tfoji vuli plnič něbudu.
5. Ach, mam ja tež take dluhe prsty,
co ja chytnu jablečko do hršcy,
a ty přece moja mušyš byč,
moji vuli vyplnič.
6. Ach mačyčko, pečče ty kolače,
až ten Jozef se už tu nětluče,
bo ja přece jeho mušym byč,
jeho vuli mušym vyplnič.

POSLYŠTE, LIDIČKY, DOSŤ MALIČKO

Mírně

Po - slyš - te, li - dič - ky, dost' ma - lič - ko, Po - slyš - te, li - dič - ky
co se mně s děv - čat - kem přy - ho - di - lo.

7
dost' ma - lič - ko, co se mně s děv - čat - kem přy - ho - di - lo.

2. Ja sem se do jedne
zamiloval,
vzał sem ji k muzice
na jeden bal.
3. Ja sem se hodoval,
jedeł a pił,
tam sem s ni tancoval
a jeji byl.
4. Po chvíli mě pravi:
Muj Honzyčku,
pujdeme sy spolu
na prochazku.
5. Ona mě vyvedła
až na huru,
uvazała provaz
mi na hlavu.
6. Cum tajvl, maj medel,
mach doch kajn špas,
vytahni ten provaz
na huru zas.
7. A ja sem tam viseł
jako blazen;
ona uřła provaz,
ja bac na zem.

NĚŠČASTNY ŠVEC UMŘEL

Musical score for 'Něščastny švec umřel'. It consists of three staves of music in G major (one sharp) and 2/4 time. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The second staff starts with a measure rest and a 4/4 time signature. The third staff starts with a measure rest and a 2/4 time signature. The lyrics are written below the notes.

Ně - ščas - tny švec um - řel, kaj du - ša přý - dže,
v pek - le na po - met - le, tam še - dač bu - dže:
4 pod hla - vu ko - py - ta a na řyč flas - ter,
7 kdo mu to přý - le - pi, ten bud - že maj - ster.

2. Uboha ševcula
buchet napekla,
jak se jich švec najid,
uček do pekla.
O, miła švecova,
tak to něsmi byč,
švec mušy pod plotem
jako mrcha zhnič.

STARY UMŘEL, MĚLADY ZOSTAL

Musical score for 'Stary umřel, mělady zostal'. It consists of two staves of music in F major (one flat) and 2/4 time. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one flat. The second staff starts with a measure rest and a 2/4 time signature. The lyrics are written below the notes.

Mírně
Sta - ry um - řel, mla - dy zos - tał, ja sem po něm fajf - ku dos - tał.
5 Jak sem ku - řyl, tak sem ku - řyl, až sem so - bě hlis - ty zbu - řyl.

U VERUNY POD TYM KOPCEM

Živě

U Ve - ru - ny pod tym kop - cem

5
sto - ji tam Bi - ja - mer se svym voj - skem

9
a Ra - dec - ky pro - ti ně - mu,

13
o - ni spo - lem voj - nu ve - du.

2. Radecky komandruje
a levy fligel avanziruje;
na levym fliglu husaři,
to su vojanšti masaři.
3. Byly tam dobry kolače.
Každa matka, žena tuze plače
nad svym mužem, nad svym synem
oplakuje po dnešni den.
4. Nesmi sobě žadny vojak
nad svym živobytím si stěžovat.
Bo co vojak tam utratí
to naš pan cisař zaplatí.

PŘENEŠČASTNE TAKE ŽENĚNI

Mírně

Pře-neš-čast - ne ta-ke že-ně-ni: rač bych se vi-džel ve vě-ze-ni, vě-ze-ni.

5

Pře - neš - čast - ne ta - ke že - ně - ni, rač bych se vi - džel ve vě - ze - ni.

2. Z vězení mě Pan Buh pomuže,
ale od zlé baby němuže.

3. Dostal sem s ni čtyry čyšyce,
přepil sem jich za dva měšyce.

4. Ostatek sem poplačyl dluhy,
abych mohl obstat jak druhy.

5. Očy ma červene jako rak,
kudly roztřepane jako drak.

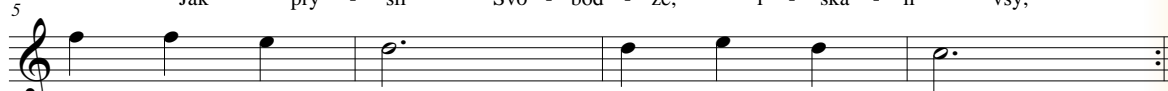
6. Zuby ma také jak lopaty,
moh by s něma orat zemaky.

ŠČEPANKOVŠČY PACHOŁCY NA ŠPACYR ŠLI

Šče - pan - kov - ščy pa - choł - cy na špa - cyr šli,
Jak přy - šli Svo - bod - že, i - ska - li všy,

5

na špa - cyr šli, na špa - cyr šli.
i - ska - li všy, i - ska - li všy.

2. Podaj mi dževucho, ten velký kuł,
našel sem všenačka jak rusky vuł.

A. Teichmannová, ZŠ Bolatice, 7. B.

POZNAL SEM SVĚT MALIČKO

Mírně

Po - znal sem svět ma - li - čko, bo - li mě me sr - deč - ko,
 k če - mu ste mě cho - va - la, mo - ja dra - ha ma - čy - čko.

2. A chovala šče vy mě jen k vojenskému stavu. Pod'te sem, karadžy, postavme se v armadu. 3. Ta francouzka armada v širokem poli stojí. Pod'te sem, kamaradžy, žádného se něboji. 4. Mušyme tež pevně stač, něsmime sem gor nic bač, když kule a granaty budu do nas letačy. 5. Lečy kule pročy mě, zrovna do glidu do mě. Sražyla mě hlavičku to pro moju mačyčku.	6. Moja draha mačyčko, dybyšče to vidžela, jak se ta krev valila z mého mladeho čela. 7. Trubače již truběji, furvežen zapřahaji a ja sotva žyv ležym, ku mně jedu lekaře. 8. Lekaře rany važu a ja sotva žyv ležym, Ježyš, Jozef, Maryja, iž posledni hodžyna. 9. Škoda věku mladošcy, dvacet roku starošcy. A ja musym zde složyc svoje mladžynke košcy.

RAČYBOŘ JE PĚKNE MĚSTO

Musical score for the song 'Račyboř je pěkné město'. The score is written in 4/4 time and consists of two staves. The first staff contains the first line of the melody and the lyrics: 'Ra - čy - boř je pěk - ne mės - to, pře - zeň chod - ni - ček, od - pro - vadž mě, mo - ja mi - la, svi - čy mě - šy - ček,'. The second staff contains the second line of the melody and the lyrics: 'pře - zeň chod - ni - ček, pře - zeň chod - ni - ček, svi - čy mě - šy - ček, svi - čy mě - šy - ček,'. A triplet of eighth notes is marked with a '3' and a bracket in the second staff.

2. Svič, měšyčku, polehučku,
bystře na naš dum,
aby sy se němyslela,
že ja budu tfuj.

3. A ty ptačku, krahuločku,
vysoko litaš,
pověz že mi novinečku
jaku tam slychač.

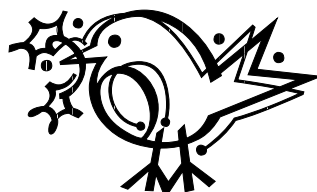
4. Ach, slychač tam novinečku
hrubě nědobru,
že tu tfoju kochanečku
ku slubu vedu.

5. Dva ji vedu za ručyčky,
třečymu je žal,
a ten šťfry plače, křyčy,
že ji nědostał.

6. A ten paty mezy vraty
šavlenkum točy,
a ten šesty v okenečku
očyra očy.

7. Ona sedžy za stolečkem
jako ružyčka,
nikda sobě něrozvaže
sveho věnečka.

8. Muj věneček z drobnej myrty
kryсны zeleny,
když by ho dał rozvažyčy,
był by zkaženy.

POZDRAVENÍ

Po - věz mi, dě - vu - cho, ež - li bu - deš mo - ja, až mo - je ko - nič - ky
za vra - ty ně - sto - ja, za vra - ty ně - sto - ja.

2. Bo moje koničky
peníze kořtuju,
až mi podkověnek
ze zlata něpsuju.

3. Moje podkověny
ze samého zlata,
a tys je, děvuchu,
přece ledajaka.

4. Ně tak ledajaka,
jak se mi nělibiš,
davno k jinši chodim,
a ty o tym něviš.

5. Chodim ja k děvuse,
co ma černe oči,
něchodim ja ve dně,
ale chodím v noci.

6. "A ty sobě myslíš,
že ku tobě zkažu,
také gavalery
pod koleno važu."

U BUSLAVIC SÚ TŘI DUBY

U Bus - la - vic sú tõi du - by, tõi du - by, vr - ka - jú
na nich ho - lu - bi, ho - lu - bi, vr - ka - jú
na nich ho - lu - bi.

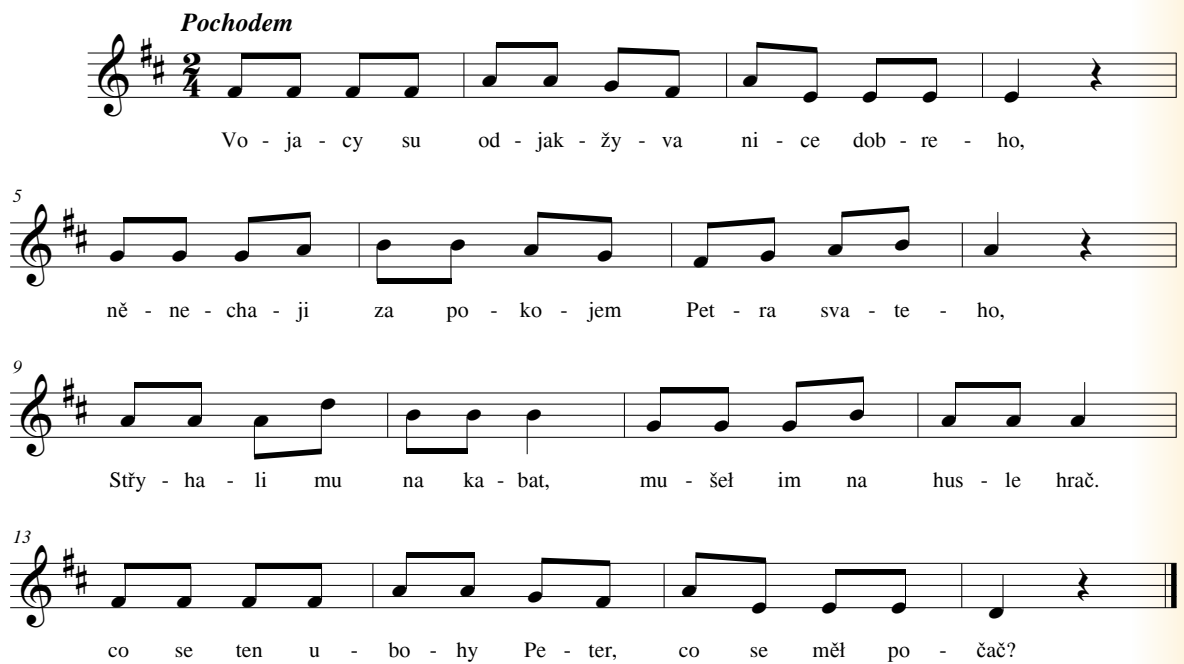
2. Ten jeden praví, le, le, le, už má
ta Anka vesele, vesele, už má
ta Anka vesele.

3. Ten druhý praví, nu, nu, nu už má
na hlavě korunu, korunu,
už má na hlavě korunu.

4. Stařenka tluču koření, koření, že se k nim
Francek přižení, přižení, že se k nim
Francek přižení.

VOJACY SU ODJAKŽIVA NICE DOBREHO

Pochodem

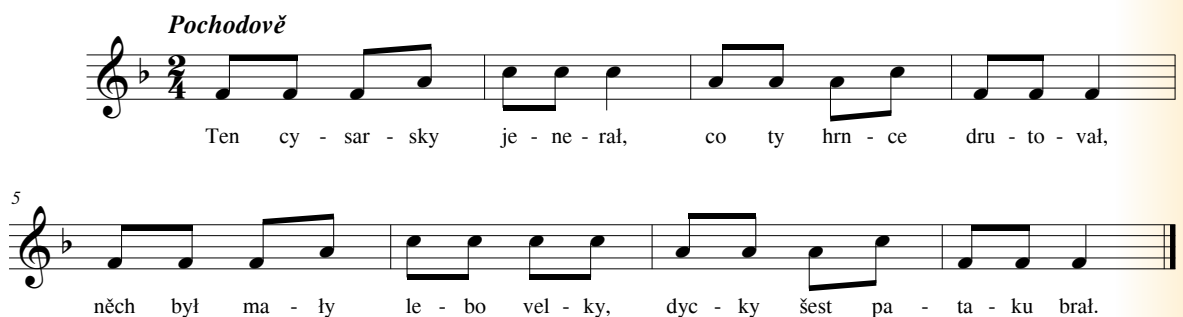

Vo - ja - cy su od - jak - žy - va ni - ce dob - re - ho,
ně - ne - cha - ji za po - ko - jem Pet - ra sva - te - ho,
Střy - ha - li mu na ka - bat, mu - šel im na hus - le hrač.
co se ten u - bo - hy Pe - ter, co se měl po - čač?

2. Když vojak idže k muzice,
ceľy se třese,
že on ani dvouhaleře
v kapse nenese;
ale on sy namľuvi
ledyjaku harmonyj,
a ona mu da peníze
za miľovani.

TEN CYSARSKY JENERAĽ

Pochodově

Ten cy - sar - sky je - ne - raľ, co ty hm - ce dru - to - vaľ,
něch byl ma - ľy le - bo vel - ky, dyc - ky šest pa - ta - ku braľ.

Jan Petrič, ZŠ Bolatice, 7. B.

MODLITBA ZA VOJÁKY

Ze Zábřehu u Ostravy

2. Něutopil sem se,
ale sem na vojně;
ma mila, rozmila,
jak půjděš z kostela,
pomodli se za mně.

3. Ona se modlila!
Před arendu stala,
s inšimi galany,
s inšimi galany
sobě rozmluvala.

SEDLAK, SEDLAK, SEDLAK JE FURYJAK

Volně

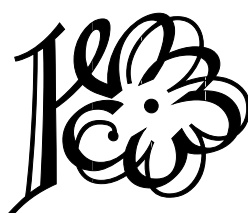
Sed - lak, sed - lak, sed - lak je fu - ry - jak, sed - lak,

6 sed - lak, sed - lak je pan. A když ma dat dav - ku,

11 skry - je se pod lav - ku. Sed - lak, sed - lak, sed - lak je

16 fu - ry - jak, sed - lak, sed - lak, sed - lak je pan.

2. Sedlak, sedlak, sedlak je furyjak,
sedlak, sedlak, sedlak je pan.
Když jede do role,
ma v kapse kobzole.
Sedlak, sedlak, sedlak je furyjak,
sedlak, sedlak, sedlak je pan.
3. Sedlak, sedlak, sedlak je furyjak,
sedlak, sedlak, sedlak je pan.
Když jede do lesa,
ma snopel u nosa.
Sedlak, sedlak, sedlak je furyjak,
sedlak, sedlak, sedlak je pan.
4. Sedlak, sedlak, sedlak je furyjak,
sedlak, sedlak, sedlak je pan.
Když jede do mlýna,
zmazany jak sviňa.
Sedlak, sedlak, sedlak je furyjak,
sedlak, sedlak, sedlak je pan.

Štěpánka Traganová, ZŠ Hněvošice.

ŽID A ŠUHAJ

Pod Štram-ber - kem, pod tym zam-kem, hej, pod Štram - ber - kem,

8
pod tym zam - kem bi - je se žid se šu - haj - kem, hej.

2. Biju se tam o galanku,
co služi v štramberskym zamku.
3. Žid měl koňa, šuhaj druhého,
jeli do pole šireho.
4. Kery ten kůň tuhší běži,
ten tu děvuchu obdrží.
5. Ten židův kůň tuhší běžel,
ten tu děvuchu obdržel.

V TOM DUNAJI, V TOM DUNAJI

Mírně

V tom Du - na - ji, v tom Du - na - ji ros - te tam to - pol, ros - te tam to -

6

pol. Pod to - po - lem, pod to - po - lem ma - lo - va - ny kuň.

2. Pod tym koněm, pod tym koněm
zlata podkova.
Pověz mi ty, ty dževucho,
ežli budžeš ma.
3. Ja če, synku, ja če něchcy,
bo ty v karty hraš.
A ja tebe, džyvko, něhcu,
černe nohy maš.
4. A ja skočym do Dunaja,
umyju nohy,
a ty přehraš sto tolaru,
budžeš ubohy.
5. Sto tolaru, sto tolaru,
to je něvele.
Ty sy hlavy něčesała
štrfta nedžeke.
6. Cuž či, synku, cuž či synku.
do moji hlavy;
osedlej sy svého koně
a jedž do vdovy.
7. Ja do vdovy něpojedu,
bo mě němině,
pro tebe su tacy dobřy,
co pasu svině.

V ZAHRADŽE, NA SADŽE

Mírně

V zah-rad-že, na sad-že drob-ny list pa-da. A - nič - ka ho sbi-ra-la,
6 ma - čy na ni vo - la - la: An - čy, Ha - nič - ko, vem sy ko - va - la!
11 Ně - chcy, ně - be-ru, něch-cy ko - va - la. Ko - val sto - ji u ko - mo - na,
16 u - ča - ze - ny ja - ko svi - ňa. Něch - cy, ně - be-ru, něch-cy ko - va - la.

The musical score is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It consists of four staves of music. The first staff starts with a 2/4 time signature, changes to 4/4, and then back to 2/4. The second staff starts with a 2/4 time signature, changes to 4/4, and then back to 2/4. The third staff starts with a 2/4 time signature, changes to 4/4, and then back to 2/4. The fourth staff starts with a 2/4 time signature, changes to 4/4, and then back to 2/4. The lyrics are written below the notes.

2. V zahradže na sadže drobný list pada.

Anička ho sbírala,
mačky na ni volala:
Ančy, Haničko, vem sy mynaře!
Něchcy, něberu - něchcy mynaře.
Mynař měřý na mirečky,
něměla bych na halečky.
Něchcy, něberu, něchcy mynaře.

3. V zahradže, na sadže drobný list pada.

Anička ho sbírala,
mačky na ni volala:
Ančy, Haničko, vem sy mulaře!
Něchcy, něberu, něchcy mulaře.
Mulař stojí u kalfaše,
umazany jako praše.
Něchcy, něberu, něchcy mulaře.

4. V zahradže, na sadže drobný list pada.

Anička ho sbírala,
mačky na ni volala:
Ančy, Haničko, vem, sy zlodžeje!
To chcy, to beru, to chcy: zlodžeje!
Zlodžej mi nic něodnašy,
enem všycko mi přynašy.
To chcy, to beru, to chcy: zlodžeje!

Marek Moravec, ZŠ Kobeřice, 6. B.

NESLIKA

Z Hošťálkovic

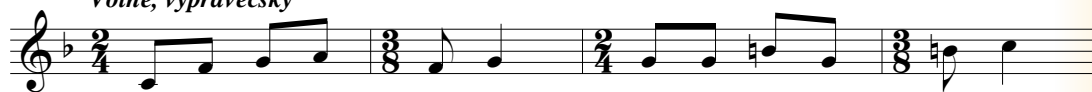
Či je to lu - čka ze - le - na, či je to lu - čka ze - le - na?

Ja na ni tra - věn - ka se - če - na, ja na ni tra - věn - ka se - če - na.

2. Čija by byla? Fojtova;
sekli ju synove oba dva.
3. A jak ju oni posekli,
oba na galanku hleděli.
4. A ja ji něchcu, vem ju ty,
bo ona ma zadek zepsuty.

VANDROVALI HUDCY

Volně, vyprávěčsky

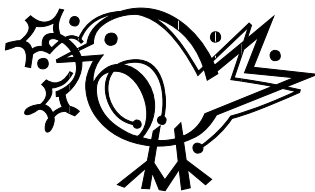

Van - dro - va - li hud - cy, van - dro - va - li hud - cy,

tře kras - ni mla - den - cy tře kras - ni mla - den - cy.

2. Vandrovali dolem,
javorovym lesem.
3. Nadešli tam dřevo,
dřevo javorove
na husličky nove.
4. Čal jeden do něho:
dřevo zešinělo.
5. Čal druhý do něho:
dřevo krvavělo.
6. Čal třetí do něho:
dřevo promluvílo.
7. Něrubic mě, hudcy,
tře krasni mladency.
8. Ja sem něni dřevo,
ja sem krev a čelo.
9. Ja sem jen dževečka
z blízkého městečka.
10. Postavče mě ve dřvi,
až mě matka uzřý.
11. Matka ju uzřela,
žalostně plakala.
12. Djabli přylečeli,
na ruh stoła šedli.
13. Ceru sy nam dała,
zas sy nam ju vzała.
14. Djabli němeškali,
staru roztrhali.
15. Každý svůj kus vzali,
oknem proletali.
16. To mače, vy mačy,
něproklinač džečy.

ZEGZULENKA KUKA V LEŠE

The musical score is written on a single treble clef staff in a key signature of one flat (B-flat). It consists of four lines of music, each with a measure number (1, 4, 7, 11) at the beginning. The time signature changes throughout: 3/4, 2/4, 4/4, 3/4, 2/4, 4/4, 2/4, and 4/4. The lyrics are written below the notes.

1 Zeg - zu - len - ka ku - ka v le - še, ajn, cvaj, draj,

4 šy - ve, ša - re jab - ka ně - se, ajn, cvaj, draj.

7 Zeg - zu - len - ka ku - ka v le - še, šy - ve, ša - re jab - ka ně - se,

11 šy - ve, ša - re jab - ka ně - se, ajn, cvaj, draj.

2. Něse ona šyve, šare, ajn, cvaj, draj,
v Kravařu su džyvky stare, ajn, cvaj, draj.
3. Ve Ščepankovicoch su švarňučke, ajn, cvaj, draj,
maju hubičky sladžučke, ajn, cvaj, draj.
4. Když sem jednu pocaloval, ajn, cvaj, draj,
dvě latak se oblizoval, ajn, cvaj, draj.
5. Měla baba šyvu kravu, ajn, cvaj, draj,
vyhnała ju na zahradu, ajn, cvaj, draj.
6. A vy syncy, pašče mi ju, ajn, cvaj, draj,
dam vam peček na viliju, ajn, cvaj, draj.

BOLEST A RÁNY

Z Petrovic u Ratiboře

A musical score for the song 'BOLEST A RÁNY' by Z Petrovic u Ratiboře. It consists of three staves of music in 3/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes.

A kdy pu - jdu ko - le tych vrat, kaj sme spo - lem sta - va - li, zpo - mnim ja si
na ty slo - va, co sme spo - lem mlu - vi - li. Ach, Bo - že muj vše - mo - hu - ci, Ně - daj že mi
te - ho vě - cej, vel - ku bo - lesť v srd - ci mam, že cě věc ně - u - hli - dam.

2. Ach, Bože muj všemohuci:
Nědaj že mi toho věcej,
velku bolesť v srdi mam,
že cě věc něuhlidam.

DÍKY

Z Hati u Bohumína

A musical score for the song 'DÍKY' by Z Hati u Bohumína. It consists of two staves of music in 4/4 time, with a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below the notes.

U su - sě - da sum fa - le - šne o - kna,
ně - chodž že tam, muj sy - ne - čku, bo - cě ně - chcu do - kna.

2. Něk tam něhcum, to ja jen něpujdu,
a te svoji frajirečce
pěkně podžekuju.
3. Džekuju ci, frajirečko moja,
že si juž ty připuscila
jinšiho zlodžěja.
4. Něpuscila, ale džěprem myslim.
Dočkaj že ty, můj synečku,
až se ja rozmyslim.

POJEDZĚM, POJEDZĚM

Z Kravař

The musical score is written on three staves in G major (one sharp) and 2/4 time. The melody is simple and folk-like. The lyrics are written below the notes.

Po - je - dzěm, po - je - dzěm po tej ko - le - di - ce, co my na - mlu -
vi - my Fran - ti - ška. A - nič - ce, hej nam hej,
pro - šva - my Fran - ti - šku, spo - meň na nas s ko - le - du.

2. Aj pojedžemy my
nědaleko pro ňu
a přivezemy ci
švarnu bohátu ženu.
Hej nam atd.

3. A ma ta dzěvucha
take bystre oči,
co ona vyšije
černu šatku v noci.

4. A ma ta dzěvucha
taku veverčku,
co ona skače
v noci po lůžčku.

5. A ma ta dzěvucha
takove rybaže,
co ji oni chycu
rybečku ve vodžě.

6. A ma ta dzěvucha
takovy prstenek,
co se un ji svici
v noci jak ohenek.

7. A ma ta dzěvucha
takove tesaře,
co ji oni setnu
jaborek ve dvoře.

8. Z toho jaborečka
budžě kolibečka,
co budžě dzěvucha
kolebač synečka.

ČEKATI

Z Násilé

Na na-sil-skym po - li stro - me-ček sto - ji, a na něm žul - ty květ,
5 o, do-čkaj ty, do - čkaj, mo - ja naj - mi - lej - ša, ho - dzi - nu se - dym let.

2. Co si ty je za pan,
dy ja čekač mám
hodzinu sedym let?
To ja mam jinšeho,
stokrate milšiho,
co se mne vezme hned.

3. Holubek urka,
kukulenla kuka
za dvorem na olši,
o to se ty myslíš,
moja najmilejša,
že ja sem najhorší?

4. O, nejsem, nejsem,
šatečku daj sem,
ač cí ju vyperu,
abys ju měl bilu,
když povedzěš jinu
do tanečka v nědzělu.

SMRT

Z Hošťálkovic

Byl tu je - den člo - věk, měl jmé - no jak - kol - věk,
7 cho - dil od ro - le k ro - li, ob - hli - dal o - bi - li; mo - cny, mi -
14 ly Bo - že, ob - hli - dal o - bi - li.

VČEREJ MI SLUNEČKO SVITILLO A DNĚS MNĚ NĚSVITI

Vče - raj mi slu - neč - ko svi - ti - lo a dněs mně ně - svi -
7 ti, mi - lo - val sem hez - ku hol - čič - ku, ta by - la
13 jak kvi - ti. To by - la hez - ka hol - čič -
18 ka, ta mě - la mod - re o - čič - ka. Spo - lu my
24 na špa - cir cho - di - li a to do ha - ječ - ka.

2. Třikrát sem haječek obešel
nic sem se nestyskal.
Moje potěšení plakalo
a ja sobě vyskal.
Neplač, noje potěšení,
bo ti to nic platne není,
bo ja tym vojakem musim byť,
koněc milovani.

3. A tak my do Nisu přijeli,
stali tam vojaci.
Mali tam červene obleky,
to byli jonaci.
Oni nas všecy vitali
a s nami se povědali.
A když sme na rano vstanuli
to mě to mrzelo.

HOSPODÁŘSTVÍ ŠPATNÉ

Z Hošťálkovic

Ja - ký jsi ho - spo - dář, ta - ko - vě sta - ve - ní,
5 v sí - ni dost ka - me - ní, v ji - zbě ka - men ne - ní.

2. Jaký jsi hospodář,
takovou ženu máš,
máš na ní rukávce
jako na cigánce.

3. Jaký jsi hospodář,
takovou máš ženku,
ty piješ v palérni,
ona pije v šenku.

4. Jakový hospodář,
taková gazdina,
nabrali popela,
vezli ho do mlýna.

PRVNÍ MILEJŠÍ

Z Hošťálkovic

Sbi - raj, mat - ko stro - je mo - je, sbi - raj, mat - ko stro - je
5 mo - je, půj - du si hrač na ve - se - le.

2. Jak ho mila uviděla,
šťůry stoly přeskočila,
na patem se vytočila.

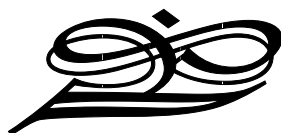
3. Už ja něchcu už inšiho,
enem Salverynka svého.

POHLEĎ, POHLEĎ

Z Kravař

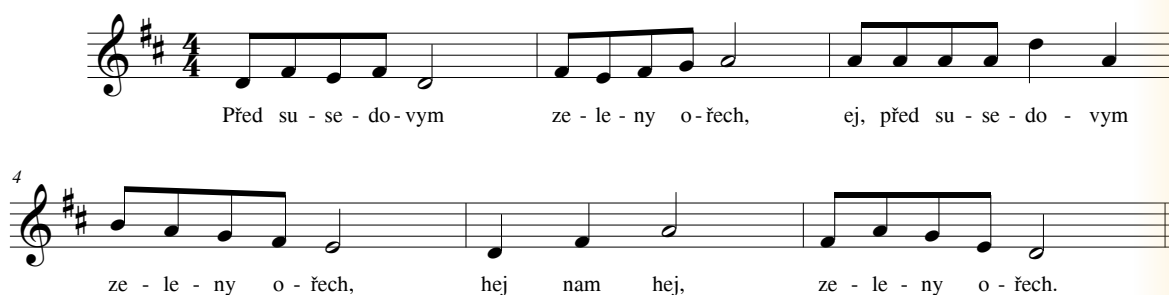
Po-hleď, po-hleď, co se svi - či, přez ze - le - ny ko - pec, ty o - ve - čky bě - ha - ju,
přez po - tu - ček ska - ka - ju, a - ha pi - ty a - ha pi - ty, k Be - tle - mu spi - cha - ju.

2. A cuž vy tež daruječe,
vy paně hospodař?
Ja daruju klobasu,
tříkrat se s ňum opašu,
a to temu Ježiškovi,
to ja mu doněsu.
3. A cuž vy tež daruječe,
vy pani hospodyň?
Ja daruju plenečky
a zlate peřinečky,
a to temu Ježiškovi
do tej kolibečky.
4. A cuž vy tež daruječe,
vy švarne dževuchy?
My darujem věneček
a zlaty prsteneček.
A to temu Ježiškovi
do jeho jesliček.
5. A cuž vy tež daruječe,
vy pani synove?
My darujem voničku
ze zlateho hřebičku,
a to temu Ježiškovi
pro jeho mačičku.

PŘED SUSEDOVYM ZELENY OŘECH

Z Kravař

Před su - se - do - vym ze - le - ny o - řech, ej, před su - se - do - - vym
ze - le - ny o - řech, hej nam hej, ze - le - ny o - řech.

1. Před susedovym zeleny ořech, ¹⁾
ej, před susedovym zeleny ořech,
hej nam hej, zeleny ořech.
2. Pod tym ořechem rajaska ²⁾ muzika,
ej, pod tym ořechem atd.
3. Vytača se tam švarna Anička. ³⁾
4. Přiněs František flašečlu vina:
5. O, pi, Aničko, jen se něopi.
6. Ona přiněsla v klině ořechů:
7. Na, Francišku, hryz, zubkův něpolam.
8. Abych se mohla ten rok vydači,
tebe, Frančišku, tebe dostači,
ej, tebe, Frančišku, tebe dostači.
Hej nam hej, tebe dostači.

1) javor,	vleče se za ňu sukňa zelena.	Zjednal mi ju otěc a mati,
2) slavna	Šlape ji po ni syneček švarny.	abych se mohla ten rok vydati,
3) Tancuje při ni dceruška švarna.	Něšlap mi po ni, nezjadtals mi ji.	tebe, synečku, tebe dostati.

Natálie Peterková, ZŠ Kravaře, 4. A.

VZDORY

Z Hati od Ratiboře

Muj klo - bu - ček kři - vo sto - ji, kři - vo sto - ji, kři - vo - je, kři - vo je,

ku dzě - vu - še šel - ma cho - dzi, šel - ma chod - zi, šel - ma je, šel - ma je,

a jak ja ho za - sta - nu, pi - znu ja jim o scě - nu, a on

mu - si ma - ši - ro - vac, ma - ši - ro - vac, ja u ni zů - sta - nu.

CHUDOBA

Z Petrovic u Ratiboře

A - ni - čko, dzě - ve - čko, po - viz mně vě - mě, e - žli maš u - při - mne sr - de - čko

ku mně! Na ře - či nic ně - dbaj, e - ne mě ty ko - chaj, ko - chaj mě.

2. Ežli ci zbranujum rodiče tvoji,
že se me bohactvi něsrovna s твоjim,
sprav mi to, Bože,
že to všecko může
dostać se.

3. Budžeme se modlić k Panně Marii,
jak ve dne tak v noci a v každú chvíli,
by ona zvolila,
ta Panna Maria,
dostać će.

Jiné čtení:

Poviz mi, dzěvečko,
mam - li k tobě chodzić,
zimna je vodzička,
mam - li přes ňu brodzić?

Něbrodz se, Janičku,
přes zimnu vodzičku,
bo ja sem chudobna
pro tvoju mamičku.

Chudobna, chudobna,
z chalupečky malej,
něvyrovnam se ja
selskej dceři žadnej.

BROJ NÁŘADÍ V KUCHYNI

Tan - co - va - la ry - ba s ra - kem a pe - tru - ška s pa - str - ná - kem.

2. Cibula se posmívala,
dyž petružka tancovala.

FALEŠNÝ

Ně - maš to - lej vl - ny na kaž - dym ba - ra - ně,
5 ja - ko fa - leš - nych slův při kaž - dym ga - la - ně.

2. Němaš tolej vlny
na bílej ovečce,
jako falešných slův
při každěj děvečce.

3. Štiry mile lesa
sameho jalovca,
němaš v Baborově
poctiveho chlapca.

4. Štiry mile lesa
same jařabiny,
němaš v Baborově
poctivej děvčiny.

OHLEDY

Na na - ši za - hra - dě ros - tě roz - ma - ri - jan,
5 pro - švar - na dě - vu - cho, po - vo - nat' mi ho daj.

2. Povonat' ci ho dam,
ene mi ho nězlam,
bo jedna haluzka
koštuje mě tolar.

NEPOVĚĎ

Z Hati

Musical notation for the song 'NEPOVĚĎ' in 3/4 time, featuring a treble clef and a key signature of one flat. The melody is written on a single staff with lyrics underneath. The lyrics are: Ně - vě - dělch, ně - vě - děl do Ha - cí ce - ste - čky, až mi po - vě - dě - ly ty ha - tske dě - več - ky.

1. NĚVĚDĚLCH, NĚVĚDĚL
do Hací cestečky,
až mi pověděly
ty hatske děvečky.
  2. Ani se dovědzěc,
ani se dočítač,
kdo mi dal cestečku
kamenim vysypáč.
  3. Cestečku kamenim
a chodníček trnim,
něchudž tu, synečku,
něrada cě vidzím. 1)
  4. Dy si mě nechcěla,
bylo tři povědzěc,
že tve černe oči
něchcu na mne hledzeć.
  5. Bylo tři povědzěc,
dzěvucho davnejši,
byl bych sobě hledal
dzěvuchy švarnějši.
  6. Dzěvuchy švarnějši.
a většiho věna,
a přijdž tež tobě
za to zla odměna.
- 1) Zostavaj tu s Bohem,
ty moja panenka,
něbudu vic chodić
v noci pod okenko.

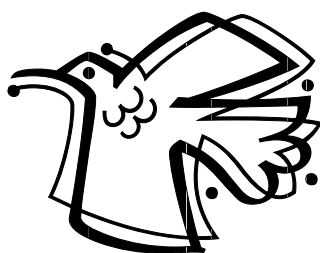

NÁVRAT

Z Hošťálkovic

Oj, vim cit' ja v po - li li - sku, na ni o - ře - chy,
ně - bu - děš měc, ma pa - nen - ko, se mnu po - cě - chy, oj, ho - je, ho - je,
dě - vše mo - je, se mnu po - cě - chy, lu - skač o - ře - chy.

2. Měla sem ja milučkeho,
velmi švarneho,
a přišli mi vojačkove
a vzali mi ho.
3. Oj, vojačkove, něchtež mi ho,
bo ja němožu byc bez něho,
bez milučkého,
velmi švarneho.
4. A my ho tu něněchamy,
švarna děvečko,
choć by si ty vyplakala
černe očičko.
5. Choć by si vyplakala obě,
to my ho něněchamy tobě,
švarna děvečko,
černe očičko.

ROZDÍL

Z Hošťálkovic

1. Ach, Bože můj, Bože můj,
ach, na můj hlupy rozum!
Dy bych byla chodžila
[: za slunečka do dom! :]

2. Ach, kera za slunečka,
ach, každa paneněčka!
A kera po měsíčku,
[: zavija hlavičku. :]

Z doplňků

Strofa 2:

Ale cěch já chodžila
dycky o půlnoci,
teraz mi něoschnu
moje černe oči.

Strofa 4:

Dyby se mi vracilo
za slunečka chodžic,
cěprem bych vědzěla,
jak mladence zvodžic.

SIROTEK SLUŽEBNÝ

Od Ostravy z Hošťálkovic

O, služ - bič - ko, služ - bo ma, o, služ - bič - ko, služ - bo ma,
4 ja - kas mi je te - skli - va, ja - kas mi je te - skli - va.

2. Mam ja hospodyň pani,
co mi robotu hani.

3. Eščech ji nězrobila,
už mi ju pohanila.

4. Hospodař ešče horši,
pobudza na sirotky.

5. Kdo siroce ubliži,
toho Pan Bůh poniži.

6. Kdo siroce nalaje,
tomu Pan Bůh něpřaje.

7. Zpivaj, ptačku slavičku,
zbudž mi moju macičku.

8. Dyby oni slyšeli,
zaplakač by museli.

JAKO JEDEN KAVALIR V BENEŠOVĚ ROZENÝ

Ja - ko je - den ka - va - lir v Be - ne - šo - vě
4 ro - ze - ny, dva - cet ro - ku je sta - ry
8 k voj - sku je po - vo - la - - ny.

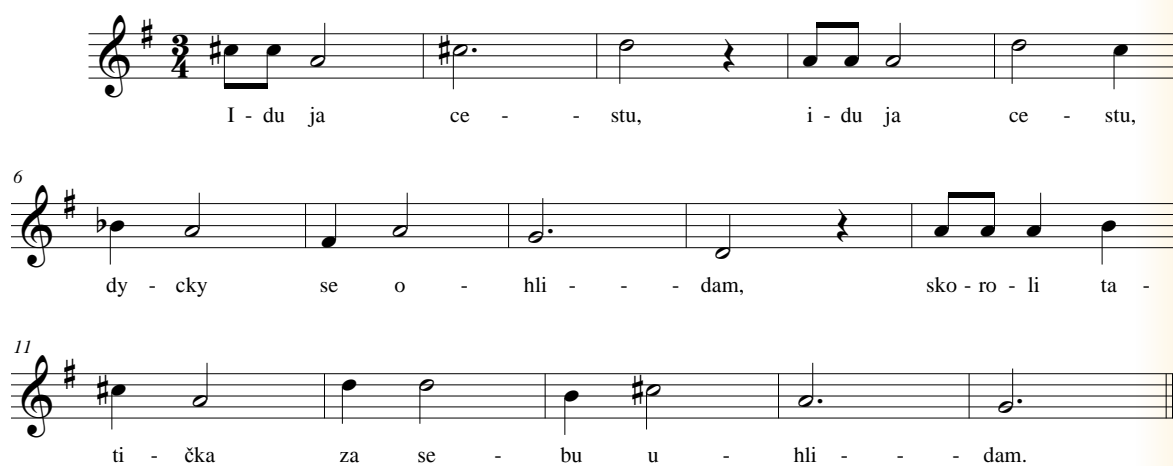
2. Bere sobě pinkliček,
co mu dali tatiček.
A rodiče objima
s obojima rukoma.

3. Ja tež ješče musim jit
s přáteli se rozlučit
na tu daleku cestu
ku Štrasburku ku městu.

4. Kdo tu pěsničku skladal
Medart se un menoval.
Z stavu jest chudobneho,
bratra něma žadneho.

SIROTEK

Z Hošťálkovic u Ostravy

I - du ja ce - - stu, i - du ja ce - stu,
6 dy - cky se o - hli - - - dam, sko - ro - li ta -
11 ti - čka za se - bu u - hli - - - dam.

2. Ach, něuhlídám,
bo mi možné nění,
bo su můj taciček, 2)
su hlyboko v zemi.

3. Ach, roscě na nich
rozmaríjan 3) drobny,
co by scě mi byli,
můj tacičku, 4) dobří!

4. O, vem, bratříčku,
vem ty tu kosičku
a seseč s tacička
zelenu travičku.

5. Srpeček ja vezmu,
rozmaríjan sežnu,
na sveho tacička 5)
ešče raz pohlednu.

6. Spěše se kamynek
na vodzě obrací,
než se mi rodiči
z krchova navrací.

1) mamičku 2) ma mamička, 3) izobeček aneb fialenka modra, 4) ma mamičko, dobra! 5) na svoju mamičku

Sabina Michalíková, ZŠ Bolatice, 6. B.

TANEČNÁ

Z Kobeřic u Opavy

Ně - daj, Bo - že, dlu - ho slu - - žic, a daj mi ro -

5 zko - še u - - žic, daj mi chlo - pka, baj sta - re - ho, co

9 se se - dnu ve - dle ně - ho, ka - ma - ra - dko mo - ja.

2. Choc budžě měč sivu bradu,
to mu zvařim vodu na ňu,
tak se mi chlopek vyleni,
brada se mu začerveni,
kamaradko moja.

SV. JIŘÍ

Od Opavy

Měl - cě sva - ty Ju - ři ko - ni - čka bra - ne - ho,
měl cě sva - ty Ju - ři ko - ni - čka bra - ne - ho, a cho - jil un,
cho - jil do mě - sta je - dne - ho.

2. Nadešel dzěvečku nad jazerem klečec,
do toho jazera tak přesmutně hledžec.
3. Což ty to, dzěvečko, nad jazerem klečiš,
do toho jazera tak přesmutně hledziš?
4. Ach, co ja to němam tak smutně hledžeci,
dy už mne ma ten drak už mne ma sežraci.
5. Chceš - li, krasna panno, v Boha uvěřiti,
chcu tě tej sanuti smrti obhajiti.
6. O, ja by rada v Boha uvěřila,
a když by to jenom možna věc to byla.
7. Svaty Juři na koničku jedě,
a ta zla sanuti už z jezera leze.
8. Svaty Juři vytahnu kopiju,
a pohnal ji hlavu ež na druhu stranu.
9. Krasna panno, daj zlateho pasu,
poveděmy my tu sanuti k městečku.
10. Seděla kralovna v vrchnim okenečku,
přirovnávala se jasnemu slunečku.
11. Ai, lude, lude, něviditě divu?
Už ta naše dcera vedě sanuť živu.
12. O, jak ta sanuti, jak ona ryčela,
městečko se třaslo, zeď se osypala.
13. A jak dojiždžali palacu panskeho,
přebod svaty Juři draka pekelného.
14. Zapřahlitě tři tisice volův,
tři tisice volův a dvě sta koni,
a ešče sanuti z místa hnuť němohli.
15. Chcetě - li lude, v Boha uvěřiti?
A ja vam chci tu saň z města vysmyčiti.
16. A my bysmy radi v Boha uvěřili,
a když by to, ach, možné věci byly.
17. Svaty Juři zapřahnul konička
a vyvez sanuti z městečka.
18. A co my, panimamo, a co my mu damy?
V tym našim kosčele malovač ho damy.

SV. JIŘÍ

Z Pol. Pust. a Hoštic

Měl cě sva - ty Ju - ři ko - ni - čka vra - ne - ho,

vy - je - chal se na nim do po - le šči - re - ho.

2. Maš-li ty, děvečko,
zlaty pas při sobě,
zadrhni te sani,
zadrhni na hlavě.

4. A tu svateho Juřího
pěkně povitali,
svatemu Juřimu
čest, chvalu vzdávali.

3. Sedmeracka brana
dost široka byla,
ješče se ta sanuť
v ni směscic němohla.

5. Děkujem ci, svaty Juří,
za tvoju usluhu,
že jsi nam ochranil
našu milu dceru.

VZKAZOVAL UŘADNIK DOHROMADY

Vzka - zo - val u - řad - nik do - hro - ma -

dy, vzka - zo - val u - řad - nik do - hro - ma - dy,

a - by šli ta - ti - ci se sy - na - mi, a - by šli

ta - ti - ci se sy - na - - - mi.

2. Ten jeden syn pravil, že nepřujdě.
"Ditiž vy, tatičku, vykupte mě."

5. Že jak ja urostu vojak budu,
šavličku při bočku nosit budu.

3. Daremno je tvojo vyplaceni
neboť bez vojaka vojny neni.

6. Šablíčka při bočku ocelova,
to budě galanka Jozefova.

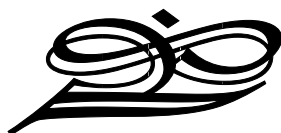
4. Ešče mě matička kolibali
a už mně o vojně vzpominali.

DUŠE V OČISTCI

Z Hoštic u Opavy

Musical score for 'DUŠE V OČISTCI' in G major and 4/4 time. The score consists of two staves of music with lyrics underneath. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is written on a single line. The lyrics are: Po - ku - to - va - ly tři du - še, ky - ri - e e - lej - son, po - ku - to - va - ly tři du - še, po - mož jim, Ma - ri - a.

2. Tej jednej bylo po kůstky atd.
3. Tej druhej bylo po paže.
4. Tej třecěj bylo po uši.
5. Ty dvě dušičky plakaly.
6. Ta třecja sobě zpivala.
7. Proč tak, dušičko, vesela?
8. Kterakž němam byc vesela?
9. Ma se mi sestra narodzić.
10. Patnacte let ma pannum byc.
11. Po tym ma syna poroditc.
12. A ten syn kněžem ostaně.
13. Jak prvšu mšu služic budžě,
14. to mi do nebe spomůže.

SVATY ŠČEPAN

Z Borové

Sva - ty Šče - pan po ko - le - dzě po - cho - dziu,
že se nam ten Pan Je - ži - šek na - ro - dziu.

2. A temu se matka Boží rozmiala,
dy Ščepanka po koledzě vidzěla.

3. Chodzil un tež od večera celu noc,
vzal un se je Pana Boha na pomoc. 1)

4. Pana Boha i Panenku Marii,
doma-i je ten hospodař či něni?

5. O, spiš-i ty, hospodaři, či čuješ,
či-i nam ty koledničku hotuješ? 2)

6. Hotuju vam pecen chleba a kolač,
ešče k temu česky peniz na pomoc.

1. O vylet že, svaty Petře, na horu
a posluchaj tych panenek koledu.

2. Nahotuj nam pecen chleba i kolač,
zaplaci ci mily svaty Mikulaš.

Zaplaćum ci všickni svaci, zaplaćum,
Matka Boží stokrat vice nahradzi.

MANŽELSTVÍ

Z Píště

Ně tak jsi mi pi - skal, dys mi ru - čku sci - skal, a pra-vils mi:
Švar - nas je; a te - raz mě pe - reš, me sr - de - čko
de - reš a pra - viš mi: Špat - nas je.

2. Vybíl jsi mně zuby
z moji sličné huby
a praviš: Staras jest.
Vybod jsi mi oči
na lůžěčku v noci
a praviš mi: Slepas jest.

KOBEŻYCE

1. W Ko - be - ży - cach w res - tau w res - tau - ra - cji kaj my se ba - wi - li

mu - zy - czka nam li - by li - by hra - la a my se lal - czy - li

mu - zy - czka nam li - by li - by hra - la a my se lal - czy - li.

2. My tam nie by - li a - ni je - dyndziń, przy - szel' te - le - gram

ze mi mo - ju mi - lu po - cho - wa - li a ja sem ne - zu - fal

ze mi mo - ju mi - lu po - cho - wa - li a ja sem ne - zu - fal.

3. My sme zufali bo my eszcze młodzi mamy na to czas.
Tam w Ameryce na jedne muzyce najdu se dziolchu zaś.

4. W Kobeżycach w restauracji kaj my se bawili
kineczko nam libi, libi hrało a my se dziwali.

5. My tam nie byli ani jedyn dzień, przysel' Max Kozłów
że hranice su obstawyne od naszych wojaków.

6. My se ne zufali bo my eszcze młodzi, mamy na to czas.
Przeszli my na czerno przez Rohowski mostek i do Krzynowic zaś.

Jan Poštulka, ZŠ Hlučín - Darkovičky, 2. třída.

TRUBIU, HREJU I BUBNUJU

G D G G

1. Tru - biu, hre - ju i bub - nu - ju. Tru - biu, hre - ju i bub - nu - ju

4 D G D G

wo - jacz - ko - we ma - sze - ru - ju, wo - jacz - ko - we ma - sze - ru - ju.

2. [: Tež bych ja rad maszeroval :]
[: hdyby mi hto konia sedlal. :]

3. [: Ta nejstarzsa sestra uslyszeła :]
[: hnet mu kunia usedlała. :]

4. [: Ta prostzednia szablu dała. :]
[: Ta nejmladsza zaplakała. :]

5. [: Nie płaczcie sestry o brata :]
[: uzdrzycie ho za trzy leta. :]

6. [: Trzy leta uz pomijaju :]
[: sestry bratra vyhlidaju. :]

7. [: A bratcziczek w polu leži. :]
[: Krew od niego welmi biezy. :]

8. [: A koniczek wele nieho. :]
Grzebenoczku lutuje ho. :]

9. [: Stawej pane, stawej nie lež. :]
[: Dawales mi hoły owes. :]

10. [: Teraz nie dasz ani słamy :]
[: zezeru cie sraki, wrany. :]

11. [: Straki, wrany i ptaczkowe. :]
[: Na ostatku chrobaczkowe. :]

JOZEF, MŮJ KOCHANY

Od Ratiboře z Petrovic

Jo - zef, můj ko - cha - ny Jo - zef; již ho - dzi - na, již na - sta - la,
že se - ma Je - žiš na - ro - dzic, můj ko - cha - ny.

2. Panno moja, slična panno!

Do čeho ho položíme,
dy kolebečky němame?
Slična panno! *)

3. Položíme ho do žloba,
bo to jest slična osoba.

4. Do čehož ho poviněme,
dy povijačka němame?

5. To do mojich, do fěrtušků
a do tvojich, do pasečků.

6. Což se to tam v polu běli,
nejsu to z něba anděli?

7. Klašterne to panny idu,
co dzicjatko vitać budu.

*) Tak se opakuje při každých dvou strofách.

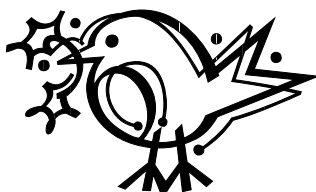

VYMIŇOVÁNÍ

Z Píště od Ratiboře

2. Ja či boty ušiju
z komarove skury,
ty mi musíš bratvy přasé
z te ječmene slomy
po moji vůli.
3. Ja cí bratvy napřadu
z te ječmene slomy,
ty mi musíš sukňu šič
z makoveho listu
po moji vůli.
4. Ja cí sukňu ušiju
z makoveho listu,
ty mi musíš ničí přást
z drobného deščiku
po moji vůli.
5. Ja cí ničí napřadu
z drobného deščiku,
ty mi musíš pas ubíć
z voloveho ryku
po moji vůli.
6. Ja tobě pas ubiju
z voloveho ryku,
ty mi musíš lůžko stlač
na bystrym Dunaju
po moji vůli.
7. Ja cí lůžko uscělu
na bystrym Dunaju,
ty ho musíš přeplynuć
na mlynskym kameňu
po moji vůli.
8. Ja cí Dunaj přeplynu
na mlynskym kameňu,
ty mě musíš přidržec
na mušim řemeňu
po moji vůli.

STOJI LIPKA POCHYLA

Z Píště a Hati od Ratiboře

Sto - ji li - pka po - chy - la, sru - bi li - li - jum, ej, sru - bi - li,

7
šty - ry by - ly, chy - le by - ly, pro - chy - le, chy - li - naj, pro - sim te - be,

12
ně - bru - kaj, chy - li - naj, pro - ma - cha - jer bur, ze - le - ny haj.

2. Pod tum lipkum studenka atd.

3. V ni panna Syna myla atd.

4. Jak umyla, povila atd.

5. Do jesliček vložila.

6. Do kostela běžela.

7. Zvony samy zvonily,

8. dyž Marii viděly.

9. Dveře se zotviraly,

10. svíce se rozžihaly,

11. sam Pan Ježíš mšu služil.

Karolína Michalová, ZŠ Bolatice, 6. A.

BEZ WODEŃ KONICZKY

Allegretto

Bez wo - dę ko - nicz - ki bez wo - dę do mo - jej ko - chan - ki

4
na zgo - de, zgo - dę. I po - zdrów - cie ją po - zdrów - cie mi ją,

8
je - śli o - na zdro - wa je - śli o - na zdro - wa je - śli o - na zdro - wa ja - ko ja,

12
i po - zdrów - cie ją po - zdrów - cie mi ją, je - śli o - na zdro - wa je - śli o - na zdro - wa

16
ja - ko ja - - - - ko ja. O - na ta - ko zdro - wa

20
ja - ko ty ja - ko ty, mam far - tu - zsek zło - tem wy - szy - ty, szy - ty.

24
Mo - dre mro - kie - wecz - ko jest na niebie, wpuść go Ka - ro - lin - ko

28
wpuść go Ka - ro - lin - ko do sie - bie, mo - dre mro - kie - we - czko jest na niebie,

32
wpuść go Ka - ro - lin - ko wpuść mie Ka - ro - lin - ko Ka - ro - lin - ko do se -

36
bie wpuść. *D.C. al Coda* je - śli o - na zdro - wa ja - ko ja.

DESZCZYK PADA

Andante

Desz-czyk pa - da desz - czyk bi - je, ko - szu - le - czka na mnie

gni - je, po - pro - szę ja ko - cha - ne - czkę, wy - pie - rze mi ko - szu -

le - czkę. Czte - ry mi - le te - go la - su jak ja je - chał bez po -

pa - su, czte - ry mi - le i brze - zi - ny jak — ja je - chał do dziew -

czy - ny. A szu - mia - ły bo - ry — ła - sy jak ja je - chał do mej

Ka - si, a — szu - mia - ła i lesz - czy - na, za - pła - ka - ła ma dziew -

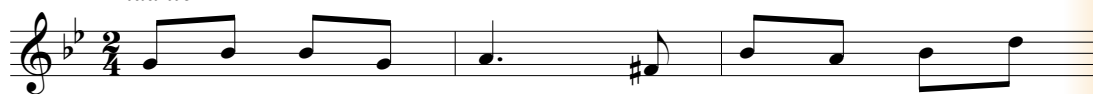

czy - na za - pła - ka - ła — za - pła - ka - ła dziew - czy - na.

JECHAŁO PACHOLE

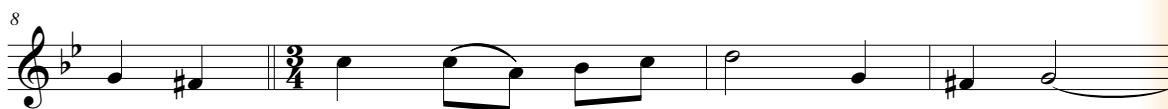
Andante

Je - cha - ło pa - cho - - łą do bia - łej Bie -

li - czki, o mój mi - ły Bo - że - - - - - mnie rącz - ki

bo - łą śmi - gać - - - - - śmi - gać na ko - ni - czki. - - - - -

spokojnie w tempie

— Je - cha - ło pa - cho - łą do bia - łej Bie -

li - czki je - cha - ło pa - cho - - le do bia - łej Bie -

li - czki, o mój mi - ły Bo - że co mnie rę - ce

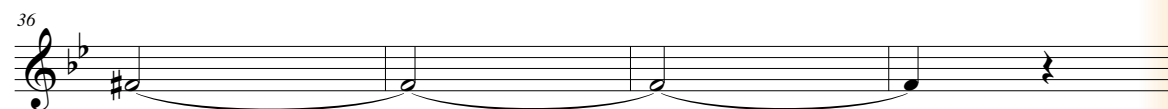
bo - łą śmi - gać na ko - ni - czki mnie rę - ce

bo - łą mnie rę - ce bo - łą śmi - gać

na ko - ni - czki na ko - ni - czki na ko - ni - - -

czki - - - - - m. - - - - -

40

Za - snę - ło dziew - czą - tko pod bia - łą le - lu - ją

44

pod bia - łą le - lu - ją, fur - ma - ni je - cha -

48

li i o - bu - - - dzi - li ją.

HEJ, BYSTRA WODA

Hej, bys - tra wo - da, bys - tra wo - dzic - ka,

5

py - ta - ło dziw - ce o Ja - nic - ka.

9

Hej, le - sie ciem - ny, wirs - ku zie - lo - ny,

13

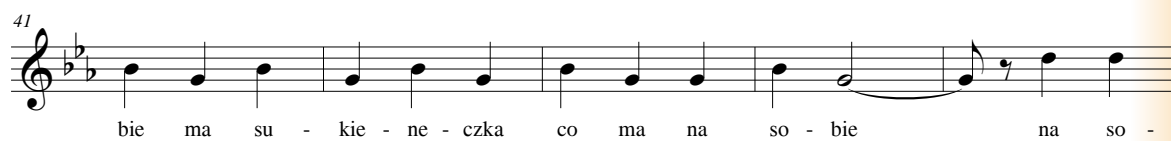
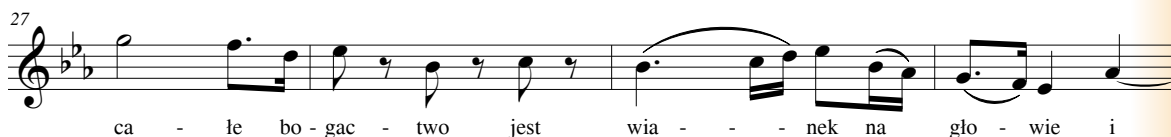
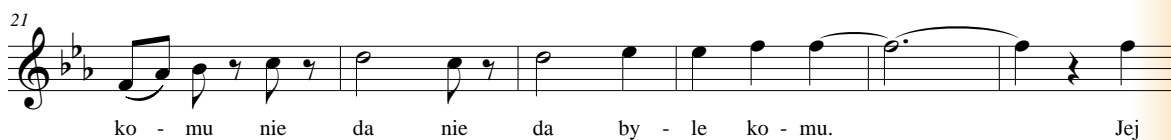
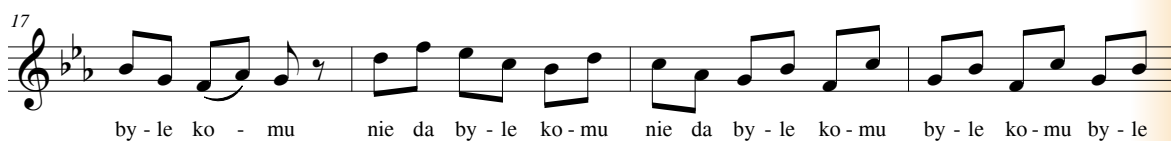
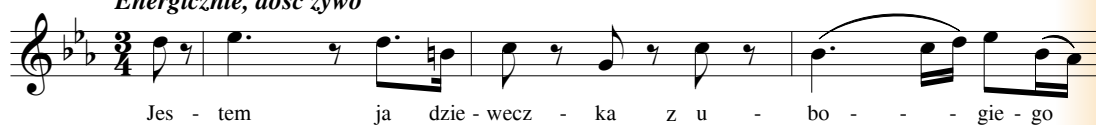
ka mój Ja - ni - cek u - mi - lo - ny.

2. Hej, powiadali, hej, powiadali,
 Hej, że Janicka porąbali.
 Hej, porąbały go Orawiany,
 Hej, za owieczki za barany.
 Hej, porąbały go Orawiany,
 Hej, za owieczki za barany.

JESTEM JA DZIEWECZKA

Energicznie, dość żywo

46

bie ma. Szu - kaj szu - kaj szu - kaj so - bie szu - kaj

51

so - bie ta - kiej ta kiej szu - kaj ta - kiej szu - kaj

55

ta - kiej co ma ich ze sie - dem, ich ze sie - dem, ich ze -

59

sie - dem, ich ze sie - dem sie - dem.

GŁĘBOKA STUDZIENKA

Głę - bo - ka stu - dzien - ka, głę - bo - ko

6

ko - pa - na, a przy - niej Ka - sień -

11

ka jak wy - ma - lo - wa - na.

2. Przy studziencie stała, wodę nabierała,
O swoim Jasieńku kochanym myślała.
3. Żeby cię, Jasieńku, choć raz zobaczyła,
To bym do studzienki za tobą skoczyła.
4. Najpierw bym rzuciła ten biały wianeczek,
Com sobie uwiała ze samych różyczek.
5. Ucałuję listek szeroki, dębowy,
Razem z pozdrowieniem rzucę go do wody.
6. Zanieś go, studzienko, do Jasieńka mego,
Powiedz mu ode mnie, że czekam na niego.

JUŻ SIĘ LASY ZIELENIA

Spokojnie, śpiewnie

Już się la - sy zie - le - nią ku - ka - we - czka ku -
5 ka, a mo - je - mu se - rdu - szku smut - no, bo tak pu -
9 ka a mo - je - mu ser - du - szku smu - tno smu - tno, bo
13 tak pu - ka a mo - je - mu ser - cu smu - tno a mo - je - mu ser - cu smu - tno
17 a mo - je - mu ser - cu smu - tno smu - tno. Nie pu - kaj - że nie pu -
21 kaj słoń - ce już za - cho - dzi a mój mi - lu - ści wy -
25 głą - da, gdzie ko - chan - ka gdzie ko - chan - ka cho - dzi gdzie
29 ko - chan - - - ka cho - - - dzi. Świe -
33 - - - ć - cie gwia - zdy w ciem - ną noc, świeć - cie na cho - dni -
37 czki, a ty mi - ły śpiesz się do two - - - jej dzie - we -

41

czki, a ty mi - ły śpiesz się do mnie śpiesz się do mnie do

45

two - jej dzie - we - czki two - - - jej dzie - we - czki.

KONJARZE

Umiarkowanie żywo

Ko - nia - rze ko - nia - rze,

4

co - ście ko - nie pa - śli, stra - ci - łam

8

wia - ne - czek, któ - rzy - ś - cie go na - śli,

12

stra - ci - łam wia - ne - czek, któ - rzy - ś - cie go na -

16

śli? Stra - ci - ła zie - lo - ny,

20

nie stra - ci - ła bia - ła - go. Bo - że się

24

po - li - tuj wian - ka zie - lo - ne - go.

28

Bo - że się po - li - tuj wian - ka zie - lo - ne -

32
go. Wy - j - rza - ła wyj - rza - ła

36
z wy - so - kie - go zam - ku, py - ta się

40
i py - ta o swo - im ko - chan - ku,

44
py - ta się i py - ta o swo - im ko - chan -

48
ku, o swo - im ko - - - chan -

52
ku, o swo - im ko - chan - - - - ku.

SŁUŻYŁAM, SŁUŻYŁAM

Spokojnie

1. Słu - ży - łam słu - ży - łam na pier - wsze
3. Słu - ży - łam słu - ży - łam na trze - cie

ła - to, wy - słu - ży - łam so - bie ko - ko - sze
ła - to, wy - słu - ży - łam so - bie ka - czy - czka

za to. 1. Mo - ja ku - ra zło - ta pió - ra, po sa - dzie
za to.

cho - dzi - ła, kur - cze - ta wo - dzi - ła, hej hej

wo - dzi - ła. Mo - ja ku - ra zło - te pió - ra,

po - sa - dzie cho - dzi - ła, kur - cze - ta wo - dzi - ła,

hej hej wo - dzi - ła. 3. Mo - ja ka - czka

mó - wi tak, mój szczy - gie - lek dzie - cie mak, mo - ja ku - ra

zło - te pió - ra, po sa - dzie cho - dzi - ła, kur - cze - ta

wo - dzi - ła, hej hej wo - dzi - ła.

40

2. Słu - ży - łem u pa - na na dru - gie la - to,
4. Słu - ży - łem u pa - na na czwar - te la - to,

44

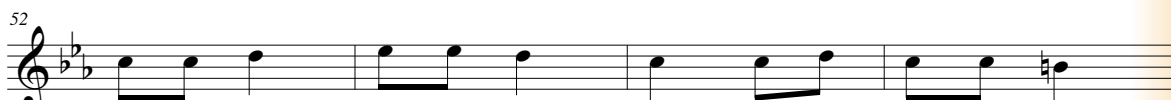
wy - słu - ży - łem so - bie szczy - giel - ka za to.
wy - słu - ży - łem so - bie gą - se - czkę za to.

48

2. Mój szczy - gie - lek dzio - bie mak, mo - ja ku - ra zło - te pió - ra,

52

po - sa - dzie cho - dzi - ła kur - czę - ta wo - dzi - ła,

56

hej hej wo - dzi - ła. Mój szczy - gie - lek dzio - bie - mak,

61

mo - ja ku - ra zło - te pió - ra, po sa - dzie cho - dzi - ła,

65

kur - czę - ta wo - dzi - ła, hej hej wo - dzi -

69 *D.C. al Fine*

ła. 4. Mo - ja geś ku - prem trześ, mo - ja kac - ka

73

mó - wi tak, mój szczy - gie - lek dzio - bie mak, mo - ja ku - ra

77

zło - te pió - ra, po sa - dzie cho - dzi - ła, kur - czę - ta

81

wod - zi - ła, hej hej wo - dzi - ła.

85

Mo - ja geś, ku - prem tr - ześ, mo - ja kacz - ka mó - wi tak,

89

mój szczy - gie - lek dzio - bie mak, mo - ja ku - ra zło - te pió - ra, po sa - dzie

94

cho - dzi - ła, kur - czę - ta wo - dzi - ła, hej hej wo - dzi - ła.

CYT... CYT...

Noo - ka szu - mia - ła, noc - ka wo - ła - ła,
O - twórz dzie - wczę drzwi, mat - ka oj - ciec śpi.

9

cie - pła noc - ka go zdo - mu wy - gna - ła.
oj - ciec mat - ka śpi, o - twórz dzie - wczę mi.

18

Cyt... cyt... skrzy - pią drzwi Ja - siu nie o - two - rzę ci! Cyt...
Cyt... cyt... szcze - kną psi, bę - dą plo - tki wca - lej wsi, Ja -

27

cyt... oj - ciec śpi o - bu - dzi się bę - dzie zły.
siu nie zwle - kaj Oj - ciec i - dzie u - cie - kaj.

2. A z rana, z rana pięknie ubrana,
Stoi w okienku jak malowana,
Stoi w okienku, jak w doniczce kwiat,
Oczy pełne łez, zamknął jej się świat.

Ref.: Cyt... cyt... oj, jak źle,
Przyjdź Jasięku, weźże mnie!
Cyt... cyt... weźże mnie!
Bez kochania bardzo źle.
Cyt... cyt... nie bądź zły!
Jasiu, już otworzę ci,
Chociaż, skrzypią drzwi,
I szczekają we wsi psi.

Tereza Niemynarzová, ZŠ Kravaře, 4. A.

MIAŁAM CI JA

Wolno

1. Mia - łam ci ja ko - chane - czka, co mu bar - dzo__ prza - ła,
 5 ni - ze - lim się fał - szy - woś - ci od nie - go do - zna - ła.

2. Już listeczki obleciały, gałązeczka stoi,
pytam ci się kochaneczku, jeśli będziesz moim.
3. Już listeczki obleciały, cytrynecka wisi,
pytam ci się kochaneczku, chodzisz ty do inszej.
4. Mógłbym ich mieć, kochaneczko, mógłbym ich mieć tysiąc,
ale ja już moje serce do ciebie zaprzysiągł.

STOI LIPKA

Wolno, śpiewnie

Sto - i lip - ka sto - i zie - lo - na, pod tą lip - ką

wo - da stu-dzie-nna. Kto tej wo - dy pic bę - dzi swar - ne dziew - cze mieć bę - dzie

swar - ne dziew - cze mi - ło - wać bę - dzie. Kto tej wo - dy pic bę - dzie

swar - ne dziew - cze mieć bę - dzie, swar - ne dziew - ce mi - ło - wać bę - dzie.

Mat - ko mat - ko ma - tu - sio mo - ja mat - ko mat - ko

ma - tu - sio mo - ja wy - daj mię wczas do lud - zi,

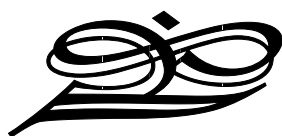
niech mi się świat nie nud - zi wy - daj wy - daj - że mię do lud - zi.

Wy - daj mię wczas do lud - zi, niech mi się świat nie nud - zi, wy - daj wy - daj -

że mię do lud - zi do lud - zi wy - daj - że mię do lud - zi. _____

WYLECIAŁ MI ZE KRZA

Spokojnie

Wy - le - ciał mi ze krza ja - rzę - ba - ty ptak

5

ja - rzę - ba - ty ptak, le - ciał do o - gro - du

9

le - ciał do o - gro - du, na jab - ło - ni sia - dł

13

na jab - ło - ni sia - dł, le - ciał do o - gro - du, na jab - ło - ni sia - dł.

18 *Żwawe tempo mazurka*

Cho - dzi - ła dzie - we - czka po czar - nej ro - li

22

po czar - nej ro - li, no - si - ła w rą - czy - czkach

26

no - si - ła w rą - czy - czkach kwi - tną - ce zie - le

30

kwi - tną - ce zie - le, no - si - ła w rą - czy - czkach kwi - tną - ce zie - le.

35 *Spokojnie - szeroko*

Ja - rzę - ba - ty pta - szkú, co ty tak śpie - wasz

39

co ty tak śpie - wasz, a mo - je se - r - du - szko

43

a - mo - je se - r - du - szko lza - mi ob - le - wasz

47

lza - mi ob - le - wasz lza - mi ob - le - wasz.

CZERWONA RÓŻA

1. Czer - wo - na ró - ża, bia - ły kwiat, ta ra ra,

5

czere - wo - na ró - ża bia - ły kwiat.

9

Wę - druj har - cer - ko, har - cer - ko wę - druj,

13

wę - druj har - cer - ko ze mną wświat.

2. A jakże ja mam wędrować, ta ra ra, a jakże ja mam wędrować?
Będą się ludzie, ludzie się będą, będą się ludzie dziwować.
3. A niech się ludzie dziwują, ta ra ra, a niech się ludzie dziwują.
Harcierz z harcerką, z harcerką harcerz, harcerz z harcerką wędrują.
4. Zawędrowali w ciemny las, ta ra ra, zawędrowali w ciemny las.
Tutaj harcerko, harcerko tutaj, tutaj harcerko obóz nasz.
5. A kto nas tutaj obudzi, ta ra ra, a kto nas tutaj obudzi?
Kiedy daleko, daleko kiedy, kiedy daleko od ludzi.
6. Obudzi nas tu ptaszyna, ta ra ra, obudzi nas tu ptaszyna.
Kiedy wybije, wybije kiedy, kiedy wybije godzina.
7. Godzina bije: raz, dwa, trzy, ta ra ra, godzina bije: raz, dwa, trzy.
Wstawaj harcerko, harcerko wstawaj, wstawaj harcerko do pracy.
8. Harcerka wstawać nie chciała, ta ra ra, harcerka wstawać nie chciała.
Ale rozkazu, rozkazu ale, ale rozkazu słuchała.

A JAK BĘDZIE SŁÓŃCE I POGODA

A jak bę - dzie słoń - ce i po - go - da, słoń - ce i po - go - da pój - dzie - my se

5
Ja - siu do o - gro - da, pój - dzie - my se Ja - siu do o - gro - da.

2. Będziemy se fijołeczki smykać, fijołeczki smykać,
Będziemy se ku sobie pomykać,
Będziemy se ku sobie pomykać.
3. Nawąchasz się ziela kwitnącego, ziela kwitnącego,
Nasłuchasz się śpiewania mojego,
Nasłuchasz się śpiewania mojego.
4. Cóż mi przyjdzie z tej twojej śpiewności, z tej twojej śpiewności,
Kiedy nie mam ku tobie wolności,
Kiedy nie mam ku tobie wolności.
5. Pokłoneż się ojcu, matce do nóg, ojcu, matce do nóg,
A będziesz miał tę wolność dalibóg!
A będziesz miał tę wolność dalibóg!

PSZCZÓŁKA

Siad - ła pszczoł - ka na jab - ło - ni, i za - py - li - ła kwiat.

9
Cze - mu żeś mi mo - ja mi - ła za - wią - za - ła ten świat.

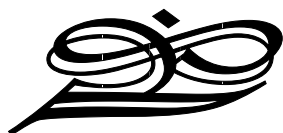
2. Jam ci światu nie wiązała, związała ci go ksiądz,
Jam cię tylko pokochała tyś mnie nie musiał wziąć.
Jam cię tylko pokochała tyś mnie nie musiał wziąć.
3. Murarczyku zamuruj mi moje siwe oczy.
Żeby one nie patrzyły za chłopcami w nocy.
Żeby one nie patrzyły za chłopcami w nocy.

CZERWONE JAGODY

Czer - wo - ne ja - go - dy wpa - da - ją do wo - dy, po - wia -
6 da - ją lu - dzie, ze nie mam u - ro - dy. U - ro - do, u - ro - do,
11 ze - bym to ją mia - ła, dos - ta - ła - bym chło - pca, ja - kie - go bym
16 chcia - ła. Choć u - ro - dy nie mam, a - le ser - ce dob - re,
21 za pa - na - nie pój - dę, by - le ko - go nie chcę.

2. Urodo, urodo, gdybym ja cie miała,
Dostałabym chłopca, jakiego bym chciała,
Ale ze mnie Pan Bóg uroda nie skarał,
Wezmę sobie chłopca co się o mnie stara.
3. Raz mi matuś rzekła: córuś moja droga,
Przecież masz majątek, na co ci uroda?
Inne bez majątku, lecz mają urodę,
Tam się chłopcy schodzą, jak w las po jagodę.
4. Stworzył Pan Bóg raka, żeby tyłem chodził,
Stworzył i chłopaka, żeby panny zwodził,
Stworzył i kukułkę, żeby nam kukała,
Stworzył i dziewczynę, by się z chłopców śmiała.

HEJ, TAM POD LASEM

Hej, tam pod la - sem coś błysz - czy zda - la,
5 ban - da Cy - ga - nów o - gień roz - pa - la.
9 Bum stra - di ra - di, bum stra - di ra - di, bum stra - di ra - di u ha ha!
13 Bum stra - di ra - di, bum stra - di ra - di, bum stra - di ra - di, bum!

2. Ogniska palą, strawę gotują,
Jedni śpiewają, drudzy tańczą.
Bum stradi radi, bum stradi radi, bum stradi radi u ha ha!
Bum stradi radi, bum stradi radi, bum stradi radi, bum!
3. Co wy za jedni i gdzie idziecie?
My rozproszeni po całym 'swiecie.
Bum stradi radi, bum stradi radi, bum stradi radi u ha ha!
Bum stradi radi, bum stradi radi, bum stradi radi, bum!
4. Cygan bez roli, Cygan bez chaty,
Cygan szczęśliwy, choć niebogaty.
Bum stradi radi, bum stradi radi, bum stradi radi u ha ha!
Bum stradi radi, bum stradi radi, bum stradi radi, bum!

David Šárka, 4. B.

GDZIE STRUMYK PŁYNIE ZWOLNA

2. Wtem żołnierz idzie drogą;
"Stokrotko witam cię!
Twój urok mnie zachwycą,
Czy chcesz być mą czy nie?" (bis)

3. Ma miłość jest ogromna,
Głęboko w sercu skryta
I nikt jej nie odgadnie,
I nikt jej nie odczyta. (bis)

4. Gdzie strumyk płynie z wolna,
Rozsiewa ziola maj,
Stokrotka znikła polna,
Z żołnierzem poszła w dal. (bis)

IDZIE DYSC, IDZIE DYSC

I - dzie dysc, i - dzie dysc, i - dzie si -
ka - wi - ca. U - le - je, u - sie - ce,
u - le - je, u - sie - ce, u - le - je, u - sie - ce,
Ja - nic - ko - we li - ca. U - le - je,
u - sie - ce, u - le - je u - sie - ce, u - le - je
u - sie - ce, Ja - nic - ko - we li - ca.

2. Nie lij dyscu, nie lij, bo cię tu nie trzeba.
Obejdź lasy, góry, obejdź lasy, góry,
Obejdź lasy, góry, zawróć się do nieba. (bis)

3. Leje dysc, leje dysc, leje sikawica.
Uleje, usiece, uleje, usiece,
Uleje, usiece, Janickowe lica. (bis)

3. Nie lij dyscu, nie lij, bo się nie spodziała.
Bom se zapasecki, bom se zapasecki,
Bom se zapasecki, z chałupy nie wzięła. (bis)

4. Leje dysc, lej dysc, i we dnie i w nocy.
Uleje, usiece, uleje, usiece,
Uleje, usiece, Janickowe oci. (bis)

HEJ, GÓRAL JA SE GÓRAL

Hej, gó - ral, ja se gó - ral, hej, spod sa -
5 miuś - kich Ta - ter. Hej, des - cyk mnie wy - ką -
9 poł, hej, wy - ko - ły - soł wia - ter.

2. Hej, descyk mnie wykapoł,
Hej, wiater wykołysoł,
Hej, cok sie jo napłakoł,
Ale mnie nikt nie slysoł.

3. Hej, nicego mi nie zal,
Hej, ino kapelusa,
Hej, cok sie jej nakłanioł,
Hej, nie chciała psiadusa!

JUŻ MIESIĄC ZASZEDŁ

Już mie - siąc za - szedł, psy się uś - pi - ły,
5 i coś tam klasz - cze pod bo - rem:
9 Am pew - nie mnie cze - ka mój Fi - lon mi - ły
13 pod u - mó - wio - nym ja - wo - rem. rem.

2. Nie będę sobie warkocz trefiła, tylko włos związę splątany,
Bo bym się jeszcze bardziej spóźniła, a mój tam tęskni kochany,
Bo bym się jeszcze bardziej spóźniła, a mój tam tęskni kochany.
3. Wezmę z koszyka maliny moje i tę plecionkę różową:
Maliny będziem jedli oboje, wieniec mu włożę na głowę,
Maliny będziem jedli oboje, wieniec mu włożę na głowę.
4. Prowadz mnie teraz miłości śmiała, gdybyś mi skrzydła przypięła,
Żebym najprędzej bór przeleciała, potem Filona ścisnęła,
Żebym najprędzej bór przeleciała, potem Filona ścisnęła.

JUŻ ZACHODZI CZERWONE SŁONECZKO

Już za - cho - dzi czer - wo - ne sło - ne - czko
5 za zie - lo - nym ga - jem.
9 U - bo - dzy pow - stań - cy, ślą - scy sze - re - gow - wcy
13 i - dą na bój krwa - wy.

2. Wpisali się do jednej brygady, powiodło ich serce,
Aby obsadzili cały Górny Ślązek i jego granice. (bis)
3. Na granicy tam Górnego Śląska jest przepaść głęboka,
Każdego powstańca, każdego Ślązaka wielka bitwa czeka. (bis)
4. Jak nam zacznie wojskowa kapela z Opola pięknie grać,
To wszyscy powstańcy będą w prostym rzędzie
Na baczność z bronią stać. (bis)
5. Tę piosenkę składali powstańcy, śląscy szeregowcy,
W dziewiętnastym roczku, w tym wielkim powstaniu,
Przy jasnym miesiączku. (bis)

KALINA, MALINA

Ka - li - na, ma - li - na wle - sie za - kwi - ta - ła,
ka - li - na ma - li - na wle - sie za - kwi - ta - ła,
nie jed - na dziew - czy - na żoł - nie - rza ko - cha - ła,
nie jed - na dziew - czy - na żoł - nie - rza ko - cha - ła.

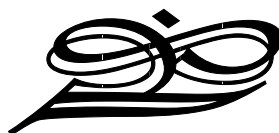
2. Żołnierza, lubiła, żołnierza kochała,
Żołnierza, lubiła, żołnierza kochała.
Do tego żołnierza listy swe pisała,
Do tego żołnierza listy swe pisała.

3. A w niedzielę rano, kiedy słońko wschodzi,
A w niedzielę rano, kiedy słońko wschodzi.
Młody żołnierzyzna po koszarach chodzi,
Młody żołnierzyzna po koszarach chodzi.

4. Po koszarach chodzi, listy w rękę nosi,
Po koszarach chodzi, listy w rękę nosi.
Pana porucznika o przepustkę prosi,
Pana porucznika o przepustkę prosi.

5. Panie prouczniku, puść mnie pan do domu,
Panie prouczniku, puść mnie pan do domu.
Pisała dziewczyna, urodziła syna,
Pisała dziewczyna, urodziła syna.

6. Puszczę ja cię puszczę, ale nie samego,
Puszczę ja cie puszczę, ale nie samego.
Każę ci osiodłać konika karego,
Każę ci osiodłać konika karego.

Linda Holajová, ZŠ Kravaře, 5. B.

NA WÓJTOWEJ ROLI

Na wój - to - wej ro - li stu - dzie - necz - ka sto - i.

Nie wi - dać, nie sły - chać ślicz - nej dziew - ki mo - jej.

2. Czy ty się mnie boisz, albo się mnie wstydzisz,
Że do tej studzienki po wodę nie chodzisz.
Że do tej studzienki po wodę nie chodzisz.
3. Cóżbym ci się bała albo się wstydziła,
Dyć bym ja za tobą do wody wskoczyła.
Dyć bym ja za tobą do wody wskoczyła.
4. Do wody, do wody, co się wkoło toczy,
Za tobą syneczku, że masz siwe oczy.
Za tobą syneczku, że masz siwe oczy.
5. Dudni woda dudni, w cebrowanej studni,
Zakochać się łatwo, odkochać się trudniej,
Zakochać się łatwo, odkochać się trudniej.

KARLIK

Kar - li - ku, Kar - li - ku, co tam nie - siesz wko - szy - ku?

Kar - li - ku, Kar - li - ku, co wko - szy - ku masz?

Mam go - łąb - ków po par - ze, hej, po par - ze,

chodź - cie to wam po - ka - że, hej, hej, po - ka - że!

2. Karliku, Karliku, co tam chowasz w kąciuku?
Karliku, Karliku, co ty chowasz tam?
Mam tam pyrlik stalowy, hej, stalowy?
Do roboty gotowy, hej, hej, gotowy.
3. Karliku, Karliku, co ci po tym pyrliku?
Karliku, Karliku, na co tobie on?
Jak nim kłupna o ściana, hej, o ściana,
Tona węgla dostana, hej, hej, dostana.
4. Karliku, Karliku, coś ty robił w Rybniku?
Karliku, Karliku, coś ty robił tam?
On tam dziouchę całował, hej, całował,
Całą nockę tańcował, hej, hej, tańcował!

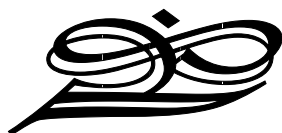

KAROLINKA

Posz - ła Ka - ro - lin - ka do Go - go - li - na. posz - ła Ka - ro -
lin - ka do Go - go - li - na. A Kar - li - czek za nią,
a Kar - li - czek za nią, zfla - szecz - ką wi - na. A Kar - li - czek
za nią, a Kar - li - czek za nią, zfla - szecz - ką wi - na.

2. Szła do Gogolina, przed się patrzała. (bis)
Ani się na swego synka szykownego
Nie obejrzała. (bis)
3. Prowadźże mnie dróżko hen, w szeroki świat. (bis)
Znojda tam inszego, syneczka miłego,
Co mi będzie rad. (bis)
4. Nie goń mnie Karliczku, czego po mnie chcesz? (bis)
Joch ci już pedziała, nie byda cie chciała,
Som to przeca wiesz. (bis)
5. Wróc się Karolinko, bo jadą goście. (bis)
Ja sie już nie wróca, ja sie już nie wróca,
Boch jest na moście. (bis)
6. Wróc się Karolinko, czemu idziesz precz? (bis)
Nie odpowiem Tobie, po swojemu zrobię,
To nie twoja rzecz!
Nie odpowiedziała, synka odbieżała,
Łoj, łokropno rzecz!

MARIANNA

Wczo - raj o - bie - ca - laś mi na - pew - no,
Wczo - raj o - bie - ca - laś mi być wier - ną.

4
że zos - ta - niesz małą kró - lew - ną, kró - lew - ną
i wmi - loś - ci swej nie - zmien - ną, po - dłu - gi

7 C 1. 2.
me - - - go snu. O Ma - ry -
ży - - - cia kres.

10
jan - no, gdy - byś by - ła za - ko - cha - ną

13
nie spa - ła - byś wtę noc, wtę jed - ną

16
noc. O Ma - ry - jan - no

19
gdy - byś by - ła za - ko - cha - ną nie spa - ła -

22
byś wtę noc, wtę jed - ną

2
24
noc. //

2. Dzisiaj, gdym do ciebie przyszedł z rana,
By cię zbudzić ukochana z twego rannego snu.
Dzisiaj nie zastałem ciebie w domu, boś uciekła po kryjomu
Z innym na randez-vous.

3. Teraz, kiedy wszystko diabli wzięli,
Mnie do wojska zaciągnęli, karabin dali mi.
Dzisiaj mam już inną ukochaną karabinem nazywaną,
Z nią spędzam randez-vous.

MIAŁA BABA KOGUTA

Mia - ła ba - ba ko - gu - ta, ko - gu - ta, ko - gu - ta, wsadzi - ła go do bu - ta,

7
do bu - ta, hej! O mój mi - ły, ko - gu - cie, ko - gu - cie, ko - gu -
Jak - że ci tam w tym bu - cie, w tym bu - cie, w tym bu -

14
1. 2.
cie, ko - gu - cie, ko - gu - cie, ko - gu - cie, cie w tym bu - cie jest? _____

2. Miała baba indora, indora, indora, wsadziła go do wora, do wora, hej!
Oj mój miły indorze...
Jakże ci tam w tym worze...
3. Miała baba barana, barana, barana, wsadziła go do siana, do siana, hej!
Oj mój miły baranie...
Czy ci dobrze w tym sianie...
4. Miała baba świneczki, świneczki, świneczki, wsadziła je do beczki, do beczki, hej!
Oj me miłe świneczki...
Jakże wam jest w tej beczce...
5. Miała baba figlika, figlika, figlika, wsadziła go do krzaka, do krzaka, hej!
Oj mój miły figlika...
Jakże ci tam w tym krzaku...

NA KONIEC ROKU

U - pły - wa szyb - ko ży - cie, jak po - tok mi - ja czas, za
5 rok, za dzień, za chwi - lę, ra - zem nie bę - dzie nas. Za nas!

The musical score is written on two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes. The second staff starts with a measure rest marked '5', followed by a repeat sign. It contains two endings: the first ending leads back to the beginning of the second staff, and the second ending concludes with a final cadence.

2. I nasze młode lata popłyną szybko w dal,
A w sercu pozostanie tęsknota, smutek, żal. (bis)
3. I póki młode lata, póki wiosenne dni,
O, niech przynajmniej teraz nie płyną z oczu łzy.
4. Choć pamięć po nas zginie, już za niedługi czas,
Niech piosnka w dal popłynie póki jesteśmy wraz. (bis)
5. A jeśli losów kolo złączy zerwaną nić,
Będziemy znów pospół śpiewać, o szczęściu śnić. (bis)
6. Już naszedł koniec roku. Wam u rozstajnych dróg,
Idącym w świat z otuchą, niech błogosławi Bóg.
7. Powstaną nowe rzeki i setki nowych gwiazd
Za rok, za dzień za chwilę razem nie będzie nas. (bis)
8. Uplywa nasze życie szybciej niż biegnie czas
Nieodgadnione losy wpędzone w ciemny las. (bis)
9. A ja w pamięci wiernej zabrałem w obcy świat
Kochane, jasne twarze, przyjaciół z dawnych lat. (bis)

SZŁA DZIEWECZKA

Szła dzie-wecz - ka do la - se - czka, do zie - lo - ne - go,
Na - de - szła tam my - śli - we - czka, bar - dzo swar - ne - go,

do zie - lo - ne - go do zie - lo - ne - go Bar - dzo
bar - dzo swar - ne - go,

szwar - ne - go. Gdzie jest ta u - li - ca gdzie jest ten dom,

gdzie jest ta dziew - czy - na, co ko - cham ją. La la la la la la la la

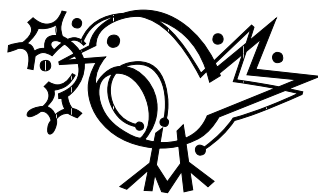
gdzie jest ta dziew - czy - na co ko - cham ją.

2. Myśliweczek bardzo szwarny, czarne oczka ma,
Czarne oczka ma, czarne oczka ma.
A ta jego kochaneczka oczka uciera,
Oczka uciera, oczka uciera.

3. O cóż płaczesz, lamentujesz, ma kochaneczko,
Ma kochaneczko, ma kochaneczko.
Wyplakałaś swoje oczka, nie miałaś o co,
Nie miałaś o co, nie miałaś o co.

4. Jakóżbym ja nie płakała, swojej urody,
Swojej urody, swojej urody.
Gdy ja miała złoty wianek, wpadł mi do wody,
Wpadł mi do wody, wpadł mi do wody.

Ref.: Znalazłem ulicę, znalazłem dom,
Znalazłem dziewczynę, co kocham ją.
La la la...
Znalazłem dziewczynę, co kocham ją.

GDYBYM MIAŁ GITARĘ

Gdy - bym miał gi - ta - rę to bym na niej grał.

9 O - po - wie-dział-bym o swej mi - łoś - ci, któ - rą prze-ży - łem sam.

17 2. któ - rą prze-ży - łem sam A wszy-stko te czar - ne o - czy,

25 gdy - bym ja je miał, ze te czar - ne, cu - dne o - czę ta

33 1. ser - ce, du - szę bym dał. 2. ser - ce, du - szę bym dał.

2. Fajki ja nie palę, wódki nie piję,
Ale z żalu, z żalu wiekiego ledwo co żyje,
Ale z żalu, z żalu wiekiego ledwo co żyje. A co?
Ref.: A wszystko...

3. Ludzie mówią: głupi, po coś ty ją brał?
Po coś to dziewczę czarne, figlarne mocno pokochał,
Po coś to dziewczę czarne, figlarne mocno pokochał. A co?
Ref.: A wszystko...

Klára Fojtíková, ZŠ Bolatice.

TE OPOLSKIE DZIOUCHY

Te o - pol - skie dziou - chy wiel - kie pa - rad - ni - ce,
 5 ka - za - ły se po - szyć czer - wo - ne spó - dni - ce.
 9 Sia - la - la, sia - la - la, sia - la - la - la - la - la
 13 ka - za - ły se po - szyć czer - wo - ne spó - dni - ce.

2. Czerwone spódnice, białe zapaśnice,
 Zańdą na muzykę, stoją jak maśnice.
 Sia la la, sia la la, sia la la la la
 Zańdą na muzykę, stoją jak maśnice.

3. Stoją jak maśnice, gryfnie wyglądają,
 Ale w tańcu chłopcom po butach deptają.
 Sia la la, sia la la, sia la la la la
 Ale w tańcu chłopcom po butach deptają.

HEJ, SOKOŁY

Hej, tam gdzieś znad czar - nej wo - dy, sia - da na koń ko - zak mło - dy,
5
czu - le żeg - na się zdziewczy - ną, jesz - cze czu - lej — zU - kra - i - ną.
9
Hej, hej, hej, so - ko - ty o - mi - jaj - cie gó - ry, la - sy, do - ty, dzwoń, dzwoń,
14
dzwoń dzwo - ne - czku mój ste - po - wy sko - wro - necz - ku. dzwoń, dzwoń, dzwoń!

2. Żal mi, żal mi za dziewczyną, za zieloną Ukrainą,
Żal mi, żal i serce płacze, żal, że już jej nie zobaczę.
Hej, hej, hej, sokoły...
3. Ona biedna tam została, przepióreczka moja mała...
A ja tutaj w obcej stronie, dniem i nocą tęsknię do niej.
Hej, hej, hej, sokoły...
4. Pięknych dziewcząt jest niemało, lecz najwięcej w Ukrainie,
Tam me serce pozostało przy kochanej mej dziewczynie.
Hej, hej, hej, sokoły...
5. Wina, wina, wina dajcie, a jak umrę pochowajcie,
Na zielonej Ukrainie, przy kochanej mej dziewczynie.
Hej, hej, hej, sokoły...

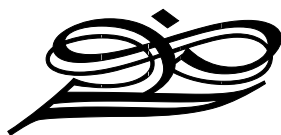

KOMU DZWONIA

The musical score is written on a single treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It consists of three lines of music. The first line contains the first four measures of the melody. The second line starts with a measure number '5' and contains measures 5 through 8, with a 3/4 time signature change at the beginning of measure 6. The third line starts with a measure number '9' and contains measures 9 through 12, with a 3/4 time signature change at the beginning of measure 10. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across multiple notes.

Ko - mu dzwo - niu, te - mu dzwo - niu, mnie wki-li - szki, bra - ci, dzwoń,
5 bu ta-kie - mu chi - ru-so - wi ja - ky ży - ci, ta - ky zgon, ta - ra - ra,
9 bu ta-kie - mu chi - ru-so - wi ja - ky ży - ci, ta - ky zgon, zgon, zgon.

2. Ksiendza do mni ni wulajcie,
Nie ni robi żadnych szop,
Tylku ty mi, miły braci,
Spirytusym głowy skrop, tarara,
Tylku ty mi, miły braci,
Spirytusym głowy skrop, skrop, skrop.
3. W piwnici mni pochuwajci,
W piwnici mi kopci grób,
Nogami mni du drzwi dajci,
Głowu tam, gdzie beczki szpunt, tarara,
Nogami mni du drzwi dajci,
Głowu tam, gdzie beczki szpunt, szpunt, szpunt.
4. W prawy renki kielich dajci,
W lewy renki wina dzban
I rekwijem zaśpiwajci:
Umar pijak, ali pan, tarara,
I rekwijem zaśpiwajci:
Umar pijak, ali pan, pan, pan.

PIJE KUBA

Pi - je Ku - ba do Ja - ku - ba, Ja - kub do Mi - cha - la,
5 pi - jesz ty, pi - ję ja, kom - pa - ni - ja ca - ła.
9 A kto nie wy - pi - je te - go we dwa ki - je.
13 Łu - pu, cu - pu, cu - pu, łu - pu, pó - ki nie wy - pi - je.

2. Dawniej panie, choć w żupanie, szlachcic złoto dźwiga:
Dzisiaj kuso, ścięto, spięto, a w kieszeni figa.
Kto bez grosza żyje, tego we dwa kije,
Łupu, cupu, cupu, łupu niech po polsku żyje.
3. Koroneczki, perelecзки, miała pani sama,
Dziś szynkarka i kucharka stroi się jak dama.
Kto nad stan swój żyje, tego we dwa kije,
Łupu, cupu, cupu, łupu niech po polsku żyje.
4. Indyk z sosem, zraz z bigosem, jadły dawne pany;
Dziś ślimaki i robaki jedzą jak bociany.
Kto żabami żyje, tego we dwa kije,
Łupu, cupu, cupu, łupu niech po polsku żyje.
5. Pili nasi pradziadowie, każdy wypił czarę,
Jednak głowy nie tracili, bo pijali w miarę.
Kto nad miarę pije, tego we dwa kije,
Łupu, cupu, cupu, łupu niech po polsku żyje.

SERCE W PLECAKU

Zmłodej pier-si się wyr - wa-ło   w wiel-kim bó-lu i roz - ter-ce

5 i za wo-żkiem po - le - cia-ło   za-ko-cho-ne czy - jeś ser-ce.

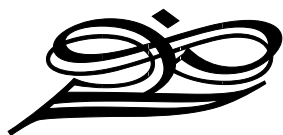
9 da-lej.   Tę pio - sen - kę, te je - dy-ną,   śpie-wam dla cie-bie dziew-

13 czyno,   mo-że tak - ze jest wroz - ter-ce   za-ko-cha-ne two - je ser-ce. Mo-że

18 po - ta-jem - nie ka-żasz   i po no - cach tęsk - nisz,   szła-żasz?   Tę pio-

22 sen - kę tę je - dy-ną   śpie-wam dla cie-bie dziew - czy-no.

2. Poszedł żołnierz na wojenkę poprzez góry, lasy, pola.
Z śmiercią razem szedł pod rękę, taka jest żołnierska dola.
I choć go trapiły wielce kule, gdy szedł do ataku,
Żołnierz śmiał się bo w plecaku miał w zapasie drugie serce.
Tę piosenkę...

TAM NAD WISŁY DOLINĄ

Tam nad Wis - ły do-li - ną sie - dzia - ła dziew - czy - na by - ła
4
1. 2.
pięk - na jak ró - żo - wy kwiat. Tam nad kwiat. Kwia - ty i
8
ró - że zbie - ra - ła co dzień kwia - ty i
12
ró - że zbie - ra - ła co dzien. Wi - ła
15
wian - ki i rzu - ca - ła je do fa - lu - ją - cej wo - dy, wi - ła
17
1. 2.
wian - ki i rzu - ca - ła je do wo - dy. Wi - ła wo - dy.

2. A gdy ona nad Wisłą swe wianki wiła,
Przyszedł do niej żołnierzyk młody. (bis)
Miła, ach miła, wędruj ze mną w świat! (bis)
I udała się z tym "wiernym", żołnierzykiem w świat daleki
I udała się z tym "wiernym" we świat. (bis)

3. Nie minęło więcej jak dziewięć miesięcy,
Siedzi ona nad Wisłą płacze. (bis)
Miłość, ach miłość zdradziłaś ty mnie. (bis)
I rzuciła się z rozpacz do tej falującej wody,
I rzuciła się z rozpacz do wody. (bis)

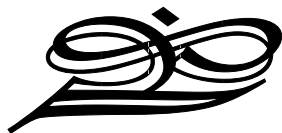

TO I HOLA

Ja - dą goś - cie, ja - dą ko - ło me - go sa - du, do - mnie nie
6 przy - ja - dą, bo nie mam po - sa - gu. To i ho - la, ho - la la - la!
12 To i ho - la, ho - la la - la! To i ho - la, ho - la
17 la - la! To i ho - la, ho - la la - la!

2. Choć nie mam posagu, ani swego domu,
Jeszcze mnie matula nie da lada komu.
To i hola, hola, la la, to i hola, hola la!
To i hola, hola, la la, to i hola, hola la!

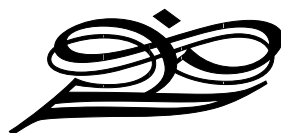
3. Powiadają ludzie, że ja malowana,
A ja u matuli ładnie wychowana.
To i hola, hola, la la, to i hola, hola la!
To i hola, hola, la la, to i hola, hola la!

W POLU GRUSZA STOI

Wpo - lu gru - sza sto - i, słod -
6 kie gru - sze ro - dzi. Po - wiedz, po -
11 wiedz, mo - ja mi - ła, kto do cie - bie cho -
16 1. 2. 3.
dzi. Po dzi. Nikt nej.

2. Nikt do mnie chodzi, jak gwiazdy nade mną.
Tylko, tylko, mój Jasieńko, co raz tańczył ze mną. (bis)
3. Co raz tańczył ze mną, muzyczka nam grała
Mój Jaśienko tańczył ze mną a jam mu śpiewała.
4. Z samego wieczora przyszedł pod okienko,
Wstawaj, wstawaj moja luba, otwórz mi okienko. (bis)
5. Okna nie otworzę, bo się mamy boję,
mam ja chłopców dwa tysiące, o ciebie nie stoję. (bis)
6. Nie stoisz ty o mnie i konisia mego,
Po cóżeś go uwiązała u żłobu pustego. (bis)
7. U żłobu pustego, przy pustej drabinie,
Żegnaj, żegnaj moja miła, ja jadę do innej. (bis)

Matyáš Herudek, ZŠ Kravaře, 4. A.

WOJENKO, WOJENKO

Wo - jen - ko, wo - jen - ko, có - żeś ty za

pa - ni? Że za to - ba i - da, ze za to - bą i - dą

chłop - - - cy ma - lo - - wa - ni.

2. Chłopcy malowani, sami wybierani,
Wojenko, wojenko, wojenko, wojenko, cóżeś ty za pani?
Wojenko, wojenko, wojenko, wojenko, cóżeś ty za pani?
3. Na wojence ładnie, kto Boga uprosi,
Żołnierze strzelają, Pan Bóg kule nosi.
Żołnierze strzelają, Pan Bóg kule nosi.
4. Wojenko, wojenko, co za moc jest w tobie,
Kogo ty pokochasz, kogo ty pokochasz, w zimnym leży grobie.
Kogo ty pokochasz, kogo ty pokochasz, w zimnym leży grobie.

TROJAK

Za - sia - li gó - ra - le o - wies, o - wies, od koń - ca do koń - ca, tak jest,

8 tak jest! Za - sia - li gó - ra - le żyt - ko, żyt - ko, od koń - ca do koń - ca

15 wszyst - ko, wszyst - ko. A mom ci ja men - de - li - cek, wdo - mu dwa, wdo - mu dwa!

21 U są - sia - da śwamy ch dzie - uch, gro - ma - da, gro - ma - da! A mom ci ja trzy men - de - lę, wdo - mu dwa,

28 wdo - mu dwa! Żad - na mi się nie po - do - ba tyl - ko ta, tyl - ko ta!

2. Zasiłali górale owies, owies, od końca do końca, tak jest, tak jest!
Pożeli górale żytko, żytko, od końca do końca, wszystko, wszystko!
A na polu góraleczek gromada, gromada,
Czemużeś się wydawała, kiejs młoda, kiejs młoda?
Czemużeś się wydawała, kiejs mała, kiejs mała?
Będzie z ciebie gospodyni niedbała, niedbała!

W PONIEDZIAŁEK RANO

2. A we wtorek rano grabił ojciec siano.
Grabił ojciec, grabił ja, grabiliśmy obydwu,
Grabił ojciec, grabił ja, grabiliśmy obydwu.
3. A we środę rano suszył ojciec siano.
Suszył ojciec, suszył ja, susziliśmy obydwu,
Suszył ojciec, suszył ja, susziliśmy obydwu.
4. A we czwartek rano zwoził ojciec siano.
Zwoził ojciec, zwoził ja, zwoziliśmy obydwu,
Zwoził ojciec, zwoził ja, zwoziliśmy obydwu.
5. A zaś w piątek rano sprzedał ojciec siano.
Sprzedał ojciec, sprzedał ja, sprzedaliśmy obydwu,
Sprzedał ojciec, sprzedał ja, sprzedaliśmy obydwu.
6. A w sobotę rano przepił ojciec siano.
Przepił ojciec, przepił ja, przepiliśmy obydwu,
Przepił ojciec, przepił ja, przepiliśmy obydwu.
7. A w niedzielę rano już nie było siano.
Płakał ojciec, płakał ja, płakaliśmy obydwu,
Płakał ojciec, płakał ja, płakaliśmy obydwu.

ZAGRAJ MI CZARNY CYGANIE

Za - graj mi czar - ny Cy - ga - nie,
5 za - graj mi piosn - kę sprzed lat.
9 Za - graj mi pieśń o mi - łość - ci,
13 mo - że os - tat - ni już raz.

2. Samotny stoję nad Bugiem i patrzę na drugi brzeg,
Wiatr wieje srebrzystym strugiem, do oczu sypie mi śnieg.
Wiatr wieje srebrzystym strugiem, do oczu sypie mi śnieg.
3. Dość często w życiu się śmiałem, gdy bawiliśmy się wraz
I nigdy nie przypuszczałem, że spotka mnie inny los.
I nigdy nie przypuszczałem, że spotka mnie inny los.
4. Że los nas kiedyś rozdzieli i będziesz daleko ty,
Po szczęściu któreśmy mieli zostaną mi tylko łzy.
Po szczęściu któreśmy mieli zostaną mi tylko łzy.
5. Gdy Cygan z wojny powrócił, Cyganki nie zastał już
Inny jej głowę zawrócił innego kochała już.
Inny jej głowę zawrócił innego kochała już.

ZIELONY MOSTECZEK

2. Gdybym ja ten mostek arendował, gdybym ja ten mostek arendował.
To bym se mosteczek wrychtował, to bym se mosteczek wrychtował.
3. Czerwone i białe róże sadił, czerwone i białe róże sadił.
I ciebie dziewczyno odprowadził i ciebie dziewczyno odprowadził.
4. Odprowadziłbym cię aż do miasta, odprowadziłbym cię aż do miasta.
Nieszczęśliwa patrol co mnie naszła, nieszczęśliwa patrol co mnie naszła.
5. Jak naszła, tak naszła i zabrała, jak naszła, tak naszła i zabrała.
I na wojenkę mi iść kazała, i na wojenkę mi iść kazała.
6. Jak mi się na wojnie źle powiedzie, jak mi się na wojnie źle powiedzie.
Na ciebie narzekał będę w biedzie, na ciebie narzekał będę w biedzie.
7. Na ciebie, na ciebie i twoją mać, na ciebie, na ciebie i twoją mać.
Że mi cię za żonę nie chciała dać, że mi cię za żonę nie chciała dać.
8. Jak mi się poleje krew czerwona, jak mi się poleje krew czerwona.
Wszytsko to dla ciebie ulubiona, wszytsko to dla ciebie ulubiona.

BEZROBOTNI, BEZROBOTNI

Rytmicznie

Bez - ro - bo - tni, bez - ro - bo - tni po - śli roz na fecht,

i my - śle - li na - zbie - ro - my, ko - zdy pe - lny miech.

Na - zbie - ra - li, po - tro - sze, by - lo te - go dwa gro - sze,

cóż też mie - li, za - to ku - pić, mój mi - ly Bo - że.

2. Byli głodni jak faron,
coż mieli robić?
Pošli oba do piekarza,
zaczylu prosić:
chleba, chleba, dajcie nam,
zaśpiewomy: o piekarzu,
nie opuszczaj nas.
3. Piekorz hamster jakby wciekły,
zaczon wyzywać,
co wy faronoki chcecie
u mnie fechtować?
czy jo z wos mom jaki zysk,
dol kożdymu pięścią w pysk,
teraz idźcie z Panem Bogiem,
tam, kandy jest zysk.

4. Bezrobotni, bezrobotni
z głodym wyleźli,
coby mu tu na złość zrobić -
oba myśleli.
Jeszcze okiyum nie zmrugali,
szaufenster mu wytłukli
i konwiśniok mu porwali,
potem uciekli.
5. Ta nieszczesno policyjo
ich pochylała,
zaraz z góry, jak się mówi,
w cele ich dała,
gumiknyple skokały,
a nawet za ich plecami
szusy padały.

KONICZKI FUTROWAĆ

Wolno, załośnie

Ko - ni - czki — fu - tro - wać czy - li je pu - co - wać,

by mi sie bly - szczu - ly, by mi sie bly - szczu - ly, jak po - ja - du lo - rać.

JAKECH SZOŁ Z RANA DO LASA

Ruchliwie, wesolo

1. Ja-kech szoł z ra - na do la - sa by-ła zi-mna ro - sa, sie-dny-lech se na go-

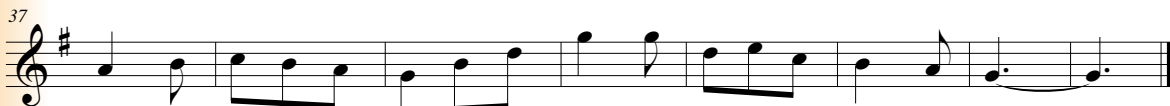
i - czek po-slu-cho - lech ko - sa. 2. O ko-sie, ko - sie, ko - si - czku, jak piy-knie

ty śpiy - wasz, wszyst - kie pan-ny do - dom i - dą a mo-jej nie wi - dać

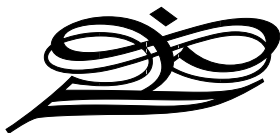

3. A mo - ja do - ma zo - sta - ła bo ją gło - wa bo - li,

idz - cie żyż jej po doch - to - ra aż ji ją za - go - i.

4. Dochtora doma nie było
dło takiej panienki
Poślijcie ja do tej baby
Ona jej do rady.

CIECZE WODA OD JAWORA

Zwinnie, ze wzruszeniem

Cie - cze wo - da od Ja - wo - ra na - zy - wa sie By - strzy - ca, wzio - nech

cie se ty mo - ja ko - cha - nko, wzio - nech cie sie do se - rca.

2. Do serdeczka do szczerego
nie moga cie zapomnieć,
musiałaś ty moja kochaneczko
musiałaś ty co umieć.
3. Czarować jo nie poradza
ani cie też nie bana.
Kiej mie sie ty dziewczeczko podobosz
jo cie jednak dostana.

OD MOJEGO KOCHANECZKA

Szeroko, umiarkowanie

Od mo - je - go ko - cha - ne - czka ma - tka mi sko - za - ła.

Że - bym wię - cyj z je - im sy - nem w kar - czmie nie tań - czy - ła,

że - bym wię - cyj z je - im sy - nem w kar - czmie nie tań - czy - ła.

2. Ja jej od owego smutku
na to skozać dała
żeby go se uwiązała
jak psa na lyńcuszku.

Štěpán Kania, ZŠ dr. Miroslava Tyrše Hlučín.

POWIADAJĄ LUDZIE

Wolno

1. Po - wie - - - da - ją lu - dzie, że na
 4 pań - skim do - brze, a tam trze - ba ro - bić, a tam trze - ba
 8 ro - - - bić, aż się skó - ra o - drze.

2. Powiadają ludzie
 pot się leje z chłopów
 bo tak trzeba robić
 u tych faroników.

3. Powiadają ludzie,
 koniec bydzie bydzie
 i to trzeba zrobić,
 sami chłopy wiecie.

ZA STODOŁA NA RZYCE

Wesoło

1. Za sto - do - ła na rzy - ce, pa - sła dziół - cha

ka - czy - ce ka - czy - ce pa - sła dziół - cha ka - czy - ce.

2. Przy - szedł do niej Ja - ni - czek na - wró - cił jej ka - czy - ce,

ka - czy - ce, na - wró - cił jej ka - czy - ce. 3. O - na wo - ła

taś, taś, taś, przyjdź Ja - ni - czku zaś, zaś, zaś,

zaś, zaś, zaś, przyjdź Ja - ni - czku zaś, zaś, zaś.

4. Nie chodź mi tu w sobota
bo mom wielko robota.

5. Jeno mi przyjdź w niedziela
na ławie ci pościela.

6. Za stodoła na rzyce
paśła dziółcha kaczyc.

SIŁAŚCIE SIE NOS NADREŃCZYLI

Rytmicznie, surowo

2. Już wam teroski nie wierzymy,
Ni Korfantemu ni Uliczce,
przed wami karku nie zegnjemy,
szukajcie takich se o świece.
3. Chycimy panów kole karku
i pociepnjemy kaj do szybu,
a już jest pokój na Rozbarku,
już koniec bydzie z naszą biedą.
4. W caluśkim naszym Górnym Śląsku
robotnik bydzie rządzil mądrze
i jego prawa ani kaska
żaden mu basok już nie wydrze.

PRZY STUDZIENCIE SIEDZIAŁA

Umiarkowanie, z uczuciem

1. Przy stu-dzien - ce sie - dzia-ła, do wodzi - czki pa - trza-ła —

i wy-pa-trza - ła ry - be-czkę co po-ly-ka - ła wo - diczkę, hej.

2. Ry - be-czka wy - ply - nę-ła hej, hej, hej, do ko-chan - ki mó - wi-ła.

Twój mi-ły w cu - dzym kra - ju jest, in-nej ko - chan - ce mi - ły jest.

3. Za gó-ra - mi, ła - sa-mi, nie-go, swie - ci mie - siąc z gwia - zda-mi hej.

Za-pom-nij dziół - cho na nie-go, na-mów se chłop - ca in - ne-go

hej, — na - mów se chłop - ca in - ne - go.

CIEMNA NOCKA CIEMNA

Szeroko, wylewnie

The musical score is written on a single treble clef staff in 3/4 time with a key signature of one flat (Bb). It consists of three lines of music. The first line starts with a quarter note G4, followed by a dotted quarter note A4, a quarter note Bb4, and a quarter note A4. The second line starts with a quarter note G4, followed by a quarter note F4, a quarter note E4, and a quarter note D4. The third line starts with a quarter note C4, followed by a quarter note Bb3, a quarter note A3, and a quarter note G3. The lyrics are: 'Cie - mna no - cka, cie - mna, nie mo - - - ga jej prze - spać, i - no so - bie ro - zwa - zam, i - no so - bie ro - zwa - zam, ja - ko by cie do - stać.'

2. Dostać by cie dostać
w kaczmazowej sieni
ty łowisz z pieniądkami
nie znajdziesz ich u mnie.

3. Ta moja mająta
ten wianek na głowie,
ta jedna koszulinka
co ją mam na sobie.

4. Koszulinka jedna
fartuszek też jeden
oj, idźże ty do takiej
co ich mo ze siedem.

5. Jo już był u takiej
co ich mo ze siedem,
żodno mi sie nie widzi,
jak ty, co mosz jeden.

KUKULECZKA KUKA

Umiarkowanie

Musical notation for the song 'Kukuleczka kuka'. It consists of three staves of music in 3/4 time. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are: 'Ku - ku-le - czka ku - ka, go - łą - be - czek bur - ga'. The second staff starts with a measure rest of 5 measures, then continues with the lyrics: 'w ol - szynie na ol - - - szy, po - wia-da - ja lu - dzie,'. The third staff starts with a measure rest of 10 measures, then continues with the lyrics: 'po - wia - da - ja lu - dzie i - zech jest naj - gor - - - szy.'

Ku - ku-le - czka ku - ka, go - łą - be - czek bur - ga

5
w ol - szynie na ol - - - szy, po - wia-da - ja lu - dzie,

10
po - wia - da - ja lu - dzie i - zech jest naj - gor - - - szy.

U NASZEGO MŁYNORZA

Prędko

Musical notation for the song 'U naszego młynorza'. It consists of two staves of music in 2/4 time. The first staff starts with a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). The lyrics are: 'U na-sze-go mły-no-rza, mły-no-rza, jest tam dziół-cha jak zo - rza.' The second staff starts with a measure rest of 7 measures, then continues with the lyrics: 'U na - sze - go mły-no-rza, mły-no-rza, jest tam dziół-cha jak zo - rza.'

U na-sze-go mły-no-rza, mły-no-rza, jest tam dziół-cha jak zo - rza.

7
U na - sze - go mły-no-rza, mły-no-rza, jest tam dziół-cha jak zo - rza.

2. Coby robić, coby dać,
coby ta dziółcha dostać.

NA SZKLANEJ GÓRZE

Niezbyt wolno

Musical notation for the song 'Na szklanej górze'. It consists of two staves of music in 3/4 time. The first staff starts with a treble clef and a key signature of two flats (Bb and Eb). The lyrics are: 'Na szkla - nej gó - rze sy - ne - czek o - rze prze - świa - rną'. The second staff starts with a measure rest of 7 measures, then continues with the lyrics: 'dej - że mu Bo - że. Prze - świa - rną dzio - u - szke dej - że mu Bo - że.'

Na szkla - nej gó - rze sy - ne - czek o - rze prze - świa - rną

7
dej - że mu Bo - że. Prze - świa - rną dzio - u - szke dej - że mu Bo - że.

NASZA ŁACZKA ZIELONA

Dość szybko

Na-sza łą-czka zie - lo - na, trzy la - ta nie sie - czo - na, przyj-dą, na nią

8

chło - pcy, o mie - sią - czku w no - cy, bu - dzie sie - czo - na.

2. Nasza łączka joko brzyg,
szwarno dzioucha jako śniyg
pocałował bych jom,
pocałował bych jom,
ale tp jest wielki grzych.

3. Nie trza sie tam grzychu boć,
jeno trzeba dziousze przoć,
gorzoleczki kupić,
dać sie dziousze napić,
potem ją se obłapić.

ZACHCIAŁO SIĘ KOZIE MĘŻA

Żywo, żartobliwie

Za - chcia - ło się ko - zie mę - ża wzie - na so - bie wi - lka, wi - lka,

6

a jak przy - szła do gąsz - czy - czka ko - za - go - sie złę - kła, złę - kła.

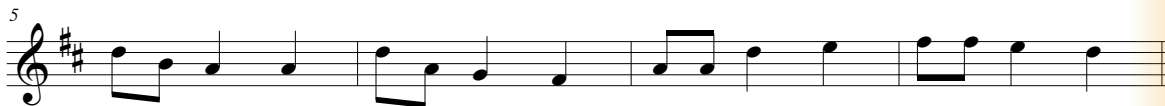
2. Jak ją chycił za gorółko
ślypie wywalila:
"Jakóż jo to ty wilczoszk
banam z tobą żyła?"

POD TYM MOJIM OKIENECZKIEM

Umiarkowanie, pieszczotliwie

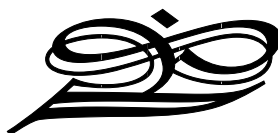

Pod tym mo - jim o - kie - ne - czkiem, pod tym mo - jim o - kie - ne - czkiem

wy - ro - sła mi ja - blo - ne - czka, wy - ro - sła mi ja - blo - ne - czka.

2. [: Biolusinko zakwitała:]
[: czerwioniutkie jabłka miała. :]
3. [: Ej kto mi je bydzie zrywol :]
[: mój kochanek się pogniwoł. :]
4. [: Pogniwoł się nie wia o co :]
[: chodził do mnie nie wia po co. :]
5. [: Chodził do mnie po wioneczek :]
[: jak nieprawy kochaneczek. :]
6. [: Chodził do mnie całą jesień :]
[: puszczałach go drzwiami bez sień. :]
7. [: Chodził do mnie cało zima :]
[: puszczałach go pod pierzyna :]
8. [: Chodził do mnie całe lato :]
[: dawałach mu gęby za to. :]

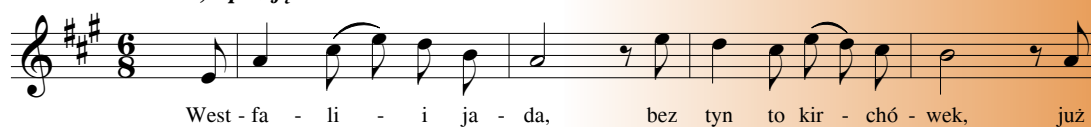

Lukáš Benna, ZŠ Kravaře, 5. B.

Z WESTFALII JADA

Zwolna, z przejęciem

2. A na tym gróbecku
fijolecek modry,
gdzieżeście mi sie podzieli
tatulicku dobry.

3. Z Westfalii jada
bez tyn to kirchówek,
już mi sie tam zazielyniół
mamuliccyn gróbek.

4. A na tym gróbecku
fijolinka modro,
gdzieżeście mi sie podzieli
mamulicko dobro.

5. A wy twardo śpicie
o mie nic nie wycie
a mie ludzie wyrządzają
ubogiyj siyrocie.

O TY PTOSZKU

Umiarkowanie, tęsknie

O ty pto - szku kre - go - lu - szku po tej dą - bro - wie,
roz - pu ści - leś zło - te pió - rko po swo - jej glo - wie, roz - pu -
ści - leś pió - rka zło - te pió - rka po swo - jej glo - wie.

2. Nie tak żółcił tego piórka
coś go rozpuścił
jak tobie żal grzecznej panny
żeś ją opuścił.
3. O ty pto szku kreguloszku
wysoko lataasz
powiedz że mi nowineczkę
gdzie nocką siadasz.
4. Powiem ci ja nowineczkę
ale niedobrą,
że już twoją śliczną pannę
do ślubu wiedą.
5. Dwa ja wiedą między sobą
trzeciemu jest żół
czwartemu si eserce kraje
że jej nie dostał.

ŚWIYĆ MIESIĄCZKU ŚWIYĆ

Zwolna, miłośnie

Świyć, mie - sią - czku świyć, bo ty wiysz ko - mu, to mie - doń - skie

li - de - ro - ki i - dą do do - mu. do do - mu.

2. Świyć miesiącku świyć,
przez ścierniowy płot
czekej na mnie ty dziweczeko
choć jedyń rok.

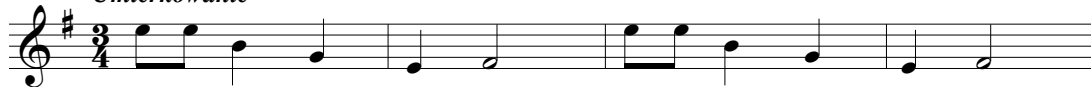
3. Cóżes mi za pon
kiej cie czekać mom
jo ubogiej matki córka,
ty byś mie nie wzion.

4. Krzywe nogi mosz
szyroko stąposz
Pod inkszymi okiynkami
kochanki szukosz.

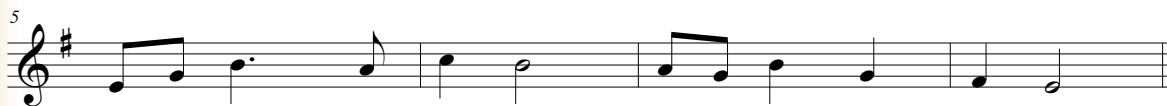
5. A jak ją znejdziesz
to ją uwiedziesz,
a potym sie śniej wyśmiejesz
że ji nie weźniesz.

ROBOTA STANYŁA

Umierkowanie

1. Ro - bo - ta sta - ny - ła, ko - lo już nie i - dzie,

wszy - scy już straj - ku - ją, by - dzie ko - niec bie - dzie.

2. My im pokożimy,
że im sie nie domy,
bo tyż coś znaczymy,
jak kupą trzymomy.

ŚWIYĆ MIESIONCZKU, ŚWIYĆ

Andante

Świyc, nie - sion - czku, swiyc, bo ti

6
wysz ko - mu. Te pa - wlow - skie li - de -

12
ro - ki cion - gnom do do - mu. mu.

1. 2.

2. Świyc miesionczku, swiyc,
aże do siyni.
A ti dziolcho czekej na mie aż do jesieni.
3. Nie bydam czekać,
boś ti wielki pan.
Mom je jeszcze szwarniejszygo, a on przidzie sam.

Klára Frassková, ZŠ Bolatice, 6. B.

ŚPI PAULINKO

Śpi Pau - lin - ko śpi. Dom ci jap - ka trzi,
a o - rzesz - ków sześć po - mo - gam ci zjeść.
By - dzie z to - bom Pan Bóg spać, a - niol - ki cie ko - ly - bać
Pa - niyn - ka Ma - ri - ja pie - śni - czki śpiy - wać.

ZAPOWIEDZI

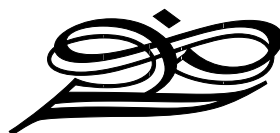
Moderato

Przez tam pa - wło - wsco wieś. Przez tam pa - wło - wsco

6
wieś. Cho - dzi - tech chod - nicz - kiym, cho - dzi - tech chod -

10
nicz - - - kiym. Do mej miy - lej na wieś.

2. Jakżech przestoł chodzić
wrosła tam na nim
zielono olszyna.
3. Wezna siekiyreczka,
wytna olszyneczka,
jeszcze roz jo przidam
do mej miylej na wieś.
4. Jak siedzi w kościele,
slyszki zapowiedzi.
Od wielkiyj żalości puściyl
ksionżki z gości,
bladi jak ściana siedzi.

TAM W KORNICKIM SZARIM LESIE

Moderato

Tam w kor - nic - - kim sza-rim le - sie. Tam w kor - nic - - kim sza-rim le - sie. Ku - ku -

5

łecz - ka jaj - ka nie - sie. Ku - ku - łecz - ka jaj - ka nie - sie.

2. Jedno szare drugie białe.
A w Kornicy dziółchy stare.
3. A w Pawłowie młodzusięńkie.
Mają dzióbki słodziusięńkie.
4. Kornickie się dowiedziały.
Dzióbki miodym szmarowały.
5. Przyszły synki oblizali.
A potem kopniaka dali.

TE PIETROWSKIE DZIOCHY

Andante

Te Pie - tro - wskie dzio - chy, nie u - miom

6
pra - co - wać, y - no se we zrdza -

12
dle, lo - ki przy - cze - so - wać. wać. Jak

2. Jak przidu do kościoła,
sednu se we ławce.
Jedna ku druhe szepcze,
kero kereho chce.
3. One nie patrzom na ołtarz,
Ani na pocierky.
Yno se rozważujom,
Do kerej iść kaczmorky.
4. Jak idu do ulicy,
Żyd za nimi krzyczy.
Niechaj one zapłacom,
Co noszom na życi.

ZA STODOŁU, NA RZYCE

Za sto - do - łu, na rzy - ce, pa - sła dzio - cha ka - czy - ce,
ka - czy - ce, pa - sła dzio - cha ka - czy - ce.

2. Wołała je taś, taś, taś,
przidź Janiczku ku mie zaś, ku mie zaś,
przidź Janiczku ku mie zaś.
3. Yny nie chodź w sobotu.
bo mom pilnu robotu, robotu,
bo mom pilnu robotu.
4. A przidź ku mie w niedzielu,
to ci łozko pościelu, pościelu,
to ci łozko pościelu.
5. A on prziszoł w sobotu,
mieła pilnu robotu, robotu,
mieła pilnu robotu.
6. Posłała mu na ławie,
wyżi w życi nisz w hławie, nisz w hławie,
wyżi w życi nisz w hławie.
7. On se w nocy przewrocoł,
wpod do hrota żić zmochoł, żić zmochoł,
wpod do hrota żić zmochoł.
8. Ona mu ją suszyła,
kus żici mu spolyła, spolyła,
kus żici mu spolyła.

Adéla Hanslíková, ZŠ Hlučín - Darkovičky, 2. třída.

***Zpěvník hlučínských a polských
lidových písní***

*Vydalo Sdružení obcí Hlučínska ve spolupráci s polskými gminami
Kietrz, Krzanowice, Krzyżanowice a Pietrowice Wielkie*

Grafika: Pavel Kocur Tisk: H&B tisk a.s. Opava

Projekt „Festival přeshraniční kultury“ CZ.3.22/3.3.04/12.03303 je spolufinancovaný z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 - 2013.

Projekt „Festival kultury transgranicznej“ CZ.3.22/3.3.04/12.03303 jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 – 2013.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE